

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра теорії і практики перекладу з англійської мови

Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства на тему:
«Вербалізація концепту ОСВІТА у сучасному англійськомовному медійному
дискурсі як перекладацька проблема»

Студентки групи МПа 04–21
факультету германської філології і
перекладу
освітньо–професійної програми
Перекладознавство: професійно–
орієнтований переклад (англійська
мова і друга іноземна мова)
за спеціальністю 035 Філологія
Васьківської Віти Олександрівни

Допущена до захисту

«__» _____ 2022 року

Завідувач кафедри теорії і практики
перекладу з англійської мови

_____ доц., Мелько Х. Б.
(підпис) (ПІБ)

Науковий керівник:

Доцент,
к.ф.н. Мелько Христина Богданівна

Національна шкала _____

Кількість балів: _____

Оцінка ЄКТС: _____

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY

Department of theory and practice of translation from the English language

Master Degree Thesis in Translation Studies under the title:
"Verbalization of the concept of EDUCATION in modern English–language media
discourse as a translation problem"

Group MPa 04–21

Faculty of German Philology and Translation
educational and professional program

Translation Studies: Professional
oriented translation (English and a second
foreign language)

in the specialty 035 Philology

Vaskivska Vita Oleksandrivna

Supervisor:

Kh. B. Melko

Candidate of Philological Sciences

Associate professor

Kyiv – 2022

Київський національний лінгвістичний університет

Кафедра теорії та практики перекладу з англійської мови

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра з перекладознавства

студента(ки)   II   курсу МПа 04–21 групи факультету перекладознавства КНЛУ

Васьківської Віти Олександрівни

(ПІБ студента)

спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, **освітньо–професійної програми** Перекладознавство: професійно–орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

Тема роботи «Вербалізація концепту ОСВІТА у сучасному англійськомовному медійному дискурсі як перекладацька проблема»

Науковий керівник доц., к.ф.н. Мелько Христина Богданівна

Дата видачі завдання «10» вересня 2022 р.

Графік виконання кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства

№ п/п	Найменування частин і план кваліфікаційної роботи	Графік виконання	Підписи студента і керівника
1.	Аналіз наукових першоджерел і складання бібліографії	Жовтень 2021 р.	
2.	Написання теоретичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 1)	Листопад 2021 р.	
3.	Добір мовного матеріалу тексту і складання Додатку (100 англійськомовних речень та їх переклад)	Грудень 2021р.	
4.	Аналіз мовного матеріалу тексту, який досліджується, і написання аналітичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 2)	Березень 2022 р.	
5.	Проведення перекладацького аналізу досліджуваного мовного явища і написання практичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 3)	Травень 2022р.	
6.	Написання вступу і висновків дослідження, подання завершеної кваліфікаційної роботи науковому керівнику для попереднього перегляду	Вересень 2022 р.	
7.	Попередній захист кваліфікаційної роботи і подання завершеної кваліфікаційної роботи на кафедру	07 жовтня 2022 р.	
8.	Оформлення документації (відгуки) і підготовка презентації до захисту кваліфікаційної роботи	Жовтень 2022 р.	
9.	Захист кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства	Грудень 2022 р.	

Науковий керівник _____ (підпис)

Студент _____ (підпис)

**ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА**

студента(ки)   **II** курсу МПа 04–21 групи факультету перекладознавства КНЛУ спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо–професійної програми Перекладознавство: професійно–орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

Васьківської Віти Олександрівни

(ПІБ студента)

за темою «Вербалізація концепту ОСВІТА у сучасному англійськомовному медійному дискурсі як перекладацька проблема»

Відповідність кваліфікаційної роботи нормативним вимогам (необхідне позначити √ або +)		
	Наявність основних структурних компонентів	_____ усі компоненти присутні , _____ один компонент відсутній _____ декілька компонентів відсутні
2.	Відповідність оформлення, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ незначні помилки в оформленні _____ оформлення неправильне
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам

Особиста думка керівника _____

Кваліфікаційна робота _____ може бути (не може бути)

(ПІБ студента)

рекомендована до захисту _____

_____ (підпис керівника)

(_____)

(ПІБ керівника)

” _____ ” _____ 2022 рік

РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

студента(ки)   **II**   курсу МПа 04–21 групи факультету перекладознавства КНЛУ спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо–професійної програми Перекладознавство: професійно–орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

Васьківської Віти Олександрівни

(ПІБ студента)

за темою **темою** «Вербалізація концепту ОСВІТА у сучасному англійськомовному медійному дискурсі як перекладацька проблема»

	Критерії	Оцінка в балах
1.	Наявність основних компонентів структури роботи – загалом 10 балів (усі компоненти присутні – 10 , один компонент відсутній – 5 , декілька компонентів відсутні – 0)	
2.	Відповідність оформлення роботи, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам до кваліфікаційної роботи – загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , поодинокі огріхи у форматуванні – 8 , незначні помилки в оформленні – 6 , значні помилки в оформленні – 4 , оформлення переважно не відповідає вимогам – 0)	
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам – загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , поодинокі огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки у формулюваннях – 6 , суттєві помилки у формулюваннях – 4 , не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам – загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві помилки у формулюваннях – 8 , недостатня кількість проаналізованих іноземних джерел (мін. 30%) – 6 , відсутній критичний аналіз наукових праць – 4 , не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням – загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 6 , суттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 4 , відсутність власного аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам – загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки при перекладі фактичного матеріалу – 6 , суттєві помилки при перекладі й аналізі фактичного матеріалу – 4 , відсутність перекладацького аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження – загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , неповне висвітлення результатів дослідження – 6 , часткове висвітлення результатів дослідження – 4 , не відповідає результатам дослідження – 0)	

Усього набрано балів: _____

_____
(ПІБ рецензента)

_____
(підпис рецензента)
” ____ ” _____ 2022р

ЗМІСТ

ВСТУП	2
РОЗДІЛ I Теоретичні засади вивчення концепту в мовознавстві і перекладознавстві	5
1.1. Концепт як базове поняття когнітивної лінгвістики.....	5
1.2. Вербалізація концепту: характеристика та засоби. Вербалізація концепту як перекладацька проблема.....	10
1.3. Особливості медійного дискурсу та специфіка його перекладу.....	16
Висновки до розділу I.....	20
РОЗДІЛ II Мовно–стилістичні засоби відображення концепту ОСВІТА у сучасному англійськомовному медійному дискурсі	23
2.1. Вербалізація концептополя ЛЮДИНА як учасник освітнянського процесу.....	25
2.2. Засоби реалізації концептополя ОСВІТА як фізичний об'єкт.....	35
2.3. Лексико–семантичні особливості концептополя ОСВІТА як результат освітньої діяльності.....	47
2.4. Способи вербалізації концептополя ОСВІТА як процес, що виконує людина.....	56
Висновки до розділу II.....	63
РОЗДІЛ III Використання перекладацьких трансформацій у перекладі концепту ОСВІТА в текстах медійного дискурсу	65
3.1. Способи еквівалентного відтворення українською мовою концепту ОСВІТА у перекладі текстів англомовного медійного дискурсу.....	65
3.2. Використання перекладацьких трансформацій для	

збереження прагматичних функцій концепту ОСВІТА у перекладі текстів англомовного дискурсу.....	71
Висновки до розділу III.....	80
ВИСНОВКИ.....	83
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	87
СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	92
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ.....	94
ДОДАТОК.....	101
РЕЗЮМЕ.....	125

ВСТУП

Мовознавство – наука, що вивчає мову в усій складності її прояву. Природа значення слів, співвідношення між мовою та мисленням, між поняттям та матеріалізованою у слові дефініцією – усі ці аспекти підлягають детальному аналізу та розгляду з точки зору науковців. Тому, досить закономірною можна вважати цікавість дослідників до мови як до пізнавальної діяльності людини. Цей інтерес, в свою чергу, став причиною виникнення цілої галузі мовознавства – когнітивної лінгвістики – мовознавчого напрямку, котрий розглядає мову як різновид пізнавальної діяльності, а мовні явища способом дослідження когнітивних механізмів та структури людської свідомості [42].

Процес пізнання, тобто отримання інформації з навколишнього середовища, її аналізу і використання в повсякденній активності, у когнітивній лінгвістиці реалізується шляхом вивчення того чи іншого концепту. Саме він репрезентує одиницю свідомості, що відображає сутність певного об'єкту, який підлягає означенню. Концепти як елементи культури відображають мовні моделі (картини) світу. Кожна окрема мова – це окремий світ, сповнений різних, інколи діаметрально протилежних концептів, що були сформовані носіями мови, під впливом культурних, соціальних, економічних чи географічних чинників.

Різноманіття та багатогранність концептів зумовлюють підвищений інтерес мовознавців до вивчення цього явища когнітивної лінгвістики, що зумовлює **актуальність теми** вербалізації концепту. Особливо цікаво досліджувати концепт на прикладі такого складного соціального феномену як освіта – явища, вивченням якого займається культурологія, філософія, соціологія, педагогіка та ряд інших наук. не оминула дослідження цього концепту і лінгвістика.

Метою роботи є дослідження та аналіз теоретичного, аналітичного і практичного матеріалу, що вивчає концепт як лінгвістичне явище, а також визначає способи його реалізації у мові, задля поглиблення рівня вивчення міжкультурних відмінностей у концептуальних систем англійської та української мов. Для більш точного вивчення цього питання було обрано галузеве

дослідження вербалізація концепту Освіта у сучасному англійськомовному медійному дискурсі як перекладацької проблеми.

Для досягнення вищевказаної мети слід виконати наступні **завдання**:

- Розглянути теоретичні аспекти концепту як базового елементу когнітивної лінгвістики та підходи до дефініції цього поняття;
- Дослідити процес вербалізації концепту в англійській мові як одну з перекладацьких проблем;
- Дати характеристику медійному дискурсу, а також визначити його особливості;
- Проаналізувати концептполе ЛЮДИНА як учасник освітянського процесу;
- Дослідити засоби реалізації концептополя ОСВІТА як фізичний об'єкт;
- Вивчити характерні риси концептополя ОСВІТА як результат освітньої діяльності;
- Охарактеризувати способи вербалізації концептополя ОСВІТА як процес, що виконує людина;
- Дослідити застосування різних способів еквівалентних перекладацьких прийомів відтворення концепту ОСВІТА українською мовою у перекладі текстів англійськомовного медійного дискурсу;
- Розглянути приклади використання лексичних, граматичних та лексико-граматичних перекладацьких трансформацій для збереження прагматичних функцій концепту ОСВІТА у перекладі текстів англійськомовного дискурсу

Об'єктом дослідження слугує процес вербалізації концепту як лінгвістичне явище, визначення принципів та методів перекладу концепту.

Предмет роботи – вербалізація концепту освіта в англійськомовному медійному дискурсі як явище в цілому, та як перекладацька проблема, зокрема.

Методологічну основу дослідження складають загальнонаукові і діалектичні методи пізнання: формально-логічний, системно-функціональний, системно-порівняльний та спеціальні методи, які використовуються у лінгвістичних дослідженнях. Зокрема, концептуальний аналіз та метод фреймового моделювання у поєднанні з методами дефініційного та

етимологічного аналізу було використано для створення моделі концепту на основі проаналізованого матеріалу. А також описативний метод, який дав змогу здійснити систематизацію концептів та підходів до визначення поняття «концепт» загалом.

Наукова новизна дослідження полягає в удосконаленні дефініції концепту як лінгвістичного явища та подальшому поглибленні вивчення ядра та периферій концептуальних полів крізь призму вивчення концепту Освіта.

Практичне значення дослідження полягає у тому, що отримані результати є певним внеском до загальної теорії перекладу та когнітивної лінгвістики української та англійської мов. Окрім того, у результаті вивчення предмету дослідження було одержано результати, які можна використовувати у викладанні практичного курсу перекладу у вищій школі, зокрема у розділах, що стосуються вивчення концепту як елемента когнітивної лінгвістики.

Структура роботи включає в себе:

- Вступ, який окреслює загальні характеристики роботи, її мету, предмет, об'єкт та наукову цінність;
- Перший розділ, що має теоретичний характер та висвітлює питання визначення концепту, вибору перекладацьких стратегій та характеристики медійного дискурсу
- Другий розділ, містить галузевий аналітичний матеріал на тему концептполів концепту ОСВІТА, що застосовують у медійному дискурсі, проілюстрований прикладами;
- Третій розділ, включає в себе практичне застосування перекладацьких трансформацій та окреслює застосування перекладацьких прийомів під час відтворення концепту ОСВІТА на практиці.

Підсумовуючи усе вищевказане, можна зробити висновок, що вивчення вербалізації концепту Освіта та способі його перекладу – досить широке поле для лінгвістичних досліджень, яке потребує детальної уваги та має багату наукову і, особливо, практичну цінність.

РОЗДІЛ I

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ КОНЦЕПТУ В МОВОЗНАВСТВІ І ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ

1.1. Концепт як базове поняття когнітивної лінгвістики

Когнітивна лінгвістика – досить цікава та «молода» галузь мовознавчої науки. Її закріплення як окремої пов'язують із області вивчення лінгвістики пов'язують із Міжнародним симпозиумом у Дайсбурзі, Німеччина у 1989 р., а самостійність її досі викликає велику кількість суперечок у науковому колі.

Томенюк О. у своєму дослідженні визначає когнітивну лінгвістику як мовознавчий напрям, у якому функціонування мови розглядається як різновид когнітивної, тобто пізнавальної діяльності, а когнітивні механізми та структури людської свідомості досліджуються через мовні явища [42].

Предметом дослідження когнітивної лінгвістики є дослідження ролі мови у процесах пізнання світу, дефініції результатів такого пізнання, а також проблема співвідношення концептів з мовними картинами світу. Об'єктом когнітивної лінгвістики є мова, як інструмент пізнання світу.

Когнітивна лінгвістика включає в себе такі розділи дослідження як:

- Когнітивна семантика (когнітивний підхід до категоризації понять, а також аналізу організації понятійного простору у свідомості людини, де понятійні структури розглядаються як носії базисних знань про світ, а лексичне значення – як когнітивна категорія [10: 57]);
- Когнітивна граматика (дослідження синтаксису, морфології та інших галузей мовознавства крізь призму пізнавальної функції когнітивної науки);
- Когнітивна фонологія (дослідження звуків та способів їх функціонування крізь парадигму когнітивних механізмів).

Дослідження проблем мовного подання когніцій у сучасній когнітивній лінгвістиці здійснюється шляхом їх вивчення в рамках певного концепту – будь–

якої дискретної одиниці колективної свідомості, яка відображає предмет реального або ідеального світу, що збережена в національній пам'яті носіями мови у вигляді пізнаного, вербально позначеного субстрату [3: 142]. Саме за допомогою цього ключового поняття когнітивну лінгвістику відокремлюють від інших напрямів дослідження семантики.

На сучасному етапі розвитку лінгвістики концепт досліджують із точки зору різних лінгвістичних парадигм: лінгвокультурології (С. Воркачов, В. Карасик, Ю. Степанов та ін.), когнітивної лінгвістики (А. Бабушкін, Е. Кубрякова, З. Попова, Й. Стернін та ін.), психолінгвістики (Т. Голікова, А. Залевська та ін.) [21: 312].

Сучасне мовознавство не містить однозначного визначення поняття «концепт», який розглядається як універсальність, що узагальнює ознаки речей, містить важливу й актуальну інформацію [4: 28].

Аналіз різних підходів до визначення поняття «концепту», дає змогу в загальному охарактеризувати цей термін. Зокрема, А. Шопенгауер вважає його абстракцією, яку створює наше інтуїтивне сприйняття предметів. Видатний німецький філософ Г. Фреге заявляє, що концепт – це смисл і є виключно суб'єктивним [44]. Сучасний американський філософ К. Людвіг визначає концепт як «a common element in different thought contents expressed by a general term» (спільний елемент у змісті різних понять, виражений загальним терміном) [54: 119].

Підходи до розуміння концептів досить варіативні в сучасній лінгвістиці. Зважаючи на те, що термін «концепт» з'являється в лінгвістичній семантиці завдяки взаємодії лінгвістики з філософією, психологією, культурною антропологією, то, відповідно, концепт розглядається в різних векторах, у межах яких виділяють численні дефініції разом із цілими комплексами специфічних конкретизаторів.

Отже, визначити «концепт» можна як абстрактну одиницю відображення поняття предмет реального або ідеального світу, що збережена в національній пам'яті носіями мови у вигляді пізнаного, вербально позначеного субстрату.

Як будь-який об'єкт пізнання, концепт має свою структуру. Для її визначення необхідно, перш за все визначити місце концепту як явища у мовній картині світу.

Мовна картина світу є суб'єктивним образом об'єктивної реальності. Її сприйняття кожним індивідом, а відповідно й групою індивідів є унікальним. Базується воно на культурному, соціальному, економічному, географічному чинниках. Іншими словами, «мовна картина світу – це комплекс мовних засобів, у яких відображені особливості етнічного сприйняття світу», «це сукупність уявлень народу про дійсність, зафіксованих в одинцях мови на певному етапі розвитку народу» [7: 121]. Характерні особливості мовної картини світу мовна визначити за допомогою, так званих, фрагментів, що її складають. Вони формуються на основі відображення розуміння людиною певного об'єкту (матеріального або нематеріального), його репрезентації у мові та класифікації за певною темою. Цей, на перший погляд, складний процес можна вважати однією з дефініцій терміну «концептосфера» – одного з основних складових елементів мовної картини світу.

Акцентуючи увагу на концептосфері, варто зауважити, що підходів до визначення цього поняття існує декілька. Найбільш популярними серед науковців виявилися два. Перший з яких полягав в ототожненні концептосфери та концептуальної картини світу, а також у можливості існування взаємозв'язку між різними концептосферами. Такий підхід вперше був сформований Д. Лихачовим, він зауважив, що «одна концептосфера може сполучатись з іншою. Скажімо, є концептосфера мови загалом, але в ній – концептосфера інженера–практика, а в ній – концептосфера родини, а в ній – індивідуальна концептосфера» [8: 12].

Іншого значення терміну «концептосфера» надає О. Селіванова. У своїх дослідженнях вона вказує на концептосферу як на елемент концептуальної системи «у межах концептуальної системи представники когнітивної семантики виокремлюють концептуальні сфери (conceptual domains), або домени. Вони відповідають фрагментам концептуальної системи, які репрезентують певну предметну галузь (наприклад, рослин, тварин, політики, музики тощо)» [20: 40].

У цій роботі ми притримуємося саме другого підходу до визначення поняття «концептосфера» та його місця у мовній картині світу, оскільки наявність концептуальних систем, як проміжної ланки між власне мовною картиною світу та концептосферою, пояснює відмінність у підходах до ідентифікації одного концепту різними етнічними групами, а також доповнює логічність ієрархії мовної картини світу.

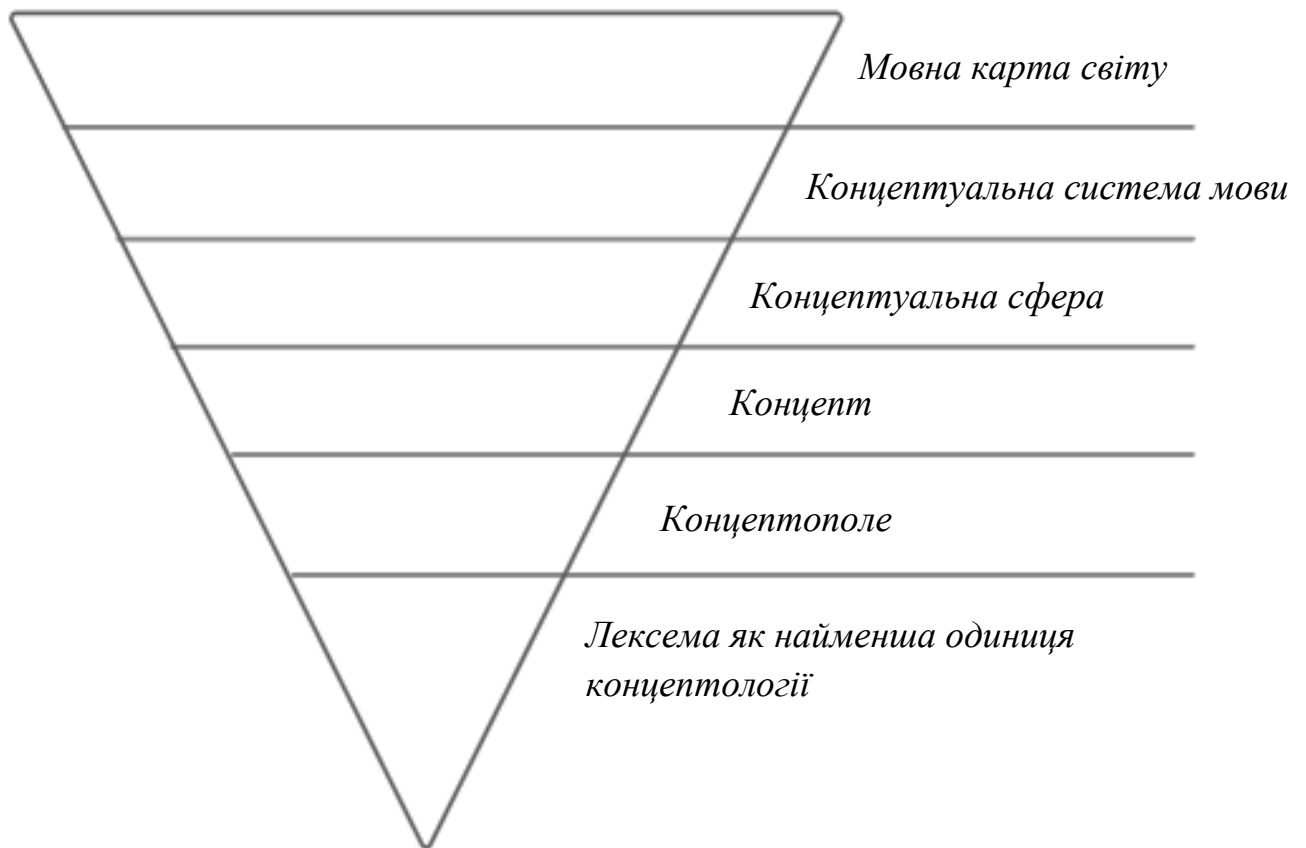
Однак, концептосфера не є останньою ланкою мовної картини світу. Зважаючи на той факт, що вона сформована на основі уявлення людини про певний об'єкт (про що зазначалося вище за текстом) та відображення такого розуміння у мові, можна зробити що такій розумовій діяльності підлягає саме осмислення того чи іншого концепту. Отже, концептосфера включає в себе низку концептів – одиниць, згрупованих за тематичною ознакою.

Дослідники концепту як лінгвістичного явища не дарма порівнюють його зі згустком, адже він включає в себе цілу низку номінативних одиниць, котрі більшим чи меншим чином пов'язані з основною темою концепту. З наукової точки зору ці терміни прийнято визначати як ядро (базовий шар) та периферія (інтерпретація) концепту [35: 216]. Чим складнішим є концепт тим більше «нашарувань» він має, а, відповідно, більшу кількість периферичних зв'язків.

Такі зв'язки утворюють, надалі, свої мікроконцепти – сукупність номінативних одиниць пов'язаних більш вузькою тематикою. З точки зору когнітивної лінгвістики так зв'язки мають назву концептуальні поля (далі за текстом – концептополе). Щодо питання детермінації поняття «концептополе», то на нашу думку найбільш чітко визначення цьому поняттю надав А. М. Приходько, охарактеризувавши його як сукупність ментальних одиниць, що поєднані спільністю змісту і відбивають понятійну, предметну і функціональну подібність позначуваних концептом явищ [15: 214]. Відповідно найменшою одиницею в системі концептуального аналізу виступає лексема.

Аналізуючи усе вищесказане можемо зробити висновок про ієрархічну структуру концептології та місце концепту у ній, що найкращим чином можна відобразити схематично (див. Схему 1).

«Структура ієрархії концептології як лінгвістичного явища»

Більш детальний аналіз вищезазначеної схеми варто зробити на прикладі концепту Освіта в англomовному медійному дискурсі для кращого її розуміння. Мовна карта світу складається з різних мов, в тому числі тих, що вважаються мертвими. Англійська, безумовно є невід’ємною частиною цієї карти. Її носії під впливом різних факторів таких як, наприклад, культурного, етнічного, географічного, економічного, тощо сформували свою, концептуальну систему мови, яка містить індивідуальні підходи до реалізації функції мови, створення її одиниць (в тому числі лексем) та їх подальшої репрезентації.

В свою чергу ця система поділяється на галузі, тобто концептуальні сфери, однією з яких є сфера науки. Саме вона, окрім іншого, містить концепт Освіта. Цей концепт, в свою чергу, включає в себе ряд концептополів, зокрема:

- Концептополе ЛЮДИНА як учасник освітянського процесу;
- Концептополе ОСВІТА як фізичний об’єкт;

- Концептополе ОСВІТА як результат освітньої діяльності;
- Концептополе ОСВІТА як процес, що виконує людина.

У ці поля входять іменники, прикметники та дієслова, та їх похідні, що використовуються в контексті розуміння концепту ОСВІТА.

У підсумку можна зробити висновок про те, що роль концепту когнітивній лінгвістиці дійсно є базовою. Аналіз наукових підходів до розуміння концепту як лінгвістичного явища дає змогу краще зрозуміти його природу, навіть попри ряд дискусій щодо його визначення. Якщо метою когнітивної лінгвістики є пізнавальна діяльність спрямована на визначення розуміння об'єкта та його репрезентацію у мові, то концепт в такому випадку, виступає як інструмент для досягнення цієї мети.

1.2. Вербалізація концепту: характеристика та засоби. Вербалізація концепту як перекладацька проблема.

Виникнення та розвиток когнітивно–дискурсивної парадигми наукових досліджень у лінгвістичних дослідженнях та, як наслідок, поява когнітивної лінгвістики передбачає новий вектор сучасних мовознавчих пошуків. Спрямований він у площину, що спирається на якісно нову теоретико–методологічну платформу. Зокрема, одним із нових об'єктів дослідження у мовознавстві стало відображення взаємодії людської свідомості, мислення й пізнання, а також відкриття нерозривного зв'язку між когніціями та комунікацією.

Саме тому у поле зору когнітивної лінгвістики потрапляє низка питань, зокрема, про те, яким чином виникає зв'язок мови з навколишнім світом, який зв'язок мають мовні категорії та сприйняття індивідом оточення, як вони репрезентують його пізнання, як структурні одиниці мовознавства відображаються у свідомості та участь вони беруть у обробці та обміні інформацією. Аналіз концептуальної системи мови стає невіддільним від розкриття закономірностей розумових процесів з усвідомлення, класифікації та

репрезентації властивостей і функцій речей, образи яких сприймаються свідомістю та виражаються у вербальній формі.

У галузі когнітивного підходу активно формується розуміння того, що саме мова найкраще забезпечує підтримку безперервного зв'язку між внутрішнім світом людини, комунікацією, що виникає між групою індивідів, а також навколишнім світом, у якому людина перебуває. Наші уявлення про навколишню дійсність знаходять своє відображення у мові, шляхом репрезентації лексемами осмисленого концепту та створюють базу для аналізу тих процесів, що мають місце у людській свідомості та мисленні. Таким чином, дослідження мовних одиниць ставить за мету аналіз тих ментальних репрезентацій знання, які корелюють з ними на рівні свідомості.

Мовні знаки, що використовуються для вербалізації концепту, займають певні позиції в людському лексиконі. Система знаків мови допомагає відкрити доступ до ментального лексикону людини – найважливішого механізму когнітивної обробки інформації.

Оперативна когнітивна структура є концептом, а мовна структура, що вербалізує концепт, є мовним знаком (слово, фразеологізм, речення). Семантика мовного знака – головне джерело знань про зміст репрезентованого концепту, тому дослідницький шлях від семантики мовного знаку до змісту відповідного концепту є істинним. У когнітивній лінгвістиці опис концептів найчастіше відбувається в кілька етапів [39]:

- 1) аналіз лексичного значення і внутрішньої форми слова, що репрезентують концепт; виявлення семного складу ключового слова (за тлумачними словниками із залученням етимологічних даних);
- 2) виявлення синонімічного ряду лексеми–репрезентанта концепту: зіставлення ключової лексичної одиниці з близькими за значенням словами;
- 3) аналіз лексико–семантичного, лексико–фразеологічного, асоціативно–семантичного поля ключового слова: підбір не тільки синонімів, а й

антонімів, гіперонімів і гіпонімів ключового слова, виявлення ядра і периферії поля;

- 4) аналіз матеріалу паремій та афоризмів;
- 5) аналіз лексичної сполучуваності слів–репрезентантів концепту на матеріалі художніх і публіцистичних текстів;
- 6) опис способів категоризації концепту в мовній картині світу;
- 7) визначення способів концептуалізації як вторинного переосмислення відповідної лексеми, дослідження концептуальних метафор и метонімії;
- 8) дослідження сценаріїв .

Термін «вербалізація» має досить широкий спектр використання, оскільки за час ого дослідження він отримав свій розвиток в науці У лінгвокогнітології та лінгвокультурології вербалізацію розуміють як вираження концепту або окремих його ознак мовними засобами [16].

У Тлумачному словнику української мови зустрічаємо таке поняття вербалізації – це вербальне (словесне) описання переживань, почуттів, думок, поведінки. Походить від конверсії, що полягає в переході слів (словоформ) з інших частин мови до класу дієслів (СУМ).

В ході проведення будь–якого дослідження наприкінці завжди отримується результат. Так і в когнітивній лінгвістиці, в результаті певної пізнавальної діяльності дослідники отримують його підсумок – аналіз об’єкту або явище, підходів до його осмислення у формі вербалізованого викладу матеріалу. Тому простими словами вербалізацію концепту можна охарактеризувати як словесне вираження концепту.

Аналізуючи ці та вищевказані положення можемо зробити висновок, що з точки зору когнітивної лінгвістики вербалізація – це процес номінативної діяльності, що базується на визначенні визначення ознак об’єкту/явища, спрямований на його осмислення та репрезентацію мовними одиницями (лексемами). Власне, саме цим й обумовлені сучасні тенденції у розвитку сучасних лінгвістичних досліджень, сутність яких виявляється у пошуку пояснень того, як відобразити усвідомлення світу людською свідомістю у мові та мовленні.

Лексеми, що використовуються для позначення одного або кількох об'єктів концепту отримали назву вербалізатори. Вежбицька А. відокремлює прямі й непрямі вербалізатори концептів. Прямими засоби вербалізації концептів вона називає «лексичні сім'ї», тобто слова, тематично пов'язані з досліджуваним концептом. До цієї категорії належать також лексичні одиниці, що вживаються лише з досліджуваними лексемами [16]. Непрямими засобами мовної репрезентації концептів авторка називає сполучуваність, граматичні характеристики аналізованих лексем та інша інформація, із якої можна вивести ознаки концепту

Отже, вербалізація у когнітивній лінгвістиці слугує логічним завершенням та способом репрезентації аналізу характеристик та особливостей предмету або явища. Фрагменти колективного досвіду, що досі не були визначені та класифіковані вербалізуються у мовленні через комунікативними визначення. Тому можемо зробити висновок, що вербалізація є одним з важливих етапів когнітивної лінгвістики для аналізу того чи іншого концепту, оскільки допомагає передати його смислове визначення через комунікативні одиниці.

Вербалізація, як будь-яке інше явище реалізується у мові за допомогою певних інструментів – засобів вербалізації. До таких засобів належать [11: 32]:

- Номінативний;
- Дескриптивний;
- Експресивний.

Номінативний засіб вербалізації концепту реалізується за допомогою номінативних одиниць – лексем, що називають предмет чи явище. Дескрипція концепту здійснюється шляхом використання мовних засобів що хоч і не місять за своїм словниковим значенням ознак концепту, що вербалізують, проте набувають таких у самому процесі, що виражаються через контекст висловлювання. Вербалізація концепту через використання засобів експресії позначається при передачі прямої мови.

Аналіз явища вербалізації концепту крізь призму перекладацької діяльності потребує чіткого визначення проблематики цього питання. Тому, перш за все

варто охарактеризувати явище перекладацької діяльності та визначити, які проблемні питання можуть виникнути під час здійснення перекладу з мови носія на мову реципієнта.

Досить часто перекладацьку діяльність розуміють як інтерпретацію усного або письмового висловлення з мови оригіналу на мову перекладу та, навіть, нівелюють значення такої діяльності через розвиток машинного перекладу. Однак, при цьому не враховується вклад розумової діяльності у створенні того чи іншого перекладу. Саме з метою забезпечення якості, адекватності та чіткості репрезентованого з однієї у іншу мову тексту виникла необхідність у здійсненні перекладу кваліфікованими особами. Таким чином, власне і виник професійний переклад, як наука та окремий вид діяльності.

Професійною перекладацькою діяльністю можна визнати інтеграцію ряду лінгвістичних та суміжних до них наук, мовленнєвих умінь і навиків, а також загальної ерудиції та галузевої обізнаності перекладача, які спрямовані на виконання ним професійних завдань. Та, водночас, перекладацька діяльність не позбавлена творчої складової. Вона розуміє під собою щоденний пошук адекватних способів вирішення професійного завдання на основі реалізації своїх індивідуальних якостей і можливостей; вихід за межі загальноприйнятої теорії перекладознавства і практики перекладу в нестандартних умовах та внесення елементів новизни в традиційні форми і методи здійснення перекладу; уміння передбачати і прогнозувати логіку міркувань співрозмовника.

Однак, при здійсненні професійних завдань, перекладач стикається з низкою викликів та питань, що потребують вирішення на практиці. До створюваного ним перекладу стоїть ряд вимог. Найбільш значущими серед них можна виділити наступні:

- вичерпна передача смислового змісту оригінального тексту, тобто адекватність перекладу;
- найвищий рівень відповідності лексики перекладу змісту оригіналу, тобто еквівалентність перекладу (за можливості її використання);

- дотримання сучасних норм та стандартів граматики та орфографії (останнє особливо стосується письмових перекладів);
- збереження стилістичних особливостей оригінального тексту.

Виконуючи ці вимоги до своєї роботи перекладач має враховувати ряд важливих аспектів. В контексті нашого дослідження, найбільшої уваги слід приділити культурним відмінностям між носіями мови оригіналу та реципієнтами мови перекладу.

Як було зазначено у попередньому розділі, концептуальні відмінності у різних мовах виникли на підґрунті історичних культурних, етнічних, соціальних, економічних, географічних та інших факторів.

Тому при вербалізації концепту перекладач стикається з такими основними проблемами:

- питання сприйняття контексту носієм мови оригіналу;
- ступінь відповідності такого перекладу концептуальній системі мови перекладу;
- наявність концептуально відповідних еквівалентів для перекладу термінології мови оригіналу у термінологію мови перекладу.

Варто розглянути кожен з перерахованих факторів більш детально.

Питання сприйняття контексту носієм мови оригіналу є досить важливим аспектом при здійсненні перекладу, особливо якщо сам перекладач належить до іншої культурної групи. Виникає кілька питань з якими має впоратися перекладач. Перш за все, з'ясувати, який сенс вкладає автор у своє висловлювання, та чи співпадає воно концептуально з культурою реципієнтів мови перекладу. У цьому випадку, чим більш близькими є культури та схожими їх особливості, тим вищим є шанс ідентичності концептів, а, відповідно, менше уточнень до його перекладу. І навпаки, чим більшою є різниця, тим меншою імовірність розуміння сенсу висловлювання при застосуванні виключно дослівного перекладу без його адаптації або внесення уточнень.

Досить схожим чином можна пояснити важливість питання відповідності перекладу концептуальній системі мови перекладу. Ці питання є досить

важливими, адже ігнорування культурних особливостей носіїв мови оригіналу та реципієнтів мови перекладу, як правило, є причиною низької якості виконуваних перекладів. Річ у тому, що за такої умови порушується головна вимога до якості виконаної перекладачем роботи – його адекватність. Текст видається реципієнтам незрозумілим, нелогічним, а в деяких випадках, за суттєвої різниці у концептуальних системах навіть як негативне висловлювання.

Наявність концептуально відповідних еквівалентів для перекладу термінології мови оригіналу у термінологію мови перекладу має перш за все значення для смислового навантаження. Ситуація, за якої такий еквівалент у мові існує досить проста – перекладач застосовує цей термін у своїй роботі. Якщо ж еквівалент відсутній слід звернутися до одного або кількох таких перекладацьких прийомів як конкретизація, узагальнення, додавання або описовий переклад.

Підсумовуючи усе вище сказане можна зробити ряд важливих висновків. Перш за все, варто акцентувати увагу на ролі вербалізації концепту в процесі когнітивного аналізу об'єкту або явища. Саме цей процес стає заключним етапом осмислення та репрезентації у мові предмету дослідження, з його допомогою здійснюється створення лексичного еквіваленту результату пізнавальної діяльності, а також його репрезентація у мові.

При здійсненні вербалізації контексту під час інтерпретації висловлювання з мови оригіналу у мову перекладу, необхідно враховувати відмінності у концептуальній системі мови носія та мови реципієнта, оскільки ігнорування такого фактору призводить до низької якості перекладу, та його невідповідності умовам адекватності.

1.3. Особливості медійного дискурсу та специфіка його перекладу

Сучасний інформаційний потік захоплює своїми масштабами. Для поширення та обміну інформацією сьогодні використовується безліч ресурсів: радіо, телебачення, друковані видання, мережа Інтернет, месенджери та безліч інших ресурсів. Тому медійний дискурс, що використовується для отримання,

обробки та репрезентації тієї чи іншої інформації досить тісно переплітається з нашим повсякденним життям.

Для детального розбору та аналізу цього поняття варто перш за все визначити, що таке дискурс та яка його роль у лінгвістиці. В цілому дискурс в сучасній лінгвістиці не є новинкою. Це досліджене явище мовознавства, що за роки розвитку його вивчення стало одним із базових понять лінгвістики, оскільки має важливу теоретичну та практичну цінність. Простими словами, поняття «дискурс» можна ототожнити з висловлюванням, мовною діяльністю, комунікативною ситуацією, тощо.

Повертаючись до історії розвитку поняття «дискурсу» в лінгвістиці варто згадати ім'я американського лінгвіста Зелліга Харріса, який надавав цьому терміну значення методу аналізу зв'язного мовлення. Далі дискурс довгий час у різних лінгвістичних європейських школах ототожнювався до тексту, або елементу його опису, як це було в Німеччині чи Франції.

Сучасної інтерпретації терміну «дискурс» надав відомий його дослідник Т. ван Дейк. В його розумінні дискурс міг вживатися в наступних значеннях [12]:

- дискурс як письмове або мовленнєве виявлення тезису, що містить вербальну та невербальну складову (широке значення);
- дискурс як письмовий чи мовленнєвий вербальний результат комунікативної дії (вузьке значення);
- дискурс як конкретна розмова, що завжди пов'язана з певним контекстом;
- дискурс як тип розмови пов'язаний з типами вербальної продукції, а не з конкретними комунікативними діями;
- дискурс як жанр, а саме, науковий дискурс, політичний дискурс, і т. д.;
- дискурс як узагальнене уявлення про певний історичний період, культуру, спільноту.

Аналізуючи відомі нам положення про дискурс та його функції можна зробити висновок, що сучасний його прояв є збалансованим поєднання усіх, названих Т. ван Дейком ознак. Тому, на нашу думку дискурс як лінгвістичне явище слід визначати як динамічний, цілеспрямований вид мовної комунікації,

сформований під впливом соціокультурних, психологічних та прагматичних факторів і пов'язаний з певною комунікативною ситуацією (сферою).

В якості основ для розрізнення типів дискурсу пропонуються наступні параметри: кооперативність / конфліктність спілкування; одноплановість / багатоплановість сенсів; пріоритет змісту / форми спілкування; серйозність / несерйозність спілкування; заданість / відкритість реакції; конкретність / абстрактність тематики. Виходячи із запропонованих параметрів, вчений виділяє такі типи дискурсу, як: інформативний / фасцінативний; одновимірний / багатовимірний; серйозний / гумористичний; сценарний / несценарний; етикетний або кооперативний / агональний; перформативний / аргументативний [15: 320–321].

Дискурс існує в усіх відомих нам сферах комунікації: науковій, юридичній, політичній, тощо. Класифікація дискурсу за сферами вжитку може бути репрезентована наступним чином:

- побутовий дискурс (дружні розмови, побутові бесіди і т.д.);
- мистецький дискурс (художній, музичний, поетичний і т.д.);
- дискурс ділових комунікацій (бізнес–переговори і т.д.);
- юридичний дискурс (комунікативні ситуації у сфері певної галузі права, або такі, що мають зв'язок з правовою термінологією);
- політичний дискурс (політичні інститути, акції, мітинги і т.д.);
- економічний дискурс (сукупність термінологічних та комунікативних засобів, що використовуються під час обговорення фінансово–економічних питань);
- публічний дискурс (такий що висвітлений у презентації громадських ініціатив, виступах, тощо);
- академічний дискурс (науковий, освітній і т.д.);
- медіа–дискурс (комунікативні ситуації та прийоми що використовуються засобами масової інформації).

Саме останній досягнув піку свого розвитку та поширення з виникненням та активним поширенням засобів масової інформації (газет, журналів) загалом, та

появи їх у електронних пристроях (теле-, радіопрограми, Інтернет-ресурси, тощо).

На думку Т. Г. Добросклонської визначальною особливістю медійного дискурсу, що відрізняє його від інших є наявність особливих суб'єктів та процесів у комунікації: «повідомленням в сукупності з усіма іншими компонентами комунікації (відправник, отримувач повідомлення, канал, зворотній зв'язок, ситуація спілкування або контекст)» [13: 21].

Ще однією особливістю медійного дискурсу є можливість використання у ньому термінології інших дискурсів (наприклад, політичного, економічного, наукового, тощо) з метою більш точного відтворення первинного повідомлення, що, власне, висвітлюється засобом масової інформації.

Характеризуючи ознаки медіа-дискурсу слід звернутися до досліджень М. Р. Желтухіної, яка у своїй роботі зазначала наступні риси:

- групова співвіднесеність (адресант розділяє точку зору своєї групи);
- публічність (відкритість, орієнтованість на масового адресата);
- диссенсусна спрямованість (створення положення диссенсусу – протиріччя, незгоди з дискусією);
- інсценованість та масова направленість (цілеспрямований вплив на декілька груп одночасно) [14: 32].

До функцій дискурсу ЗМІ належать:

- інформативна (передача інформації);
- регулятивна (вплив на суспільство);
- освітня (отримання нових знань);
- розважальна (отримання естетичного задоволення та емоційної розрядки);
- фактична (встановлення контакту між аудиторією та виданням);
- рекламна (маніпуляції аудиторією задля покупки певних товарів).

Оскільки ключовими концептами медійного дискурсу є «інформація» та «знання», учасники спілкування отримують доступ до інформації різних видів, опановують її та обмінюються нею. В залежності від змісту і мети використання, інформацію можна розділити на предметно-логічну, не пов'язану з ситуацією і

учасниками спілкування, і прагматичну, основною функцією якої є вплив на реципієнта і передача йому свого ставлення до предмету мовлення.

Мас–медійний дискурс репрезентований своїми безпосередніми представниками, зокрема: журналістами, теле– та радіоведучими, теле– та радіокоментаторами, а також персоналом, що займається розробкою, виготовленням, трансляцією і ретрансляцією текстів. Однак учасниками мас–медійного дискурсу є, також, кожен, хто сприймає отриману інформацію.

У підсумку, можна зробити висновок, що медійний дискурс можна порівняти з публіцистичним стилем мовлення, при аналізі дискурсу ЗМІ необхідно також враховувати жанрову специфіку текстів, що до нього входять.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ I

1. Підсумовуючи усе вище сказане можна зробити ряд важливих висновків щодо питань дефініції когнітивної лінгвістики, концепту, процесу вербалізації, дискурсу в цілому, та медійного дискурсу як одного з його видів.
2. Перш за все, варто зауважити, що когнітивна лінгвістика – це напрям вивчення мовознавства, що розглядає функціонування мови крізь призму когнітивної, тобто пізнавальної діяльності. Об'єктом стають ті чи інші предмети, явища або об'єкти (як матеріальні так і не матеріальні), що проходять крізь процес їх пізнання та осмислення, а згодом знаходять свою репрезентацію і мові та мовленні. Для структуризації та класифікації цих понять застосовується певна ієрархіє, що згруповує такі результати когнітивних досліджень за певною ознакою або тематикою. Ця ієрархіє виглядає наступним чином:
  - Мовна картина світу (усі існуючі мови, в тому числі ті, що вважаються мертвими);
  - Концептуальна система мови (мовна картина конкретної мови, сформована під впливом історичних, етнічних, соціокультурних,

економічних, географічних а інших чинників, наприклад, англійська мова);

- Концептуальна сфера (певна сфера людської життєдіяльності в найширшому її розумінні, наприклад наукова діяльність);
- Концепт (абстрактна одиниця, що використовується для відображення певного предмету/явища на тематику в межах концептуальної сфери, наприклад, освіта);
- Концептополе (сукупність понять, згрупованих за вузькою тематикою в межах певного концепту, наприклад людина як учасник освітянського процесу, в межах концепту Освіта);
- Лексема (найменша одиниця структури, що використовується для позначення конкретного предмету або явища).

3. Що стосується поняття вербалізації концепту, то перш за все, увагу слід акцентувати на визначення поняття вербалізації. Простими словами його можна описати як спосіб словесного вираження. Це один з етапів когнітивного аналізу, що слідує за осмисленням предмету чи явища, та зумовлений необхідністю вираження його у мові. Зустрічаючись з перекладом іншомовного тексту найбільш важливим завданням перекладача є адекватність та точність створеного ним перекладу.
4. Для отримання якісного вихідного продукту йому необхідно зважати на етнографічні, соціальні та культурні особливості носіїв мови оригіналу, щоб зрозуміти сенс концепту висловленої думки правильно, та, водночас ті ж фактори для носіїв мови перекладу, щоб правильно та зрозуміло передати це смислове навантаження.
5. Це пов'язано із тим, що кожна мова має свою складну концептуальну систему. Тому, інколи, зустрічаються випадки, коли один і той же термін в різному контексті матиме зовсім різний концепт вживання, або ж є імовірність відсутності у мові перекладу еквіваленту лексеми мови оригіналу. В таких випадках на допомогу перекладачеві і приходять

правильне розуміння концепту висловлення та знання способів його вербалізації.

6. Аналізуючи дискурс, слід зазначити, що у лінгвістиці це досить закоренілий термін. Попри велику варіативність його розуміння та широкий сенс, пояснити його значення можна як мову засобів масової інформації. Насправді це явище в лінгвістиці має значно глибший сенс, однак під медійним дискурсом розуміється усе, що стосується засобів масової інформації та продукується ними. Загалом, медійним дискурс відрізняється рядом ознак, найбільш цікавою серед яких, на нашу думку, є особливість поєднання у медійному дискурсі термінології, що, як правило стосуються інших видів дискурсу, наприклад політичного, економічного чи наукового.
7. Отже, концепт як лінгвістичне явище є досить цікавою темою для дослідження. Тому, дослідження цього явища має важливе практичне значення, а реалізація цього завдання крізь призму висвітлення концепту у медійному дискурсі додає особливого практичного значення роботі.

РОЗДІЛ II

МОВНО–СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ ВІДОБРАЖЕННЯ КОНЦЕПТУ ОСВІТА У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ

Сучасні соціокультурні та евристичні умови мають особливе значення в актуалізації когнітивної парадигми функціонування мовних явищ. У когнітивній лінгвістиці саме мовний концепт, наразі є досить перспективною сферою вивчення, оскільки він обумовлений необхідністю осмислити специфічну фіксацію культурно–значущих явищ у формі мовних знаків.

Кожен концепт є досить індивідуальним. Пояснити його специфіку можна рядом різних ознак, характерних для конкретної лінгвокультури, зокрема історично закріплені культурні цінності або культурні доміанти поведінки. Так, зокрема, концепт Освіта в англomовній лінгвокультурі є перспективною сферою перекладацьких та лінгвістичних досліджень. Зацікавленість цим концептом зумовлена інтенсифікацією міжкультурних зв'язків, зокрема, у сфері освіти як процесу та явища, обміну досвідом щодо освітніх процесів, та, власне, підвищенням попиту на здобуття освіти міжнародного зразку. Освіта, як цілеспрямована пізнавальна діяльність, має на меті отримання знань, умінь та навичок, що в умовах глобалізаційних світових тенденцій більше не обмежується кордонами чи територіями і має всеохоплюючий характер.

Концепт Освіта включає в себе три компоненти – поняттєвий (визначення денотативної основи концепту), культурний (знання про те чи те явище або предмет, які є частиною національної культури) й образно–ціннісного (конотативно–метафоричний зміст, оцінка та значення в етнокультурі).

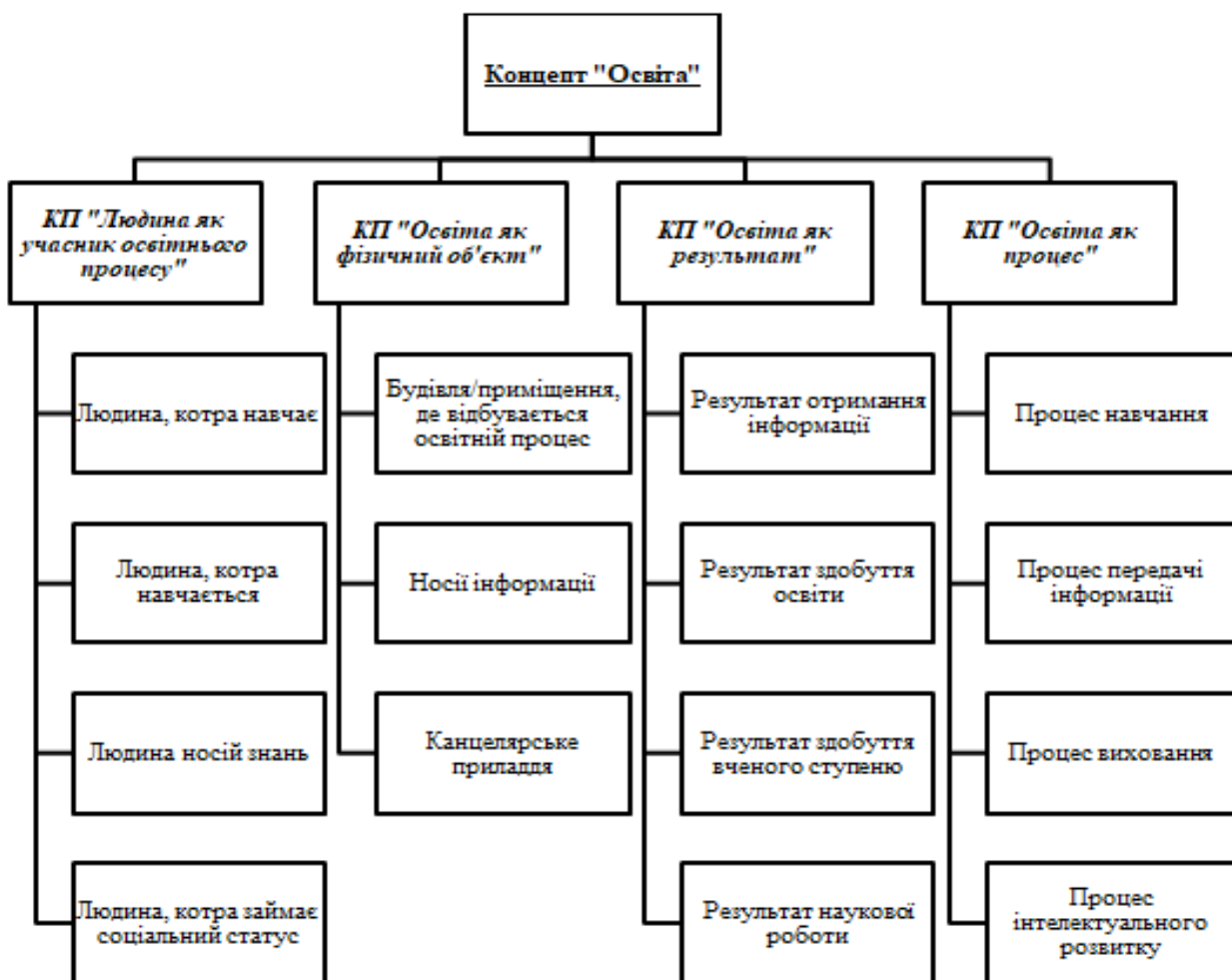
Аналіз матеріалу дослідження дав змогу дійти висновку, що англomовний медійний дискурс дає чітко структуровану концептосферу Освіта, що складається з основного пласта та концептуальної периферії. Тому, варто розглянути цей концепт у сукупному розрізі, а також окреслити способи його передачі в

перекладі. Концепт Освіта в англomовному медійному дискурсі реалізується у таких моделях:

- Освіта як процес, вид людської діяльності спрямований на отримання знань та навичок;
- Освіта як суспільне результат, рівень знань здобутих окремим індивідом або групою осіб;
- Людина як учасник освітнього процесу, імовірні ролі людини в навчальному процесі;
- Освіта як фізичний об'єкт, елементи концептуального поля.

Схема 2

Структура концепту Освіта в англійській мові

2.1. Вербалізація концептополя ЛЮДИНА як учасник освітянського процесу

Освітній процес нерозривно пов'язаний з людиною, він був створений людиною та для неї ж. Власне освіта виникла сотні років тому, та уже розвивалася у стародавніх країнах. За роки її еволюції вона зазнала досить суттєвих видозмін, однак основні учасники залишилися незмінними: той, хто навчає та той, хто навчається.

Про ключову роль Людини у концепті Освіти свідчить також той факт, що чисельність його лексичних актуалізаторів суттєво більша від інших концептуальних угруповань. Людина безпосередньо чи опосередковано дотична до сфери освіти і має багатовекторні асоціативно–когнітивні характеристики, об'єднані в концептуального Людина – учасник освітянського процесу.

Ще одним свідченням великої кількості мікрополів у цьому концептополі, на відміну від інших полів концептуальної сфери до якої належить концепт Освіта.

До таких мікрополів належать:

- Людина, котра навчає (*academic, academician, pedagogue / pedagog, etc.*);
- Людина, котра навчається (*educatee, student, etc.*);
- Людина, носій знань (*alumna/alumnus, graduate, etc.*);
- Людина, котра займає соціальний статус (*headmaster/headmistress, head teacher, principal, schoolmaster, etc.*).

Розглянемо лексичну наповненість концептополя ЛЮДИНА як учасник освітянського процесу. Важливо зауважити, що це концептуальне поле містить велику концентрацію ядерних понять. Лексичні одиниці, що виступають актуалізаторами концептуального поняття людина у сфері освіти репрезентовані:

- Іменниками: *academic, academician, alumna/alumnus, bookworm, classmate, collegian, diplomate, disciplinarian, dunce, educatee, educationalist, educator, headmaster / headmistress / head teacher / principal / schoolmaster, ignoramus, instructor, learner, lecturer, literate / illiterate, mentor, neophyte, novice,*

pedagogue / pedagog, pedant, professor, professorate, professorship, pupil, Regius professor, savant, scholar, simple, sophomore, student, teacher, teaching, trainee, trainer, tutor, tyro;

- Дієсловами: *teach, train;*
- Прикметниками: *bookish, donnish, educable, educated, informed, learned, literate, omniscient, pedantic, tutorial.*

Для більш детального дослідження вживання цих лексем як частини концепту Освіт, слід проаналізувати їх приклади вживання у засобах масової інформації.

Першим і найчастіше вживаним прикладом є лексема «*student*» (укр. *учень, студент*). Порівнювати підходи до розуміння цього слова в українській та англійській мовних концептуальних системах слід через аналіз їх значення.

Oxford dictionary визначає цей термін наступним чином «*student is a person who is studying at a university or college*» (OLD) (укр.: *це особа, яка навчається в університеті чи коледжі*). Еквівалентами в українській мові є «*учень*», «*студент*». академічний тлумачний словник визначає цей термін як той, хто навчається у вищому або середньому спеціальному навчальному закладі (СУМО). Використовуючи методи порівняльного аналізу можемо зробити висновок, що концептуальний підхід до розуміння цього терміну у англійській та українській концептуальних системах мов є тотожним. Цікавим є також те, що слово «*студент*» має латинське походження і в українській мові його було відтворення способом транслітерації.

Прикладами вживання в англійській мові медійному дискурсі можуть слугувати наступні варіанти використання цієї лексеми:

(1) *We always knew the pandemic would have a profound impact on students' learning, which is why the Biden–Harris administration made it a priority from Day One to safely reopen our schools and secure the American Rescue Plan's \$122 billion investment in public education to support students' recovery," said U.S. Secretary of Education Miguel Cardona (DHRBLMSAAR). – «Ми завжди знали, що пандемія матиме глибокий вплив на навчання учнів, саме тому адміністрація Байдена–*

Харріса з першого дня поставила пріоритетом безпечне відновлення наших шкіл і забезпечення інвестицій Американського плану порятунку в державну освіту в розмірі 122 мільярдів доларів на підтримку. поновлення учнів», – сказав міністр освіти США Мігель Кардона.

У цьому прикладі лексема «*students*» використовується на позначення конкретно групи осіб, що здобувають освіту, тобто у прямому його значенні. При її перекладі вербалізація концепту здійснювалася з використанням номінативного методу.

(7) *“Parents, please help us reinforce this message ... Even if a student were to bring something to school by mistake, they could face serious consequences that could include suspension, expulsion or time in the juvenile detention center,” Blanton said.* (PSFWGACHS) – «Батьки, будь ласка, допоможіть нам поширити це повідомлення... Навіть якщо учень помилково принесе щось до школи, він може зіткнутися з серйозними наслідками, зокрема відстороненням, виключенням або перебуванням у центрі ув'язнення для неповнолітніх», – сказав Блантон.

Це речення є прикладом вживання лексеми «*student*» також у звичному її значенні, однак вказує вона загалом на здобувача освіти, без конкретної вказівки на індивіда. При її передачі вербалізація концепту здійснювалася з використанням номінативного методу.

(17) *Over 7,200 new students will start school at the University of Washington this year; it's one of the biggest incoming classes in the school's history* (OFTLFCIUOWHMOCTW) – Понад 7 200 нових студентів розпочнуть навчання в Університеті Вашингтона цього року; це один із найбільших класів в історії школи.

У цьому прикладі лексема «*students*» використовується на позначення конкретно групи осіб, що здобувають освіту, тобто у прямому його значенні. Вербалізація концепту здійснювалася з використанням номінативного методу.

(19) *A packed car and a hopeful freshman may be the latest metric that the world is getting back to normal. The University of Washington campus will be busy for the next three days with students moving into on-campus housing*

(OFTLFCIUOWHMOCTW) – Заповнений автомобіль і сповнений надії першокурсник можуть бути останнім показником того, що світ повертається до нормального життя. Кампус Університету Вашингтона протягом наступних трьох днів буде зайнятий студентами, які переїжджатимуть у житло на території кампусу.

Це речення є прикладом вживання лексеми «*student*» також у звичному її значенні, однак вказує вона загалом на здобувача освіти, без конкретної вказівки на індивіда. Вербалізація концепту здійснювалася з використанням номінативного методу.

Наступна лексема, яку хотілось би проаналізувати «*freshman*». Відповідно до визначення Oxford Dictionary «*freshman a first-year student at a university or college*» (EUD) (укр. *студент першого курсу університету чи коледжу*). Це слово є прикладом відсутності у мові перекладу еквіваленту для лексичної одиниці мови оригіналу. Оскільки тотожного відповідника немає, як правило, використовують метод модуляції або описовий переклад, залежно від контексту речення.

(3) *While COVID–19 precautions are encouraged, many of these freshmen will stay two to a room and classes will be in person.* (FMMIUNHUNCG) – Хоча запобіжні заходи щодо COVID–19 заохочуються, багато з цих першокурсників залишатимуться по двоє в кімнаті, а заняття проводитимуться особисто.

У цьому реченні лексема «*freshmen*» була перекладена за допомогою її українського синоніму «*першокурсники*», оскільки з контексту можна зрозуміти, що мова йде про осіб, що нещодавно вступили до начального закладу. Вербалізація концепту здійснювалася з використанням дескриптивного методу.

(19) *A packed car and a hopeful freshman may be the latest metric that the world is getting back to normal. The University of Washington campus will be busy for the next three days with students moving into on-campus housing* (OFTLFCIUOWHMOCTW) – Спаковані у автомобіль речі і сповнений надії студент першого курсу можуть бути одним з останніх показників того, що світ повертається до нормального життя. Кампус Університету Вашингтона протягом наступних трьох днів буде зайнятий студентами, які переїжджатимуть у житло на

території кампусу. Вербалізація здійснювала з використанням дескриптивного методу, що допомагає підсилити загальний контекст повідомлення і наголосити, на новому етапі життя пост–ковідного суспільства, що ми можемо дізнатися після ознайомлення з матеріалами публікації.

(14) *One of the largest freshman classes in University of Washington history moving onto campus this week (OFTLFCIUOWHMOCTW) – Цього тижня один із найбільших класів першокурсників в історії Вашингтонського університету переїжджає на кампус.*

У цьому реченні лексема «*freshmen*», як і в першому прикладі, була перекладена за допомогою її українського синоніму «*першокурсники*», оскільки з контексту можна зрозуміти, що мова йде про групу осіб, котрі тільки вступили до освітнього закладу. При її перекладі вербалізація концепту здійснювалася з використанням номінативного методу з урахуванням концептуальної картини української мови крізь призму концепту ОСВІТА.

Ще одним прикладом лексеми, що належить до концептополя ЛЮДИНА як учасник освітнянського процесу» є слово «*teacher*». Відповідно до дефініції Cambridge Dictionary ця лексема визначається як «*a person whose job is teaching, especially in a school*» (CD) (укр. *людина, чия робота полягає в навчанні, особливо в школі*). Українська мова містить еквівалент «*вчитель*», що перекладається до допомогою калькування. Відповідно до визначення Академічного тлумачного словнику «*вчитель – це особа, яка навчає, викладає який–небудь навчальний предмет у школі*» (ВТСУМ), тому, можемо зробити висновок, що підхід до осмислення цього терміну у концептуальних системах англійської та української є тотожним.

Для аналізу матеріалів англійського медійного дискурсу використовувалися наступні приклади:

(4) *A youth stabbed three people including a primary school's headmaster for allegedly protesting against the stalking of a female teacher in Lalmonirhat this morning (HSFSUAFTS) – Хлопець поранив ножом трьох людей, у тому числі*

директора початкової школи, які нібито протестували проти переслідування вчительки в Лалмонірхаті сьогодні вранці.

У цьому прикладі можемо бачити використання терміну в прямому значенні з вказівкою на конкретного індивіда та його професію. Вербалізація здійснюється за допомогою номінативних засобів.

(9) *As teachers, helping others is at our core, and when there is tragedy, we feel helpless* (SPRTCAJOL) – Як і у вчителів, допомога іншим є нашою суттю, і коли трапляється трагедія, ми почуваємося безпорадними.

Аналіз цього прикладу та його перекладу дає змогу визначити, що лексема «*teacher*» використовується в загальному значенні і посилається на вид діяльності, а не на певну особу. Вербалізація здійснюється за допомогою номінативних засобів.

(16) *The kickoff event on Oct. 26, hosted at the U.S. Department of Education, is a continued call to action to practitioners, education leaders, teachers, parents, students, and policymakers to continue to leverage the extraordinary level of available federal resources to mitigate learning loss and accelerate academic recovery* (DHRBLMSAAR) – Стартова подія 26 жовтня, організована в Міністерстві освіти США, є безперервним заклик до дій для практиків, освітніх керівників, вчителів, батьків, студентів і політиків продовжувати використовувати надзвичайний рівень доступних федеральних ресурсів для пом'якшення навчання втрати та прискорення академічних виплат.

У цьому прикладі, як і в попередньому лексема *teacher* використовується на позначення представників професії в цілому, а вчителі виступають учнями освітянського процесу нарівні з іншими професіоналами сфери педагогіки.

Для аналізу у цій роботі також хотілось би використати такі лексеми як «*headmaster*» та «*principal*». Їх особливість полягає у наявності в українській мові одного еквіваленту для перекладу – «*директор*», тобто, як пояснює Академічний тлумачний словник, керівник підприємства, установи або навчального закладу (СУМ 20), однак дещо різний концептуальний сенс в англійській:

- *Headmaster is teacher who is in charge of a school, especially a private school (вчитель, який керує школою, особливо приватною) (EUD);*
- *Principal is a chief or head, particularly of a school (начальника або керівника, зокрема школи) (EUD).*

У цьому прикладі можемо спостерігати яскраво виражену різницю між концептуальними підходами сприйняття поняття, зумовлену особливостями англійської освітньої системи. Ці, на перший погляд, синоніми, є одними з багатьох прикладів необхідності розуміння перекладачем концепту Освіта в концептуальній системі англійської та української.

Попри подібну суть поняття «*headmaster*» та «*principal*» відрізняються колом обов'язків (останній не завжди повинен бути вчителем, на відміну від першого) та вимогами до їх кваліфікації для зайняття відповідної посади. Концептуальна відмінність у перекладі цих термінів, особливо з української на англійську є досить важливою.

У англійськомовному медійному дискурсі можна зустріти наступні приклади використання цих термінів:

(5) *Headmaster stabbed for standing up against female teacher's stalker* (HSFSUAFTS) – Директора поранили ножом за те, що він протистояв переслідувачу вчительки.

У цьому прикладі використано саме термін «*headmaster*», оскільки у статті йде мова про директора саме приватної, невеличкої школи, що можна зрозуміти лише з повного контексту статті.

(6) *In an email to families, L.C. Bird High School's principal Adrienne Blanton said at around 3:15 p.m., Administrators received information that a student may have a weapon on school property* (PSFWGACHS). – В електронному листі до сімей директор середньої школи Берд Едрієнн Блантон повідомила, що близько 15:15 адміністратори отримали інформацію про те, що учень може мати зброю на території школи.

Уривок зі статті одного з новинних інтернет видань зображує приклад вживання лексеми у найбільш поширеному її значенні, як вказівку на вид

діяльності конкретної особи. Вербалізація здійснюється за допомогою номінативних засобів передачі.

(8) *The hardest part of a principal's job is when there is tragedy within the school community* (SPRTCAJOL). – Найважча частина роботи директора – це коли в шкільній громаді трапляється трагедія.

У цьому прикладі можемо бачити вживання лексеми «*principal*» виключно як вказівку на професію, без жодної конкретизації. Вербалізація здійснюється за допомогою номінативних засобів передачі.

(18) *Newly minted principal Jacque Smedberg loves being the first person to walk into the gym at Appleton East High School each morning as the automatic lights detect her motion and turn on.* (TAFHSPHWAJGIF). – Новоспеченому директору Жаку Смедбергу подобається бути першою людиною, яка щоранку заходить у спортзал середньої школи Appleton East, коли автоматичне освітлення виявляє її рух і вмикається.

Концептуальний зміст цього прикладу, як і одного з попередніх, вказує на вид діяльності конкретної особи і вживається в якості визначення професії. Вербалізація здійснюється за допомогою номінативних засобів передачі.

Ще однією лексемою, що репрезентує концептополе ЛЮДИНА як учасник освітянського процесу є «*pedagogue*». Відповідно до дефініції Oxford Dictionary ця лексема визначається наступним чином: «*pedagogue is a person who likes to teach people things, especially because they think they know more than other people*» (OD) (укр. педагог – це людина, яка любить навчати людей, особливо тому, що вони думають, що знають більше, ніж інші люди). Слово має грекомовне походження і в українську мову перекладається шляхом транскрибування. Лексичним відповідником слугує слово «*педагог*», що, відповідно до Академічного тлумачного словника визначається як Особа, яка веде викладацьку й виховну роботу або розробляє проблеми педагогіки (КТСУМ).

Аналіз дефініцій дає змогу визначити той факт, що англо– та україномовні концептуальні системи розцінюють лексему «*pedagogue/педагог*» як синонім до слова «*teacher/вчитель*». Однак, досліджуючи матеріали англійського медійного

дискурсу, ми звернули увагу на те, що «*teacher/вчитель*» частіше стосується викладання шкільних навчальних предметів, як, наприклад математики чи літератури, в той час як «*pedagogue/педагог*» застосовується для ідентифікацій професій, що знаходяться в концептополі ЛЮДИНА як учасник освітянського процесу, але стосується позашкільних активностей, наприклад: педагог з вокалу, або педагог з хореографії тощо. В цілому, подібна взаємозаміна не може вважатися помилкою при перекладі, однак, знання подібних концептуальних тонкощів все ж покращать якість перекладу. При аналізі ілюстративного матеріалу було визначено наступні приклади вживання лексеми «*pedagogue/педагог*»:

(12) *The seminar was opened by Greg Bremner, Interim Chief Education Officer, and speeches were delivered by Early Years professionals, authors, education consultants and pedagogues (CEYIED).* – Семінар відкрив Грег Бремнер, тимчасово виконуючий обов'язки директора з питань освіти, а з доповідями виступили професіонали, автори, освітні консультанти та педагоги.

(23) *But what was even worse than the cost, Mencken thought, was that the "true aim of the pedagogue" was to force their "victims into a mold," rather than awaken in their charges anything approaching "independent and logical thought."* (AVFTPOEAIIF) – Але що ще гірше, ніж ціна, вважав Менкен, це те, що «справжня мета педагога» полягала в тому, щоб змусити своїх «жертв увійти в форму», а не пробудити в їхніх підопічних щось, що наближається до «незалежної та логічної думки».

Обидва приклади зображують використання лексеми «*pedagogue*» в якості вказівки на професію. Також, варто звернути увагу на те, що в першому прикладі мовець перераховує кожне поняття як окрему одиницю, що ще раз підкреслює концептуальну різницю у термінології. У обох прикладах, вербалізація здійснюється за допомогою номінативних засобів передачі, у другому прикладі також використовується експресія.

Іншим «представником» концептополя ЛЮДИНА як учасник освітянського процесу є лексема «*tutor*», що відповідно до визначення Oxford Dictionary означає

«a private teacher, especially one who teaches an individual student or a very small group» (OD) (укр.: приватний учитель, особливо той, який навчає окремого учня або дуже малу групу).

Концептуальним еквівалентом в українській мові слугує лексема «*репетитор*», переклад здійснюється шляхом калькування. Український Академічний тлумачний словник пояснює цей термін особою, яка проводить додаткові заняття з ким–небудь, допомагаючи йому засвоїти необхідні знання (СУМ). У проаналізованому нами матеріалі можна зустріти наступні приклади вживання цієї лексеми:

(10) *Launched the National Partnership for Student Success to recruit 250,000 new tutors, mentors, and other adults in high–impact roles, and support states, school districts and community organizations in establishing high–quality programs (DHRBLMSAAR).* – Започатковано Національне партнерство для успіху студентів, щоб залучити 250 000 нових репетиторів, наставників та інших дорослих на важливі посади та підтримати штати, шкільні округи та громадські організації у створенні високоякісних програм.

(21) *Finding a tutor online can run you as little as \$31 per hour, if not less. If you seek out online tutors based outside of the U.S., you might pay far less (AVFTPOEAIIF).* – Пошук репетитора онлайн може коштувати лише 31 долар за годину, якщо не менше. Якщо ви шукаєте онлайн–репетиторів за межами США, ви можете заплатити набагато менше.

(22) *Regardless of the learner’s unique needs and requirements, there’s a high chance of finding a tutor online who can meet those needs (HDOTWTOHTFAOTS).* – Незалежно від унікальних потреб і вимог учня, існує висока ймовірність знайти репетитора онлайн, який зможе задовольнити ці потреби.

Усі ці приклади поєднує спільна риса – вони мають однакову мету вживання лексеми «*tutor*» – вказівку на вид діяльності. Щодо питання концептуальної правильності вживання номінативного засобу вербалізації, то слід зауважити, що в усіх випадках такий варіант є доцільним та передає сенс та зміст оригінального висловлювання.

Підсумовуючи усе вище сказане, а також аналіз прикладів вживання лексем концептополя ЛЮДИНА як учасник освітянського процесу можемо зробити висновки про високий ступінь сконцентрованості концептуальних понять (тобто їх номінативної густини) у центрі та ядрі концептуального поля, що в свою чергу свідчить про головну рангову номінацію концептуальних понять на позначення людини–освітянина в англійській концептуальній системі мови.

Особливу увагу слід приділити засобам, за допомогою яких здійснюється вербалізація концептополя ЛЮДИНА як учасник освітянського процесу. Як відомо до таких належать номінативний, дескриптивний та адаптивний засоби. Під час аналізу матеріалу англійського медійного дискурсу, що містить лексичні одиниці концептополя ЛЮДИНА як учасник освітянського процесу можемо помітити, що в більшості випадків використовуються номінативний та експресивний засоби вербалізації концепту. Дескриптивний метод зустрічається дещо рідше. На нашу думку, причинами тому слугують глобалізаційні явища у світі, в цілому, та у галузі освіти зокрема, що спричиняє виникнення неологізмів у мові перекладу.

2.2. Засоби реалізації концептополя ОСВІТА як фізичний об'єкт

Концептуальне поле ОСВІТА як фізичний об'єкт репрезентовано низкою лексем, що використовуються на позначення фізичних об'єктів, що використовуються під час навчального процесу або для його організація. Як і попереднє концептополе, це включає в себе низку мікроконцептополів, що згруповують тематично ці лексеми. Зокрема слід висвітлити наступні:

- Будівля/приміщення як фізичний об'єкт, де відбувається освітній процес: *school, university, college, academy, institute, alma mater, campus, classroom, library, laboratory, etc.*
- Носії інформації як фізичні об'єкти, що використовуються під час освітнього процесу: *book, notebook, synopsis, textbook, etc.*

Аналізуючи приклади вживання лексем, що належать до концептуального поля ОСВІТА як фізичний об'єкт хотілось би акцентувати увагу на наступних прикладах їх використання в засобах масової інформації.

Першим, досить цікавим та часто вживаним прикладом є лексема «*school*». Oxford Dictionary визначає цей термін наступним чином «*a place where children go to be educated*» (OD) (укр.: *місце, куди діти ходять навчатися*). В українській мові еквівалентом слугує лексема «*школа*», що пояснюється Академічним тлумачним словником як навчальний заклад, який здійснює загальну освіту і виховання молодого покоління (ВТСУМВАДЯ). Як ми можемо бачити, англо– та україномовний концептуальні підходи мають певну різницю до трактування цієї лексеми, що полягає у її більш вузькому сенсі в українській мові.

Ще одна особливість лексеми «*school*» є її варіативність сенсу в англійській мові, адже як також зазначено у Cambridge Dictionary «*school*» також вживається в наступних значеннях:

- the process of learning in a school; the time during your life when you go to a school (CD) (укр.: процес навчання в школі; час у вашому житті, коли ви ходите до школи; український аналог – «шкільне життя»)
- the time during the day when children are working in a school (CD) (укр.: час протягом дня, коли діти навчаються у школі; український еквівалент «шкільний день»);
- all the children or students in a school (CD) (укр.: усі діти або учні та вчителі школи; український еквівалент – «школярі»);
- a place where people go to learn a particular subject or skill [77] (укр.: місце, куди люди йдуть, щоб вивчити певний предмет або навички; українськими еквівалентними можуть слугувати «гурток», «позашкільний навчальний заклад», залежить від контексту).

У роботі здебільшого використовуються приклади вживання лексеми «*school*» саме в контексті мікроконцептополя «Будівля/приміщення як фізичний об'єкт, де відбувається освітній процес», як, наприклад, наступних реченнях:

(27) *The company that runs the academy is called Stride, Inc. It has partnered with 1,000 school districts and charters schools across the country* (TTTOLALBAT). – Компанія, яка керує академією, називається Stride, Inc. Вона співпрацює з 1000 шкільними округами та приватними школами по всій країні.

(28) *The Dallas Cowboys stepped up to show their support for a 10-year-old fan from Michigan who was bullied earlier this month for wearing a Dez Bryant jersey to school* (DCSGSJTMGBASFST). – Ковбої Далласу висловили свою підтримку 10-річній вболівальниці з Мічігану, яка зазнала знущань на початку цього місяця за те, що вона одягала у школу футболку Деза Брайанта.

(28) *Late this week, Veinot received a phone call from Mallory's principal, saying she would have to stay home in the event of a strike because it wouldn't be safe for her to go to school* (SWIAVSSPTSOPD). – Наприкінці цього тижня Вейнот зателефонував директор Меллорі, сказавши, що їй доведеться залишитися вдома в разі страйку, оскільки для неї буде небезпечно ходити до школи.

Усі ці приклади поєднує одна спільна риса – в усіх випадках лексема «*school*» використовується в прямому її значенні, та вживається для позначення місця, де відбувається навчання. Вербалізація концепту за класичного використання лексеми використовується виключно за допомогою намонативного засобу передачі.

Однак, під час аналізу матеріалів, зустрічалися також досить цікаві випадки, як наприклад:

(26) *With scenes of school walkouts, contentious school board meetings and plans to rollback accommodations for transgender students, some families have started to weigh their options when it comes to schooling* (TTTOLALBAT). – Завдяки сценам виходу зі школи, суперечливим засіданням шкільної ради та планам скасування умов для студентів–трансгендерів деякі сім'ї почали зважувати свої варіанти, коли справа стосується навчання.

У цьому прикладі лексема «*school*» зустрічається двічі її орфографічні та фонетичні характеристики ідентичні. Однак, в контексті «*...school walkouts...*» лексема вживається в значенні приміщення, де відбувається навчання, в той час,

як в поєднанні з іншою лексемою «*board*», наш об'єкт дослідження отримує зовсім нове значення і при перекладі перетворюється на «*шкільну раду*», тобто орган учнівського самоврядування, що радше може бути репрезентований в концептополі ЛЮДИНА як учасник освітянського процесу. У цьому реченні вербалізація здійснюється з використанням дескриптивного засобу передачі.

Досить цікавим є те, що в подібних випадках під час перекладу застосовується перекладацький прийом граматичної трансформації. В таких випадках «*school*», що в мові оригіналу вживається як іменник при перекладі може перетворитися на прикметник, як у вище зазначеному прикладі.

Також, повертаючись до теми багатозначності лексеми «*school*», варто акцентувати увагу на наступному прикладі:

(30) *Veinot said the school will be providing a Chromebook computer for Mallory, as well as learning materials (SWIAVSSPTSOPD).* – Вейнот зауважив, що школа надасть Меллорі комп'ютер Chromebook, а також навчальні матеріали.

Хоча в цьому прикладі слово «*school*» перекладається за допомогою його українського еквіваленту «*школа*», з контексту розуміємо що автор висловлювання вживає персоніфікацію і тому під «*школою*» мається на увазі адміністрація та навчально–матеріальний школи як установи. Тому цей приклад також може бути репрезентований в концептополі ЛЮДИНА як учасник освітянського процесу.

Іншою, не менш цікавою для аналізу, є лексема «*campus*». Oxford Dictionary пояснює цей термін наступним чином «*the buildings of a university or college and the land around them*» (CD) (укр.: *будівлі університету чи коледжу та земля навколо них*). Точного еквіваленту, що б передавав сенс цього слова в українській мові довгий час не існувало, тому для передачі використовувався описовий або синонімічний переклад, як у наступних прикладах:

(32) *"Mascot statues are a fixture across many campuses, and I'm honored to be able to gift one to MSU in honor of the centennial (CBGWLALMOC).* – «Статуї–талісмани є невід'ємною частиною багатьох студентських містечок, і я маю честь подарувати одну Морхедському Державно Університету на честь сторіччя.

У цьому прикладі можемо спостерігати використання дескриптивного засобу при передачі вербалізованого концепту з англо- до українськомовної концептуальної картини світу.

(31) *In recognition of this centennial milestone, philanthropists Ron (Class of 1965) and Diane Cartee have provided a generous contribution to commissioning a bronze Eagle statue that will become a new focal point on campus (CBGWLALMOC).*

– На знак визнання цього столітнього ювілею філантропи Рон (випуск 1965) і Даян Карті зробили щедрий внесок у будівництво бронзової статуї Орла, яка стане новим центром на території університету.

У цьому прикладі було використано дескриптивний засіб вербалізації концепту, що досить непогано передає сенс висловлювання однак не враховує концептуальної відмінності в уявленні носія мови оригіналу та реципієнта мови перекладу.

Варто зауважити, що кампусами в англomовних країнах називають досить велику закриту територію, що належить навчальному закладі. На ній може знаходитися один або кілька навчальних корпусів, студентські гуртожитки, бібліотека, тощо. В той час як в Україні далеко не кожен навчальний заклад має такий концепт побудови і його приміщення можуть знаходитися на великій відстані один від одного і тому у застосованому перекладі для носія мови перекладу буде дещо інше розуміння сенсу висловлювання, ніж те, що хотів використати автор.

Однак, глобалізаційні процеси в світі сильно вплинули і на освітні процеси, тому слово «*campus*» стало в українській мові неологізмом, що перекладається шляхом транслітерації і має на увазі саме той контекст, що вкладають у нього носії англійської мови. Тому у сучасних перекладах все частіше можна зустріти лексему «*кампус*», як в наступних прикладах:

(33) *The **University** also said, “We are keeping anyone affected by this incident in our thoughts. Officials, including the Southern University Police Department, are continuing to work to ensure that students, employees, alumni and other visitors to campus are safe during this Homecoming weekend” (SPSNSUCOS).* – Університет

також сказав: «Ми пам'ятаємо усіх, хто постраждав від цього інциденту. Офіційні особи, включно з департаментом поліції Південного університету, продовжують працювати над тим, щоб студенти, співробітники, випускники та інші відвідувачі кампусу були в безпеці під час канікул.

У цьому прикладі можемо спостерігати вживання неологізму переданого шляхом транслітерації. З контексту розуміємо, що концепт передбачає велику закриту територію, де проживають студенти. Не менш цікавим є вживання іншого об'єкту концепту ОСВІТА – лексеми «*University*». Попри вживання українськомовного еквіваленту «*Університет*», з контексту розуміємо, що має місце персоніфікація, і під цією лексемою слід розуміти не приміщення, а адміністрацію вищого навчального закладу. Вербалізація здійснюється шляхом використання експресивного засобу.

Також варто згадати і приклади, що є зразком класичного перекладу лексеми «*campus*» та її вживання в англomовних засобах масової інформації, зокрема:

(34) *Campus entrances have reportedly reopened after having been blocked off earlier Friday morning (SPSNSUCOS).* – Повідомляється, що входи в кампус знову відкрилися після того, як їх заблокували вранці в п'ятницю.

(35) *The safety of our campus community is a top priority, and we are grateful this incident was resolved safely and without injury (TTC).* – Безпека спільноти нашого кампусу є головним пріоритетом, і ми вдячні, що цей інцидент вдалося вирішити безпечно та без травм.

Обидва приклади поєднує одна спільна риса – в усіх випадках лексема «*campus*» використовується в прямому її значенні, та вживається для позначення закритої території вищого навчального закладу. Під час вербалізації був використаний номінативний засіб передачі концепту, особливістю якого є те, що еквівалентом є неологізм.

Наступною лексемою, що репрезентує концептополе ОСВІТА як фізичний об'єкт, з якою досить часто можна зустрітися у англomовних засобах масової інформації є слово «*alma mater*». Відповідно до дефініції, що надає Oxford

Dictionary «*alma mater is the school, college or university that somebody went to*» [80] (укр.: *альма–матер* – це школа, коледж чи університет, у якому особа здобувла освіту). В українській мові еквівалентом слугує транслітерована варіація слова – «*альма–матер*», яку Академічний тлумачний словник пояснює як лексему, що використовують «для означення місця, де хтось виховувався, здобував освіту, набував професію» [81].

У англійсько– та українськомовних концептуальних системах «*альма–матер*» має сакральне значення та використовується як шаноблива варіація назви навчального закладу, що ми можемо бачити в наступних прикладах.

(36) *When it comes to Raiman's alma mater, Penn State, the ancient Roman maxim has doubled as a personal directive (PSAFOSASTAM).* – Коли мова заходить про альма–матер Раймана, штат Пенсільванія, давня римська максима подвоюється як особиста директива.

(37) *Chief of Defence Staff General Anil Chauhan, accompanied by the three service chiefs, Chief of Army Staff Gen Manoj Pande, Chief of Naval Staff Admiral R Hari Kumar and Chief of Air Staff Air Chief Marshal V R Chaudhari, visited their alma mater National Defence Academy at Khadakwasla in Pune Friday (CTSCVTAMNIP).* – Начальник штабу оборони генерал Аніл Чаухан у супроводі трьох начальників служб, начальника штабу армії генерала Маноджа Панде, начальника військово–морського штабу адмірала Р. Харі Кумара та начальника штабу ВПС, головного маршала авіації В. Р. Чаудхарі, відвідали свою альма–матер Національну академію оборони у Хадаквасла в Пуні в п'ятницю.

(38) *The women's basketball pioneer and longtime Bulls executive assistant and later assistant coach is returning to her alma mater as Director of Basketball Operations for women's basketball at Northwestern University (FBAKSURTAMNADOBO).* – Піонерка жіночого баскетболу та давній виконавчий помічник Буллз, а пізніше помічник тренера повертається до своєї альма–матер як директор з операцій жіночого баскетболу в Північно–Західному університеті.

Усі ці приклади яскраво підкреслюють концептуальний підхід до розуміння терміну «альма-матер». В концептуальних системах обох мов, що підлягають порівнянню підхід до розуміння лексеми схожий, в сенс для нього надається, в певній мірі, сакральний. До «альма-матер» носії мови оригіналу та мови перекладу ставляться з повагою, шаную та вдячністю за отримані в стінах закладу знання. Вербалізація концепту в усіх випадках вимагає застосування номінативного засобу передачі.

Досить часто в матеріалах англійськомовного медійного дискурсу можна зустріти лексему «*library*». В українській мові еквівалентом їй слугує «бібліотека». Для аналізу концептуального підходу до розуміння обох термінів слід звернутися до їх тлумачення. Відповідно до дефініції, що надає Oxford Dictionary «*library is a building in which collections of books, newspapers, etc. and sometimes films and recorded music are kept for people to read, study or borrow*» [82] (укр.: бібліотека – це будівля, в якій зберігаються колекції книг, газет тощо, а іноді і фільми та музичні записи, щоб люди могли їх читати, вивчати або позичати). Щодо пояснення в українській мові, то відповідно до запропонованого Академічним тлумачним словником пояснення «бібліотека – це установа, культосвітній заклад, де зберігаються і видаються читачам книжки, журнали і т. ін., а також здійснюється популяризація і пропаганда літературних творів. Розвиток темних мас не робиться за якийсь десяток років» [83].

Також можемо спостерігати тенденцію до великої варіації трактування терміну, як це було із лексемою «*school*». Окрім основного розуміння існує ще два підходи до осмислення цього слова:

- *a collection of books, newspapers, films, recorded music, etc. held in a library or stored in digital form* [82] (укр.: колекція книг, газет, фільмів, музичних записів тощо, що зберігаються в бібліотеці або зберігаються в цифровій формі);
- *a room in a large house where most of the books are kept* [82] (кімната у великому будинку, де зберігається більшість книг),

Однак, цікавим є те, що в українській мові ця тенденція зберігається, а підходи до трактування однакові. Тому можна зробити висновок, що лексема «*library/бібліотека*» в українській та англійській концептуальних мовних системах ідентичні. Варто розглянути приклади вживання цього слова в англійському медійному дискурсі, а також варіації їх перекладу.

(46) *The money is used to pay off past projects like building the South Parkersburg Library as well as a new project, according to Raitz. He plans on using levy funding to build a new library in Williamstown (TWCLLIBOTB).* – За словами Райтца, гроші використовуються для оплати минулих проектів, таких як будівництво Бібліотеки Південного Паркерсбурга, а також для нового проекту. Він планує використати кошти зборів для будівництва нової бібліотеки у Вільямстауні.

Приклад вказує на використання лексеми в прямому її значенні з вказівкою на конкретне приміщення. Для вербалізація лексеми цього концептополя було використано номінативний засіб.

(47) *Local Marsha Houston said, “You really cannot overemphasize how useful the library is to people who may not have all the resources that everyone else has so I see people from the apartment complex from across the street from me out here reading the newspaper, getting on the internet, doing all sorts of things that they can’t afford to do or have come to their own home” Local Marsha Houston said,* – Місцева жителька Марша Х’юстон сказала: «Неможливо переоцінити, наскільки бібліотека корисна для людей, які, можливо, не мають усіх ресурсів, які є у всіх інших, тому я бачу людей із житлового комплексу, які знаходяться через дорогу від мене, читають газети, заходять в Інтернеті, роблячи всілякі речі, які вони не можуть собі дозволити або прийшли у свій власний дім».

(48) *For the next couple of months editors, reporters, photographers and multimedia producers plan to spend at least one day a week working out of a public library somewhere in Hawaii (CTALNYPUN).* – Наступні пару місяців редактори, репортери, фотографи та продюсери мультимедіа планують проводити принаймні один день на тиждень, працюючи в публічній бібліотеці десь на Гаваях.

У цих прикладах можемо бачити варіації застосування лексеми «*library*» також в прямому її значенні однак без вказівки на якусь конкретну споруду, а на установу загалом. Вербалізація здійснюється шляхом номінації, оскільки вказівка йде на конкретний об'єкт, що має ідентичне значення у концептуальних картинах обох порівнюваних мов.

Аналізуючи мікроконцептополе «носії інформації як фізичні об'єкти, що використовуються під час освітнього процесу», слід зауважити, що це одне з досить неоднозначних та суперечливих. Причиною цьому є те, що більшість лексем легко пов'язати з іншими концептами, наприклад лексему «*book*», котру деякі лінгвісти пов'язують з концептом Література.

Відповідно до детермінації цього слова у Oxford Dictionary «*book is a set of sheets of paper that are fastened together inside a cover and used for writing in*» [84] (укр.: книга – це набір аркушів паперу, які скріплені між собою всередині обкладинки і використовуються для запису). В українській мові еквівалентом слугує лексема «книга», а трактування цієї лексеми співпадає з розумінням її у англійській мові: «книга – це зшиті в одну оправу аркуші паперу з якими–небудь записами» [85]. З чого можна зробити наступні висновки: по–перше, важко заперечувати ідентичність підходу до осмислення слова «*book/книга*» концептуальних системах англійської та української мов. По–друге, жодне з трактування не дає можливості чітко визначити до якого з концептів належить це слово. Для того, щоб з'ясувати куди ж краще віднести її, варто звернутися до прикладів його вживання.

(50) *The larger main part of the building houses all the other **books** that make up more than 50 categories, organizers say (FOTLGUFASFBSWMTI). – У більшій основній частині будівлі розміщені всі інші **книги**, які складають понад 50 категорій, кажуть організатори.*

У цьому прикладі термін використовується в контексті розуміння концепту Освіта, тобто як носій інформації, однак чіткого визначення, про що йде мова у згаданих книгах нема, тому важко судити про їх освітню цінність.

*Visitors navigated around and between kiosks, picking their favorite **books** and reading their back covers with others speaking to exhibitors to ask about their preferred authors [119]. – Відвідувачі переміщалися між кіосками, вибирали улюблені **книжки** та читали їхні обкладинки, а інші розмовляли з експонентами, щоб запитати про їхніх улюблених авторів.*

Цей приклад також не містить чітких вказівок на зміст книг, і концептуально відображає загальне значення слова, як і більшість інших прикладів, що використовуються у засобах масової інформації. Це, в свою чергу, свідчить про периферійну роль слова «*book/книга*» у концептополі ОСВІТА як фізичний об'єкт, на відміну від іншого терміну «*textbook*», мова про який йтиме далі за текстом. Але перед цим варто проаналізувати ще один приклад використання лексеми «*book*»:

*The **book sale** will feature more than 500,000 books and other items available at ridiculously low prices, including DVDs, games, artwork, puzzles, cookbooks, rare books, audio books and more [120]. – На **книжковому розпродажі** буде представлено понад 500 000 книг та інших предметів, доступних за смішно низькими цінами, включаючи DVD–диски, ігри, твори мистецтва, головоломки, кулінарні книги, рідкісні книги, аудіокниги тощо.*

У цьому прикладі можемо спостерігати граматичну зміну під час переклад, внаслідок якої іменник «*book*» в мові оригіналу (англійській) перетворюється на прикметник «*книжковому*» в мові перекладу (українській).

(41) *The document also recommended that textbooks should avoid stereotypes such as women working in the kitchen, and dark–skinned people depicted as evil (NTTA6INSP). – У документі також рекомендовано уникати в підручниках стереотипів на кшталт жінок, які працюють на кухні, а темношкірих людей зображувати як злих.*

Ще однією лексемою, що належить до концептуального мікрополя Носії інформації як фізичні об'єкти, що використовуються під час освітнього процесу є «*textbook*». На відміну від попередньої лексеми, що підлягала аналізу, слово «*textbook*» має більш галузевий характер, про що свідчить його дефініція в Oxford

Dictionary «*textbook is a book that teaches a particular subject and that is used especially in schools and colleges*» [86] (укр.: *книга, з допомогою якої викладається певний предмет і яка використовується особливо в школах і коледжах*).

В українській мові еквівалентом слугує слово «*підручник*», що детермінується Академічним тлумачним словником як книга, за якою вивчають учбовий предмет; посібник [87]. Концептуальний підхід до розуміння термінів у англійській та українській мові збігається, про що свідчать не лише визначення у мовах, що порівнюються, але й приклади використання у засобах масової інформації та їх перекладах.

(42) *Textbooks and learning material for the foundational stage will be prepared by the National Council of Educational Research and Training (NCERT) on the basis of this framework by January 2023, the minister added (NTTA6INSP).* – Підручники та навчальні матеріали для базового етапу підготує Національна рада освітніх досліджень і навчання (NCERT) на основі цієї основи до січня 2023 року, додав міністр.

(43) *The document said that for ages three to six, there should not be any prescribed textbooks for the children, and instead recommended simple worksheets for curricular goals and pedagogical needs (NTTA6INSP).* – У документі говорилося, що для дітей віком від трьох до шести років не повинно бути жодних прописаних підручників, а натомість рекомендовані прості робочі аркуші для навчальних цілей і педагогічних потреб.

(44) *In September, assistant manager of the College Store Pete Violante said that supply chain issues, over-registration and even professors are to blame for students not receiving textbooks on time (PDRFTD).* – У вересні помічник керівника College Store Піт Віоланте заявив, що проблеми з ланцюгом постачання, надмірна реєстрація та навіть професори є винуватцями того, що студенти не отримують підручники вчасно.

(45) *“The advantage of that system was that students could wait until they got on campus to see what books they needed, and if they added and dropped classes, they could just go to return one set of textbooks and buy a new set. And it was all right*

there.” (PDRFTD) – «Перевага цієї системи полягала в тому, що студенти могли чекати, доки вони приїдуть у кампус, щоб побачити, які книги їм потрібні, і якщо вони додавали або відмовлялися від занять, вони могли просто повернути один комплект підручників і купити новий. І все було добре».

Усі ці приклади свідчать про ідентичність розуміння терміну «*textbook/підручник*» в концептуальних системах англійської та української мов. Також, його тематична ідентифікація, що дозволяє з легкістю віднести термін до концептополя Освіта підкреслює його приналежність до ядра концептополя ОСВІТА як фізичний об'єкт.

Підсумовуючи результати аналізу концептуального поля ОСВІТА як фізичний об'єкт можемо зробити наступні висновки: перш за все, слід акцентувати увагу на тотожності концептуальних систем української та англійської мов, в аспекті розуміння лексем, що належать до вищезгаданого концептополя. Також досить цікавими є тенденція до багатозначності термінів та їх персоніфікації як в мові оригіналу так і мові перекладу.

Також варто звернути увагу на засоби, за допомогою яких здійснюється вербалізація концептополя ОСВІТА як фізичний об'єкт. Як відомо до таких належать номінативний, дескриптивний та експресивний засоби. Під час аналізу матеріалу англійськомовного медійного дискурсу, що містить лексичні одиниці концептополя ОСВІТА як фізичний об'єкт можемо помітити, що в більшості випадків використовується номінативний засіб вербалізації, на відміну від дескриптивного, котрий використовується досить рідко.

Відмінною особливістю цього концептополя є часте використання адаптації як засобу вербалізації концепту. Цей феномен можна пояснити особливістю лексичних одиниць, що підлягають перекладу, адже вони, як правило є людськими винаходами та мають матеріальне, а не абстрактне відображення в людському світі.

2.3. Лексико–семантичні особливості концептополя ОСВІТА як результат освітньої діяльності

Результат – наслідок послідовних дій спрямованих на досягнення поставленої мети. Результатом людських дій спрямованих на здобуття освіти є отримання відповідних умінь та навичок, документу, що підтверджує здобуття освіти та нового соціального статусу, що відповідає рівню освіти особи. Тому, можемо зробити висновок, що концептуальне поле ОСВІТА як результат освітньої діяльності репрезентоване наступними мікроконцептополями:

- ОСВІТА як результат отримання інформації: *erudition, knowledge, erudite, knowledgeable, knowing, learning, discover, learn, know, education, etc.*;
- ОСВІТА як результат здобуття освіти, соціального статусу: *alumna / alumnus, graduand, graduate, ignorant, etc.*;
- ОСВІТА як результат здобуття вченого ступеня: *collegian, PhD, student, baccalaureate, bachelor, degree, master, etc.*;
- ОСВІТА як результат наукової роботи: *treatise, certificate, dissertation, thesis, paper, theme, etc.*;

Для більш детального дослідження вживання цих лексем як частини концепту Освіта, слід проаналізувати їх приклади вживання у засобах масової інформації.

Першим і досить часто вживаним прикладом є лексема «*certificate*». Oxford Dictionary визначає цей термін наступним чином ан «*certificate is official document proving that you have completed a course of study or passed an exam; a qualification obtained after a course of study or an exam*» [88] (укр.: *сертифікат – офіційний документ, що підтверджує, що ви закінчили курс навчання або склали іспит; кваліфікація, отримана після курсу навчання або іспиту*).

В українській мові це слово репрезентовано його еквівалентом «*сертифікат*», відтворюється, як правило із застосуванням транскрипції та, відповідно до пояснення Економічної енциклопедії, використовується для

означення документу, що засвідчує високий професійний рівень і право його власника на виконання окремих робіт, що вимагають спеціального дозволу [89].

Варто зауважити, що в україномовному тлумаченні лексема «*сертифікат*» ряд інших дефініцій, зокрема [89]:

- Письмовий офіційний документ, виданий компетентними державними органами, яким засвідчується право певного роду діяльності, здійснення певних дій, операцій.
- Документ, що засвідчує якість товару, його відповідність певним стандартам, технічним умовам.
- Документ, який засвідчує відповідність експортних товарів за якістю смаковим властивостям, технічним параметрам, експлуатаційним можливостям, вимогам, передбаченим у міжнародних контрактах, або світовим стандартам.
- Назва документа, який засвідчує фактичний стан об'єкта, його відповідність стандартам, параметрам якості, передбаченим угодами, договорами, контрактами.
- Найменування (назва) облігації спеціального займу.
- Письмове свідоцтво кредитної установи про депонування грошових коштів.

Аналіз дефініцій цього терміну в українській та англійській концептуальній системах вказують на суттєву різницю у концептуальних підходах до розуміння терміну. Якщо в англійському розумінні акцент робиться на розуміння «*certificate*» як, так би мовити, знаку якості саме у сфері освіти, то в український термін має більш широке значення, орієнтоване на економічну сферу його застосування, що, все ж використовується для позначення якості.

Тим не менш, при перекладі застосовують саме цей еквівалент і реципієнт мови перекладу з контексту висловлення розуміє, що мова йде саме про якість здобутої освіти, як це відображено в наступних прикладах:

(77) *The West African Examination Council, has said its digital certificate platform will enable over 30 million West African Senior Secondary School Certificate Examination holders to share the original copies of their certificates from anywhere in*

the world (O30MWADCW). – Західноафриканська екзаменаційна рада заявила, що її платформа цифрових сертифікатів дозволить більше ніж 30 мільйонам західноафриканських власників іспитів про закінчення середньої школи ділитися оригінальними копіями своїх сертифікатів з будь-якої точки світу.

(78) *Alaba claimed that the certificate he received after leaving the institution since 2015 was of no use to him, describing it as a scam* (IUCAAS). – Алаба стверджував, що сертифікат, який він отримав після виходу з закладу з 2015 року, не був корисним для нього, описуючи це як шахрайство.

(80) *In order to make students 'industry ready', Savitribai Phule Pune University (SPPU) is encouraging students to be part of its Degree Plus programme. All the courses are online, and many are available free of cost. The course schedule for 2022–23 has been released on the website and students are granted certificates upon completion of the course* (CCOATC30DCP). – Щоб підготувати студентів до індустрії, Університет Савітрібай Пхуле Пуна (SPPU) заохочує студентів брати участь у своїй програмі Degree Plus. Усі курси проходять онлайн, і багато з них доступні безкоштовно. Розклад курсів на 2022–2023 роки опубліковано на веб-сайті, і після завершення курсу студенти отримують сертифікати.

В усіх перерахованих випадках слово використовується у його прямому значенні для детермінації документу, що посвідчує факт та якість здобуття освіти. Щодо засобів вербалізації то в кожному прикладі ми зустрічаємо номінативний метод, що пояснюється наявністю прямого еквіваленту.

Наступною лексемою, що репрезентує концептополе ОСВІТА як результат освітньої діяльності, з якою досить часто можна зустрітися у англomовних засобах масової інформації є слово «*graduate*». Відповідно до дефініції, що надає Oxford Dictionary «*graduate is a person who has a school or university degree*» [90] (укр.: *випускник – це особа, яка має шкільну чи вищу освіту*). В українській мові еквівалентом цієї лексеми є слово «*випускник*», яке Академічний тлумачний словник пояснює як лексему, що використовують для позначення «того, хто вчиться в останньому класі (на останньому курсі) або закінчив навчальний заклад, одержавши відповідне свідоцтво чи диплом.» [81].

У англійсько– та українськомовних концептуальних системах «*graduate/випускник*» має дещо різне концептуальне значення. Якщо в англійській мові мається на увазі особа, що завершила освітній процес, то в українській під цей термін підпадає також той, хто знаходиться в процесі завершення, тобто на останньому році навчання.

Цей аспект концептуального розуміння терміну відіграє особливу роль при перекладі з української на англійську мову, оскільки в такому випадку в уяві реципієнта обов'язково буде відображатися особа, що вже завершила навчання. Прослідкувати тенденції зі вживання лексеми та її перекладу можна в наступних прикладах:

(78) *A graduate of the Ladoke Akintola University of Technology (LAUTECH), Ogbomosho, Oyo State, Osunleke Oludare Alaba, recently stormed his alma mater, returning his certificate and asking for a refund of fees paid to the school before he graduated* (IUCAAS). – Випускник Технологічного університету Ладокє Акінтола (LAUTECH), Огбомосо, штат Ойо, Осунлеке Олударе Алаба, нещодавно вдерся до своєї альма–матер, повернувши свій сертифікат і попросивши відшкодувати кошти, сплачені школі до його закінчення.

У цьому прикладі можемо спостерігати два випадки вживання лексеми «*graduate*», однак, якщо в першому випадку слово вживається на позначення особи, що завершила вищий навчальний заклад і потрапляє під мікроконцептополе Освіта як результат здобуття освіти, соціального статусу, то в другому випадку термін використовується на позначення процесу завершення здобування Освіти. Цікавим є використання синонімічного перекладу (закінчення замість випуску), використання якого мало за мету урізноманітнення мови.

Також в загальному контексті дослідження, хотілось би звернути на особливості контексту в якому використовується лексема «*alma mater*», як ми пам'ятаємо з попереднього розділу, використання лексеми, як правило використовується для підкреслення шанобливого ставлення до навчального закладу, однак тут чітко прослідковується іронічне ставлення автора

висловлювання до ситуації, що склалася і в такому випадку це скоріше підкреслює комічність ситуації.

Ще одним прикладом вживання лексеми слугує наступний уривок зі статті одного з англомовних Інтернет–видань:

(81) *There are thousands of Suffolk graduates who work or have worked in state and local government in Massachusetts (BSCCCWTG)/* – Є тисячі випускників Саффолка, які працюють або працювали в державних і місцевих органах влади в Массачусетсі.

У цьому прикладі можемо спостерігати використання терміну в якого прямому значенні без жодного іншого контекстуального підтексту.

(82) *Austin Peay State University helping Students graduate on time with Winter Term. Earned credit hours will be applied to the individual's spring semester. Recent student success data shows that students who complete more than 15 hours a semester have higher GPAs and are more likely to graduate (AHS GTWWT).* – Університет штату Остіна Пі допомагає студентам закінчити навчання вчасно на зимовому семестрі. Зароблені кредитні години будуть застосовані до весняного семестру особи. Останні дані про успішність студентів показують, що студенти, які навчаються більше 15 годин на семестр, мають вищі середні бали та мають більше шансів закінчити навчання.

У зазначеному прикладі цікавість викликають варіації перекладу. При наявності прямого еквіваленту було прийнято рішення застосувати описовий переклад, тим самим урізноманітнити речення додатковими членами.

(83) *Mother of three young kids is SUSS' first PhD graduate in study of elderly issues (MOTYKISFPGISOEI).* – Мати трьох маленьких дітей стала першою докторанткою SUSS з вивчення проблем людей похилого віку.

Цей приклад є досить цікавим з точки зору перекладацьких досліджень, оскільки містить приклад субституції при перекладі. Вербалізація здійснюється з використанням дескриптивного засобу передачі.

(2) *The professorship established by Hall, a 1962 pre–medicine graduate, honors the former MSU professors who impacted him (MNMBDDHPOB).* – Професура,

заснована випускником медичний факультету 1962 року, Холлом, вшановує колишніх професорів Державного медичного університету, які зробили важливий вплив на його розвиток.

У даному прикладі можемо також спостерігати використання терміну у його прямому значенні, зі вказівкою на конкретного індивіда як на особу, яка здобула освітній рівень у вищому навчальному закладі.

В цілому, щодо терміну «*graduate*» можемо зробити висновок, що ця лексема є так би мовити, «класичним представником» ядра мікроконцептополя, який має еквівалент у мові перекладу і не потребує додаткових зусиль з боку перекладача для передачі термінології.

Досить цікавою для аналізу є лексема «*education*». Oxford Dictionary пояснює цей термін наступним чином «*a process of teaching, training and learning, especially in schools, colleges or universities, to improve knowledge and develop skills*» [92] (укр.: процес викладання, навчання та здобуття знань, особливо в школах, коледжах або університетах, для покращення знань та розвитку навичок).

Еквівалентом в українській мові слугує лексема «*освіта*», що трактується Академічним тлумачним словником як сукупність знань, здобутих у процесі навчання [93]. Різниця в концептуальному сприйнятті термінів знову ж таки полягає у часовому сприйнятті процесу. Так, в англійській мові освіта є триваючим процесом, в той час як в українській мові доконаним, що підкреслює різницю в концептуальних системах. Щодо прикладів використання у засобах масової інформації то слід звернути увагу на наступні:

(85) *The transformation of education begins with teachers. A shortage of quality teachers and the consequent ongoing delivery of poor educational outcomes are just the tip of the iceberg when it comes to the challenges facing basic education in South Africa (WBEIDSWTBSPSI).* – Трансформація освіти починається з учителів. Дефіцит якісних вчителів і, як наслідок, низькі результати навчання є лише верхівкою айсберга, коли йдеться про проблеми базової освіти в Південній Африці.

Цей приклад зображує кілька підходів до використання терміну «*education*». Перш за все, як процес здобуття знань «*...transformation of education...*», згодом

лексема використовується у її основному концептуальному значенні, однак при перекладі передається за допомогою синонімічного перекладу, з метою уникнення тавтологій. І, зрештою, втретє, слово використовується та передається в українській мові відповідним еквівалентом. Використовується номінативний засіб вербалізації концепту.

Отже, аналізуючи лексему можемо стверджувати про її дуалістичний характер в англійській концептуальній системі, вона може слугувати і як процес здобуття знань і як його результат. В той час як в українській вона має досить чітка та стабільне за своїм змістом, значення.

Наступна лексема, що досить часто зустрічається під час аналізу матеріалів англійського медійного дискурсу «*degree*», що тлумачиться, відповідно до Oxford Dictionary, як: «*qualification obtained by students who successfully complete a university or college course*» [94] (укр.: *кваліфікація, отримана студентами, які успішно закінчили курс навчання в університеті чи коледжі*).

Україномовними еквівалентами слугують лексеми «*рівень*», що трактується Академічним тлумачним словником як *ступінь чиєїсь освіти, культури, підготовки* [55] та «*ступінь*» – *посада, ранг, звання, чин* [56]. В цілому, з дефініції слів, можемо зробити висновок, що вони досить схожі за своїм концептом, однак в англійській мові використовується більш тематично вузька лексема. Цікавим спільним фактом для обох слів є велика кількість інших дефініцій, що надають їм зовсім іншого контексту, а також використання у словосполученнях з іншими термінами, за допомогою яких, власне, і можливо визначити якої тематики стосується вживання лексеми.

Під час аналізу ілюстративного матеріалу було визначено наступні приклади використання лексеми «*degree/рівень*»:

(94) *If you have a bachelor's degree in the humanities or liberal arts, you might feel that studying a business masters isn't an option for you. But that's not necessarily the case* (CIDABMWABIB). – Якщо ви маєте ступінь бакалавра гуманітарних наук, ви можете вважати, що навчання на магістра бізнесу не для вас. Але це не обов'язково так.

(95) *A cybersecurity master's degree develops learners' technical skills and deepens their understanding of the discipline's importance. This degree may also help you land a lucrative cybersecurity salary (EYSKAEAMIC).* – Ступінь магістра з кібербезпеки розвиває технічні навички учнів і поглиблює їхнє розуміння важливості дисципліни. Цей ступінь також може допомогти вам отримати прибуткову зарплату в галузі кібербезпеки.

(96) *A master of legal studies is a degree for professionals who don't intend to become lawyers but who need a solid understanding of the law for their work. This degree can benefit professionals in many different industries (EAMOLCCAC).* – Магістр права – це рівень для професіоналів, які не збираються ставати юристами, але яким для роботи потрібне глибоке розуміння закону. Цей ступінь може принести користь професіоналам у багатьох галузях промисловості.

Аналіз вищевказаних прикладів дає нам змогу зробити ряд виновок. Перш за все, з точки зору перекладацького дослідження можемо свідчити про використання лексеми «*ступінь*» частіше за її синонім «*рівень*», під час перекладу, що вказує на концептуальну доречність саме першого в мікроконцептополі Освіта як результат здобуття вченого ступеня. Також можемо простежити високий рівень сполучності цих лексем з іншими з одного концептополя (*bachelor's degree, master's degree, etc.*)

Отже, аналіз концептополя ОСВІТА як результат освітньої діяльності вказує на те, що концепті Освіта це концептуальне поле є найменшим. Під час перекладу слід враховувати такі відмінності у концептуальних системах, як темпоральні особливості вживання лексеми у кожній із систем, доречність використання еквіваленту, його багата значність.

Під час аналізу матеріалу англomовного медійного дискурсу, що містить лексичні одиниці концептополя ОСВІТА як результат освітньої діяльності можемо помітити, що в переважна більшість випадків вербалізації здійснюється з використанням дескриптивного засобу, що пояснюється міжгалузевістю лексем саме цього концептополя. Не менш вживаним є номінативний спосіб вербалізації. Експресивний метод зустрічається дещо рідше, що можна обґрунтувати

особливістю медійного дискурсу, в котрому номінативні одиниці концептополя вживаються для опису.

2.4. Способи вербалізації концептополя ОСВІТА як процес, що виконує людина

Термін процес вживається для позначення виконання дії у розвитку. Так і процес здобуття освіти є цілеспрямованою людською діяльністю, під час якої слід виконати ряд взаємодій та суміжних процесів.

Аналіз репрезентованих у концептуальному полі лексем дає змогу структурувати його наступним чином: Структурно концептополе Освіта як процес складається з концептів та їх семантико–концептуальні репрезентанти.

- «Процес навчання, учіння» (*education, training, study, learn, curriculum, conference, homework, symposium, assignment, exercise, seminar, practice, discipline, workshop*);
- «Процес передачі та отримання інформації» (*keynote address, (by) rote, read*);
- «Процес виховання, здобуття освіти» (*education, bring up, edify, educate, nurture, incalculable, mark, nurture*);
- «Процес інтелектуального розвитку» (*keynote address, test, extracurricular, extramural, intramural, heuristic, ignorant, examination*).

Перша лексема, що підлягає аналізу в рамках роботи це «*curriculum*». Інтерес до вивчення в рамках концептуального поля ОСВІТА як процес, що виконує людина з точки зору перекладацької діяльності є відсутність точного еквіваленту, що зумовлює використання лексичних прийомів перекладацьких трансформації.

Oxford Dictionary пояснює цей термін як «*the subjects that are included in a course of study or taught in a school, college*» [57] (укр.: *предмети, які входять до курсу навчання або викладаються в школі, коледжі*). В україномовній концептуальній системі ця лексема перекладається словосполученням «*навчальний план*» – документ, складений вищим начальним закладом освіти на

підставі освітньо–професійної програми та структурно–логічної схеми підготовки, який визначає перелік і обсяг нормативних та вибіркових навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, конкретні форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми і засоби здійснення поточного й підсумкового контролю [58]. Аналіз англomовних засобів масової інформації дав змогу виокремити натупні приклади вживання лексеми «*curriculum*»

(51) *The National Curriculum Framework for foundational age children provides an “organic” and “well–framed” roadmap for teaching 3– to 8–year–olds, but would be difficult to implement in the absence of proper teacher training and infrastructural support, experts say* (ТТКТNCFISE). – Національна фундація з питань організації навчальних планів для дітей дошкільного віку містить «органічну» та «добре сформульовану» дорожню карту для навчання дітей від 3 до 8 років, але її було б важко реалізувати за відсутності належної підготовки вчителів та інфраструктурної підтримки, кажуть експерти .

У цьому прикладі лексема «*curriculum*» вживається для позначення назви установи і тому, хоч зберігає своє значення, відіграє роль не документу, як це визначено концептуально, а частини назви установи вказуючи на мету її діяльності.

(52) *The NCF 2022 for foundational age groups, a 360–page document, favours developing an interactive curriculum for children at various levels using story–telling techniques and real–life experiences* (ТТКТNCFISE). – NCF 2022 для базових вікових груп, 360–сторінковий документ, сприяє розробці інтерактивної навчальної програми для дітей різного рівня з використанням техніки оповідання і досвіду реального життя.

(54) *The Cargo Classroom project, which is the subject of a new BBC TV documentary, comes at a time of mounting concern about the shortcomings of the curriculum in terms of Black history, with growing calls to “decolonise” the curriculum and increase Black visibility* (MAJPTIDOESC) – Проект Cargo Classroom, який є темою нового документального фільму BBC TV, з’являється в період зростаючого

занепокоєння щодо недоліків навчальної програми з точки зору історії темношкірих, де зростають заклики до «деколонізації» навчальної програми та збільшення видимості темношкірих.

(54) *Among the figures on the Cargo curriculum are revolutionaries such as Nanny of the Maroons (1686–1733), a leader of slavery resistance in Jamaica, Dutty Boukman, a spiritual leader and instigator of the Haitian uprising who died in 1791, and Paul Bogle (1820–1865), leader of the rebellion of enslaved people in Jamaica* (МАЈРТІДОЕСС). – Серед постатей у навчальній програмі Cargo є такі революціонери, як Нанні з маронів (1686–1733), лідер опору рабству на Ямаїці, Датті Букман, духовний лідер і підбурювач повстання на Гаїті, який помер у 1791 році, і Пол Богл (1820–1865), лідер повстання поневоленого народу на Ямаїці.

Ці уривки зі статті одного із англійських засобів масової інформації чудово відображають приклади вживання лексеми «*curriculum*» у загальноприйнятому її значенні, що цілком відповідає концептуальному полю ОСВІТА як процес, що виконує людина.

(53) *Members of the renowned Bristol band Massive Attack have collaborated on a new educational project aimed at increasing the diversity of the school curriculum in England* (МАЈРТІДОЕСС) – Учасники відомого брістольського гурту Massive Attack співпрацюють над новим освітнім проектом, спрямованим на збільшення різноманітності шкільної програми в Англії.

У цьому прикладі вербалізація лексеми концептополя ОСВІТА як процес, що виконує людина здійснюється за загальним для цієї лексеми правилом, допомогою дескриптивного засобу вербалізації.

Іншим досить часто вживаним прикладом є лексема «*workshop*». Oxford Dictionary визначає цей термін наступним чином: «*a period of discussion and practical work on a particular subject, in which a group of people share their knowledge and experience*» [59] (укр.: *період обговорення та практичної роботи з певної теми, під час якої група людей ділиться своїми знаннями та досвідом*).

В українській мові існує два підходи до перекладу цього слова. Оскільки точного еквіваленту в українській мові не було досить довгий період часу

застосовували метод синонімічного перекладу і тому, перекладачі використовували слово «*семінар*». згідно з визначенням академічного тлумачного словника «*семінар є формою групових занять із якого–небудь предмета або теми студентів вузів, учнів середньої школи та ін., що відбуваються під керівництвом викладача*» [60].

В українськомовній концептуальній системі ця лексема найчастіше використовується для позначення практичного заняття із певного предмету, що проводиться в університеті для студентів, тобто сталої групи здобувачів освіти. У той час як англomовне «*workshop*» має дещо інше значення і вживається для позначення практичного заняття з будь–якої теми для будь–якої групи людей, а для українського еквіваленту в англійській мові існує тотожний відповідник «*seminar*», котрий має, буквально, одне і те ж значення.

Під час аналізу англійськомовного медійного дискурсу можемо зустріти наступні приклади перекладу з використанням еквіваленту «*семінар*»:

(56) *This workshop aimed to provide a platform and an opportunity to the various participants to communicate and exchange information with a focus on future research projects* (QQHJWOUHSAZ). – Цей семінар мав на меті створити платформу та можливість для різних учасників спілкуватися та обмінюватися інформацією з акцентом на майбутні дослідницькі проекти.

(57) *A series of workshops and events are being organised jointly with the Gulf Studies Centre of Qatar University in future.*” (QQHJWOUHSAZ). – У майбутньому спільно з Центром досліджень Перської затоки Катарського університету організовується серія семінарів і заходів».

Аналізуючи вище згадані приклади, слід зауважити, що в другому уривку вживання «*семінар*» є доречним і не змінює концептуальний підхід до сенсу висловлювання, в той час як в першому прикладі вживання лексеми «*семінар*» є не зовсім доречним, оскільки розуміємо з тексту статті, що автор має на увазі щось інше, відмінне від україномовного концептуального підходу до розуміння терміну «*семінар*».

Однак, глобалізаційні процеси, що проникли в усі сфери людського життя не пропустили й цю освітню тематику, тому з часом все частіше лексему «*workshop*» почали транслювати в українську мову шляхом транслітерації. Таким чином виник неологізм «воркшоп», який за своїм контекстуальним наповненням абсолютно відповідає його англomовному еквіваленту, що ми можемо спостерігати на наступних прикладах використання з засобах масової інформації:

(58) *Ahmed Al Namlah, CEO of Qatar Museums, thanked the organisers of the workshop for their efforts in forming this platform in protecting, promoting and sharing the national heritage, with regard to the Al Zubarah site (QQHJWOUHSAZ).* – Ахмед Аль Намла, генеральний директор музеїв Катару, подякував організаторам воркшопу за їхні зусилля у формуванні цієї платформи для захисту, популяризації та обміну національною спадщиною щодо місця Аль–Зубара.

(60) “*Women’s well–check and self–breast exam workshop that we’re offering for anyone who might have questions or just wants more information about the importance of these type of annual visits that we should have with our doctors,*” *Hamrick said (BCHWFIOBC).* – «Воркшоп на тему жіночого огляду та самостійного обстеження грудей, який ми пропонуємо для тих, хто може мати запитання або просто хоче отримати більше інформації про важливість таких щорічних візитів, які ми повинні проводити з нашими лікарями», – сказав Хемрік.

У цих прикладах можемо бачити вживання лексеми «*workshop*» у її загальноприйнятому значенні та контекстуальному наповненні, що, власне, пропонується в рамках концептуального підходу до визначення лексеми в контексті концептополя ОСВІТА як процес, що виконує людина.

(59) *The Texas Tech Burkhart Center for Autism Education & Research is hosting a free workshop on breast cancer Thursday afternoon at 1:30 p.m. The workshop will cover how to keep an eye out for breast cancer and why frequent checkups are important (BCHWFIOBC).* – У четвер о 13:30 Техаський центр навчання та дослідження аутизму Tech Burkhart проводить безкоштовний воркшоп на тему вивчення раку молочної залози. На семінарі розповість про те, як стежити за раком молочної залози та чому важливі часті огляди.

У цьому прикладі можемо спостерігати поєднання в перекладі вживання неологізму «воркшоп» та класичного варіанту перекладу «семінар», що дозволяє зберегти адекватність перекладу та, водночас, уникнути тавтології. Засобом вербалізації концепту слугує новітативний метод як такий що дає назву предмету чи явищу.

Не менш цікавою для аналізу є лексема «*examination*», що в українській мові має одразу два еквіваленти: «екзамен» та «іспит». Керуючись дефініцією Oxford Dictionary «*examination is a formal written, spoken or practical test, especially at school or college, to see how much you know about a subject, or what you can do*» [61] (укр.: *екзамен – це формальний письмовий, усний або практичний тест, особливо в школі чи коледжі, щоб перевірити, наскільки ви знаєте предмет або що ви вмієте робити*).

В свою чергу, в українському академічному тлумачному словнику еквіваленти англomовній лексемі трактуються наступним чином:

- «екзамен – перевірка знань з якого–небудь навчального предмета; синонім до слова іспит» [62];
- «іспит – перевірка знань з якого–небудь навчального предмета: синонім до слова екзамен» [63].

Отже, аналіз концептуального підходу до трактування терміну як в англійській так і в українській мовах ідентичний, тому можна зробити висновок, що у поясненні цієї лексеми концептуальні системи тотожні, про що, також, свідчать приклади вживання лексеми «*examination*» в медіа–дискурсі англійської мови.

(61) *Entrance examinations of many universities are done online to save the commute of the aspirants and the hassles that come with it, but with innumerable benefits of online examinations comes a handful of doubts* (UAOEBTVС). – Вступні іспити в багато університетів проводяться онлайн, щоб абітурієнти не витрачали час на поїздку на роботу та звільняли від клопоту, але незліченні переваги онлайн–іспитів викликають кілька сумнівів.

(62) *Hence, to ensure fair means and avoid cheating, Learning Spiral combines several essential and popular digital solutions for holding credible online examinations*

with automated and live violation monitoring (UАОЕВТVC). – Отже, щоб забезпечити справедливі кошти та уникнути шахрайства, Learning Spiral поєднує в собі кілька важливих і популярних цифрових рішень для проведення надійних іспитів онлайн із автоматизованим моніторингом порушень у реальному часі.

Вищезгадані приклади зображують використання лексеми «*іспит*» для перекладу слова «*examination*».

(63) *Online Assessments will be taken by using their product UCanAssess, an online examination system under which two devices online proctored examinations can be conducted (UАОЕВТVC).*.. – Онлайн–оцінювання проводитиметься за допомогою їхнього продукту UCanAssess, системи онлайн–екзаменів, за допомогою якої можна проводити онлайн–іспити на двох пристроях.

(65) *The examination will have all three sections: Verbal Ability and Reading Comprehension, Quantitative Aptitude and Logical Reasoning and Data Interpretation (ICECEDOWPC).* – Екзамен складатиметься з усіх трьох розділів: вербальні здібності та розуміння прочитаного, кількісні здібності та логічне мислення та інтерпретація даних.

Вищезгадані приклади зображують використання лексеми «*екзмен*» для перекладу слова «*examination*».

Підсумовуючи усе вище сказане, можна зробити висновок, що концептополе ОСВІТА як процес, що виконує людина є другим за своєю величиною, та містить велику кількість лексем, щойого репрезентують. Концептуальною особливістю, яку варто враховувати при перекладі є множинність еквалентів у мові перекладу, тому досить важливо розуміти відмінність в усвідомленні того чи іншого терміну, а також особливості його використання.

Особливу увагу слід приділити засобам, за допомогу яких здійснюються вербалізація концептополя ОСВІТА як процес, що виконує людина. Під час аналізу матеріалу англomовного медійного дискурсу, що містить лексичні одиниці концептополя ОСВІТА як процес, що виконує людина, можемо помітити, що в більшості випадків використовуються номінативний спосіб вербалізації. Дескриптивний та експресивний метод зустрічається дещо рідше. Таке явище

може пояснюватися великої кількості лексичних одиниць в концептополі, що потребують їх номінації.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ II

1. Концептуальна система кожної мови налічує сотні концептів, кожен з яких є досить індивідуальним. Порівнюючи один концепт у різних концептуальних системах мов, можна віднайти ряд важливих особливостей, котрі можуть бути використані для поліпшення рівня міжкультурної комунікації, в цілому, та якості перекладу з мови носія у мову реципієнта.
2. Аналізуючи лексичні одиниці, що входять до концепту Освіта в англійській та українській мовах, зауважити, що специфіка у кожній концептуальній системі мови може бути описана низкою різних ознак, що характерні для відповідної лінгвокультури, зокрема історично закріплені культурні цінності або культурні домінанти поведінки.
3. Досить цікавою для вивчення є структура концепту Освіта в англійській мові. Вона включає в себе наступні концептополя: ЛЮДИНА як учасник освітнього процесу, ОСВІТА як фізичний об'єкт, ОСВІТА як результат освітнього процесу, ОСВІТА як процес, що виконує людина. Кожне з концептополів включає в себе ряд лексем, переважно іменників. Найбільшим концептополем є те, що репрезентує Людину як учасника освітнього процесу, далі слідує ОСВІТА як процес, що виконує людина.
4. Не менш важливим елементом дослідження є практичне використання засобів вербалізації концепту. Аналізуючи результати роботи можемо зробити висновок, що для вербалізації концепту освіта найчастіше використовуються номінативний та дескриптивний засоби вербалізації, що обумовлено великою кількістю іменників у концепті та необхідністю дефініції того чи іншого об'єкту або явища в межах концептополя.
5. Отже, концепт Освіта в англійській лінгвокультурі є перспективною сферою лінгвістичних досліджень. Зацікавленість цим концептом зумовлена

інтенсифікацією міжкультурних зв'язків, зокрема, у сфері освіти як процесу та явища, обміну досвідом щодо освітніх процесів, та, власне, підвищенням попиту на здобуття освіти міжнародного зразку. Освіта, як цілеспрямована пізнавальна діяльність, має на меті отримання знань, умінь та навичок, що в умовах глобалізаційних світових тенденцій більше не обмежується кордонами чи територіями і має всеохоплюючий характер.

РОЗДІЛ III
СПОСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ ОСВІТА У СУЧАСНОМУ
АНГЛІЙСЬКОМОВНОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ:
ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ

3.1. Способи еквівалентного відтворення українською мовою концепту ОСВІТА у перекладі текстів англomовного медійного дискурсу

В контексті перекладацької діяльності трансформації слід розглядати як процес перетворення одиниць мови оригіналу у відповідні одиниці мови пререкладу, зі збереження сенсу висловлювання та стилістики тексту. Бархударов Л. С. пропонує наступне визначення терміну перекладацькі трансформації – це ті численні і якісно різноманітні міжмовні перетворення, які здійснюються заради досягнення перекладацької еквівалентності (адекватності перекладу) попри розбіжності у формальних і семантичних системах двох мов [49: 158].

Перекладацькі трансформації – це своєрідні зміни елементів мови оригіналу під час перекладу для забезпечення адекватної передачі їхніх семантичних, та збереження стилістичних і прагматичних характеристик із урахуванням норм мови перекладу та мовленнєвих традицій культури мови перекладу.

В перекладознавстві розрізняють такі способи перекладацьких трансформацій:

- Група еквівалентних прийомів перекладу (калькування транскрипція, транслітерація);
- Група граматичних трансформацій (транспозиція, додавання, вилучення);
- Група лексичних трансформацій (конкретизація, генералізація, модуляція);
- Група лексико–граматичних трансформацій (антонімічний переклад, опіювий переклад, компенсація).

Перекладацькі трансформації застосовують тоді, коли дослівний переклад порушує вимоги до стандартів здійснення перекладу.

Для того, щоб дослідити необхідність їх застосування при перекладі лексичних одиниць концепту Освіта, необхідно дослідити таке застосування на практиці.

Розпочати аналіз з групи еквівалентних перекладацьких трансформацій: транскрибування, транслітерування та калькування.

Транслітерація – це тип перетворення тексту з одного шрифту на інший, який передбачає заміну літер передбачуваним способом. Транслітерація використовується для спрощення введення або для заміни алфавіту мови–оригіналу на алфавіт мови–перекладу. Транслітерації підлягають географічні та інші власні назви, терміни, що отримали міжнародне визнання. При передачі їх з однієї мови на іншу бажано дотримуватись точності як у збереженні буквеної форми топоніма чи власної назви, так і у відтворенні звучання. Це пов'язано з тим, що жоден з існуючих алфавітів не забезпечує повної відповідності між написанням і вимовою.

Щодо прикладів використання транслітерації при перекладі уривків з англomовних засобів масової інформації, котрі містять згадку лексем, що належать до концепту Освіта, можна зазначити наступні:

(25) *We always knew the pandemic would have a profound impact on students' learning, which is why the Biden–Harris administration made it a priority from Day One to safely reopen our schools and secure the American Rescue Plan's \$122 billion investment in public education to support students' recovery,” said U.S. Secretary of Education Miguel Cardona (DHRBLMSAAR). – «Ми завжди знали, що пандемія матиме глибокий вплив на навчання учнів, саме тому адміністрація Байдена–Харріса з першого дня поставила пріоритетом безпечне відновлення наших шкіл і забезпечення інвестицій Американського плану порятунку в державну освіту в розмірі 122 мільярдів доларів на підтримку. поновлення учнів», – сказав міністр освіти США Мігель Кардона.*

(26) *“What we're seeing is that students overall are looking for more community, asking us for ways in which they can connect to campus and when we host events, we're seeing large numbers of people show up,” Suite said. – «Ми бачимо, що студенти*

загалом шукають більше спільноти, запитують у нас способи підключення до кампусу, і коли ми проводимо заходи, ми бачимо, що на них з'являється велика кількість людей», – сказав Суїт.

(45) *“The advantage of that system was that students could wait until they got on campus to see what books they needed, and if they added and dropped classes, they could just go to return one set of textbooks and buy a new set. And it was all right there.”* (PDRFTD) – «Перевага цієї системи полягала в тому, що студенти могли чекати, доки вони приїдуть у кампус, щоб побачити, які книги їм потрібні, і якщо вони додавали або відмовлялися від занять, вони могли просто повернути один комплект підручників і купити новий. І все було добре».

(31) *In recognition of this centennial milestone, philanthropists Ron (Class of 1965) and Diane Cartee have provided a generous contribution to commissioning a bronze Eagle statue that will become a new focal point on campus* (CBGWLALMOC). – На знак визнання цього столітнього ювілею філантропи Рон (випуск 1965) і Даян Карті зробили щедрий внесок у будівництво бронзової статуї Орла, яка стане новим центром у кампусі.

(33)*The university also said, “We are keeping anyone affected by this incident in our thoughts. Officials, including the Southern University Police Department, are continuing to work to ensure that students, employees, alumni and other visitors to campus are safe during this Homecoming weekend.”* (SPSNSUCOS) – Університет також сказав: «Ми пам'ятаємо усіх, хто постраждав від цього інциденту. Офіційні особи, включно з департаментом поліції Південного університету, продовжують працювати над тим, щоб студенти, співробітники, випускники та інші відвідувачі кампусу були в безпеці під час вихідних, присвячених Поверненню додому».

Транслітерація протиставляється транскрипції, яка відображає звуки однієї мови в систему письма. Тим не менш, більшість систем транслітерації відображають літери вихідного письма на літери, вимовлені подібним чином у цільовому письмі, для певної пари вихідної та цільової мови. Транслітерація може бути дуже близькою до транскрипції, якщо співвідношення між буквами та звуками в обох мовах подібне.

Транскрипція в лінгвістичному сенсі – це систематичне представлення усної мови в письмовій формі. Джерелом можуть бути або висловлювання (мовлення чи мова жестів), або вже існуючий текст в іншій системі письма.

Прикладами використання транскрипції при перекладі уривків з англомовних засобів масової інформації, котрі містять згадку лексем, що належать до концепту Освіта, слугують наступні:

(36) *When it comes to Raiman's alma mater, Penn State, the ancient Roman maxim has doubled as a personal directive. (PSAFOSASTAM)* – Коли мова заходить про альма–матер Раймана, штат Пенсільванія, давня римська максима подвоюється як особиста директива.

(7) *“Parents, please help us reinforce this message ... Even if a student were to bring something to school by mistake, they could face serious consequences that could include suspension, expulsion or time in the juvenile detention center,” Blanton said. (PSFWGACHS)* – «Батьки, будь ласка, допоможіть нам посилити це повідомлення... Навіть якщо учень помилково принесе щось до школи, він може зіткнутися з серйозними наслідками, зокрема відстороненням, виключенням або перебуванням у центрі ув’язнення для неповнолітніх», – сказав Блантон.

(19) *Over 7,200 new students will start school at the University of Washington this year; it's one of the biggest incoming classes in the school's history (OFTLFCIUOWHMOCTW)* – Понад 7200 нових студентів розпочнуть навчання в Університеті Вашингтона цього року; це один із найбільших класів в історії школи.

(24) *I think Galamian made a valuable contribution to pedagogy in getting us away from the obsession with "number of hours practiced," which is a number rather than anything to do with the issue of learning the violin (OFTLFCIUOWHMOCTW).* – Я вважаю, що Галаміан зробив цінний внесок у педагогіку, позбавивши нас від одержимості «кількістю годин тренувань», яка є числом, а не має відношення до проблеми навчання гри на скрипці.

Калька – спосіб перекладу лексичних одиниць з мови оригіналу у мову перекладу через використання їх еквівалентів. Іншими словами, калькою можна вважати дослівний переклад з однієї мови на іншу.

У матеріалі, що був проаналізований прикладами використання кальки при перекладі уривків з англomовних засобів масової інформації, котрі містять згадку лексем, що належать до концепту Освіта, можна назвати наступні:

(1) *We always knew the pandemic would have a profound impact on students' learning, which is why the Biden–Harris administration made it a priority from Day One to safely reopen our schools and secure the American Rescue Plan's \$122 billion investment in public education to support students' recovery,*” said U.S. Secretary of Education Miguel Cardona (DHRBLMSAAR). – «Ми завжди знали, що пандемія матиме глибокий вплив на навчання учнів, саме тому адміністрація Байдена–Харріса з першого дня поставила пріоритетом безпечне відновлення наших шкіл і забезпечення інвестицій Американського плану порятунку в державну освіту в розмірі 122 мільярдів доларів на підтримку. поновлення учнів», – сказав міністр освіти США Мігель Кардона.

(6) *In an email to families, L.C. Bird High School's principal Adrienne Blanton said at around 3:15 p.m., administrators received information that a student may have a weapon on school property* (PSFWGACHS) – В електронному листі до сімей директор середньої школи Берд Едрієнн Блантон повідомила, що близько 15:15 адміністратори отримали інформацію про те, що учень може мати зброю на території школи.

(9) *As teachers, helping others is at our core, and when there is tragedy, we feel helpless* (SPRTCAJOL) . – Як і у вчителів, допомога іншим є нашою суттю, і коли трапляється трагедія, ми відчуваємося безпорадними.

(11) *Brock University Sport Management alumna Erin Mathany was one of five women recipients to recently receive a 5 to Watch – Canada's Sport Business Award* (BAAC5TWISI). – Випускниця спортивного менеджменту Університету Брока Ерін Матані була однією з п'яти жінок–лауреатів, які нещодавно отримали нагороду 5 to Watch – канадську нагороду Sport Business Award.

(13) *Arizona State University math alumna models high-velocity impact for NASA's DART mission* (AMAMHVIFNDM) – Випускниця факультету математики Університету штату Арізона моделює високошвидкісний удар для місії NASA DART

(16) *The kickoff event on Oct. 26, hosted at the U.S. Department of Education, is a continued call to action to practitioners, education leaders, teachers, parents, students, and policymakers to continue to leverage the extraordinary level of available federal resources to mitigate learning loss and accelerate academic recovery* (DHRBLMSAAR) – Стартова подія 26 жовтня, організована в Міністерстві освіти США, є безперервним закликком до дій для практиків, освітніх керівників, вчителів, батьків, студентів і політиків продовжувати використовувати надзвичайний рівень доступних федеральних ресурсів для пом'якшення навчання втрати та прискорення академічних виплат.

(20) *Andy Lawrence, Regius Professor of Astronomy at the University of Edinburgh, suggests the amount of satellites up in space will inevitably lead to collisions. From there, it wouldn't take much for debris to rain down on Earth* (EMTOOSCHPPW). – Енді Лоуренс, професор астрономії Единбурзького університету, припускає, що кількість супутників у космосі неминуче призведе до зіткнень. Звідти не знадобиться багато, щоб сміття впало на Землю.

(21) *Finding a tutor online can run you as little as \$31 per hour, if not less. If you seek out online tutors based outside of the U.S., you might pay far less*(AVFTPOEAIIF) – Пошук репетитора онлайн може коштувати лише 31 долар за годину, якщо не менше. Якщо ви шукаєте онлайн-репетиторів за межами США, ви можете заплатити набагато менше.

(27) *The company that runs the academy is called Stride, Inc. It has partnered with 1,000 school districts and charters schools across the country* (TTTOLALBAT). – Компанія, яка керує академією, називається Stride, Inc. Вона співпрацює з 1000 шкільними округами та приватними школами по всій країні.

(28) *The Dallas Cowboys stepped up to show their support for a 10-year-old fan from Michigan who was bullied earlier this month for wearing a Dez Bryant jersey to*

school (DCSGSJTMGBASFST). – Ковбої Далласу висловили свою підтримку 10-річній вболівальниці з Мічігану, яка зазнала знущань на початку цього місяця за те, що вона одягала у школу футболку Деза Брайанта.

Підсумовуючи усе вище сказане можемо зробити висновок, про роль вище згаданих перекладацьких прийомів при перекладі лексем, що належать до концепту освіта. Їх використання є досить поширеним, оскільки за допомогою транслітерації та транскрипції досить зручно передавати власні назви, а дослівний переклад є досить простим способом передачі висловлювання з мови оригіналу у мову перекладу.

3.2. Використання перекладацьких трансформацій для збереження прагматичних функцій концепту ОСВІТА у перекладі текстів англомовного дискурсу

Переклад як надзвичайно складний процес включає різні прагматичні, психологічні, міжкультурні, лінгвістичні та методологічні чинники, враховує процеси інтерференції та транспозиції, структурну та граматичну кореляцію, що визначає багатомовну концептуальну основу, лексико-семантичну автономію. Вони виділяють три моделі в теорії перекладу: денотаційну, семантичну та трансформаційну. Найбільш популярною моделлю перекладу є денотативна, яка передбачає референційні особливості мовних знаків. Семантична модель розглядає площину змісту мовних знаків. Трансформаційна модель розглядає нескінченну кількість перетворень, згенерованих із кінцевої кількості ядерних структур.

Оскільки ключовою проблемою будь-якої комунікації є врахування ієрархії семантики тексту та його прагматичного змісту, проблеми міжмовного перекладу, інтерсеміотичного та інтерпретаційного перекладу, адекватного перекладу та поняття еквівалентності сьогодні широко досліджуються.

Лексичні трансформації – це передача значення лексичних одиниць оригіналу в даному контексті лексемами мови перекладу, що не є їхніми

словниковими відповідниками, які змінивши свою внутрішню форму, передають сенс, актуалізований одиницями оригіналу [50]. Керуючись класифікацією Комісарова В. Н. необхідно зауважити, що до групи лексичних перекладацьких трансформацій належать:

- Конкретизація;
- Генералізація (узагальнення);
- Модуляція.

Метод конкретизації полягає у заміні слова або словосполучення мови оригіналу іншою лексичною одиницею мови перекладу, що має більш вузьке значення.

Конкретизація значення слова. Як відомо, лексичний елемент перекладається не окремо, сам по собі, в ізоляції від речення і тексту, де він вживається, а в сукупності його контекстуальних зв'язків і функціональних характеристик [50: 300].

Прикладами використання конкретизації при перекладі уривків з англomовних засобів масової інформації, котрі містять згадку лексем, що належать до концепту Освіта, можна зазначити наступні:

(57) *A series of workshops and events are being organised jointly with the Gulf Studies Centre of Qatar University in future.*” (QQHJWOUHSAZ). – У майбутньому спільно з Центром досліджень Перської затоки Катарського університету організовується серія семінарів і заходів».

Генералізація – це форма абстракції, за допомогою якої загальні властивості конкретних випадків формулюються як загальні поняття або твердження. Інша назва цього лінгвістичного прийому перекладу – генералізація. Термін також визначається як переклад лексичної одиниці похідної мови, що має вужче значення, одиницею мови перекладу, що має ширше значення [106]

Під час аналізу досліджуваного матеріалу було виявлено наступні випадки генералізації під час перекладу:

(42) *Textbooks and learning material for the foundational stage will be prepared by the National Council of Educational Research and Training (NCERT) on the basis of*

this framework by January 2023, the minister added (NTTA6INSP). – Підручники та навчальні матеріали для базового етапу підготує Національна рада освітніх досліджень і навчання (NCERT) на основі цієї основи до січня 2023 року, додав міністр.

(32) "Mascot statues are a fixture across many campuses, and I'm honored to be able to gift one to MSU in honor of the centennial (CBGWLALMOC). – «Статуї–талісмани є невід'ємною частиною багатьох студентських містечок, і я маю честь подарувати одну Морхедському Державно Університету на честь сторіччя.

(16) The kickoff event on Oct. 26, hosted at the U.S. Department of Education, is a continued call to action to practitioners, education leaders, teachers, parents, students, and policymakers to continue to leverage the extraordinary level of available federal resources to mitigate learning loss and accelerate academic recovery (DHRBLMSAAR) – Стартова подія 26 жовтня, організована в Міністерстві освіти США, є безперервним заклик до дій для практиків, освітніх керівників, вчителів, батьків, студентів і політиків продовжувати використовувати надзвичайний рівень доступних федеральних ресурсів для пом'якшення навчання втрати та прискорення академічних виплат.

(4) A youth stabbed three people including a primary school's headmaster for allegedly protesting against the stalking of a female teacher in Lalmonirhat this morning (HSFSUAFTS) – Хлопець поранив ножом трьох людей, у тому числі директора початкової школи, які нібито протестували проти переслідування вчительки в Лалмонірхаті сьогодні вранці.

(56) This workshop aimed to provide a platform and an opportunity to the various participants to communicate and exchange information with a focus on future research projects (QQHJWOUHSAZ). – Цей семінар мав на меті створити платформу та можливість для різних учасників спілкуватися та обмінюватися інформацією з акцентом на майбутні дослідницькі проекти.

Керуючись дослідженнями Віне та Дарбелне, модуляція, можна розуміти як «варіація через зміну точки зору, перспективи та дуже часто категорії думки» [51]. Цим визначенням Віней і Дарбелнет хочуть сказати, що у багатьох випадках

різні погляди, точки зору та мислення реципієнтів мови перекладу є причинами нездатності перекладеного тексту донести повідомлення автора висловлювання мови оригіналу .

Прикладами використання модуляції в перекладі англомовного медійного дискурсу можуть слугувати наступні уривки зі стеттей:

(3) *While COVID–19 precautions are encouraged, many of these freshmen will stay two to a room and classes will be in person.* (FMMIUNHUNCG) – Хоча запобіжні заходи щодо COVID–19 заохочуються, багато з цих першокурсників залишатимуться по двоє в кімнаті, а заняття проводитимуться особисто.

(19) *A packed car and a hopeful freshman may be the latest metric that the world is getting back to normal. The University of Washington campus will be busy for the next three days with students moving into on–campus housing* (OFTLFCIUOWHMOCTW) – Заповнений автомобіль і сповнений надії першокурсник можуть бути останнім показником того, що світ повертається до нормального життя. Кампус Університету Вашингтона протягом наступних трьох днів буде зайнятий студентами, які переїжджатимуть у житло на території кампусу.

Підсумовуючи усе вище сказане, можемо зробити висновок про важливу роль лексичних трансформацій під час виконання перекладацької діяльності. Застосування такого типу перекладацьких трансформацій дозволяє урізноманітнити переклад, уникнути тавтологій та ускладнень, однак завелика кількість лексичних трансформацій може зумовити втрату сенсу висловлювання. Тому використовувати перекладацькі прийоми цієї групи слід з особливою ретельністю.

Загальновідомо, що мови відрізняються своєю граматичною будовою. Крім того, що вони мають різні граматичні категорії, котрі хоч і здаються подібними на перший погляд. Це, природно, призводить до необхідності внесення деяких граматичних змін у переклад будь–якого тексту. Ці зміни залежать від характеру співвідношення граматичних норм концептуальних систем мови оригіналу та мови перекладу.

Незважаючи на їх відмінності, перекладацьких прийомів з використанням граматичних трансформацій, що використовують для перекладу існує чотири:

- Транспозиція (інша назва – перестановка);
- Додавання;
- Вилучення.

Прийом транспозиції як перекладацький інструмент полягає у переході однієї частини мови в іншу або її вживання у функції іншої частини. Аналіз ілюстративного матеріалу вказує на те, що транспозиція – одна з найбільших груп трансформацій, що використовуються. Прикладами можуть слугувати наступні випадки вживання транспозиції при перекладі англомовного медійного дискурсу, що містить концепт ОСВІТА:

(2) *The professorship established by Hall, a 1962 pre–medicine graduate, honors the former MSU professors who impacted him* (MNMБDDHPOB). – Професура, заснована випускником медичний факультету 1962 року, Холлом, вшановує колишніх професорів Державного медичного університету, які зробили важливий вплив на його розвиток.

(18) *Newly minted principal Jacque Smedberg loves being the first person to walk into the gym at Appleton East High School each morning as the automatic lights detect her motion and turn on.* (TAFHSPHWAJGIF). – Новоспеченому директору Жаку Смедбергу подобається бути першою людиною, яка щоранку заходить у спортзал середньої школи Appleton East, коли автоматичне освітлення виявляє її рух і вмикається.

(26) *With scenes of school walkouts, contentious school board meetings and plans to rollback accommodations for transgender students, some families have started to weigh their options when it comes to schooling* (TTTOLALBAT). – Завдяки сценам виходу зі школи, суперечливим засіданням шкільної ради та планам скасування умов для студентів–трансгендерів деякі сім'ї почали зважувати свої варіанти, коли справа стосується навчання.

(28) *Late this week, Veinot received a phone call from Mallory's principal, saying she would have to stay home in the event of a strike because it wouldn't be safe*

for her to go to school (SWIAVSSPTSOPD). – Наприкінці цього тижня Вейнот зателефонував директор Меллорі, сказавши, що їй доведеться залишитися вдома в разі страйку, оскільки для неї буде небезпечно ходити до школи.

У кожному з прикладів відбувається заміна форми слова або частини мови. Це пояснюється відмінністю концептуальної картини української та англійської мов, в тому числі у граматичному полі дослідження. Транспозиція у вищевказаних прикладах використовується для збереження логічності, стилістики та граматичного наповнення при перекладі з мови оригіналу у мову перекладу.

Іншою, не менш цікавою для дослідження трансформацією слугує вилучення (у деяких джерелах упушення). Суть цієї трансформації полягає в умисному вилучення слова або слово сполучення при виконанні перекладу, що впливає на граматику речення в цілому. Зі ста проаналізованих прикладів було знайдено один випадок вилучення:

(53) *Members of the renowned Bristol band Massive Attack have collaborated on a new educational project aimed at increasing the diversity of the school curriculum in England* (MAJPTIDOESC) – Учасники відомого брістольського гурту Massive Attack співпрацюють над новим освітнім проектом, спрямованим на збільшення різноманітності шкільної програми в Англії.

Цей приклад є цікавим з точки зору перекладацьких досліджень, у ньому ми можемо бачити приклад такої лексико–граматичної перекладацької трансформації, як вилучення, де слово «*навчальний*» було пропущено для уникнення нагромадження та кращого розуміння висловлювання.

Хоча, для зменшення похибки необхідно проаналізувати значно більшу кількість ілюстративного матеріалу, все ж можемо констатувати, що метод вилучення не користується популярністю у перекладачів при передачі з мови оригіналу текстів медійного дискурсу. Це можна пояснити однією з суворих вимог, що ставиться до виконання перекладів цього напрямку, аде вони вимагають максимальної близькості до оригінального висловлювання. Тому вилучення використовують досить рідко, як правило для забезпечення стилістичної чистоти перекладу та уникнення нагромаджень.

Іншим «представником» граматичної групи перекладацьких трансформацій є додавання – прийом, що є повною протилежністю до вилучення. При додаванні граматичні особливості мови перекладу вимагають використання слів або словосполучень, які не містяться у оригінальному висловлюванні, утім є необхідними для дотримання вимог, що ставляться до перекладача. Серед проаналізованого матеріалу було знайдено 14 випадків додавання, наприклад:

(26) *With scenes of school walkouts, contentious school board meetings and plans to rollback accommodations for transgender students, some families have started to weigh their options when it comes to schooling* (TTTOLALBAT). – Завдяки сценам виходу зі школи, суперечливим засіданням шкільної ради та планам скасування умов для студентів–трансгендерів деякі сім'ї почали зважувати свої варіанти, коли справа стосується навчання.

У цьому реченні переклад виконується з використанням кількох перекладацьких трансформацій, зокрема калькування, транскрипція (еквівалентна група трансформацій), а також транспозиція та додавання (граматичні трансформації), для більш точного та логічного перекладу з мови оригіналу, а, відповідно, і еквівалентної передачі сенсу висловлювання.

(77) *The West African Examination Council, has said its digital certificate platform will enable over 30 million West African Senior Secondary School Certificate Examination holders to share the original copies of their certificates from anywhere in the world* (O30MWADCW). – Західноафриканська екзаменаційна рада заявила, що її платформа цифрових сертифікатів дозволить більше ніж 30 мільйонам західноафриканських власників іспитів про закінчення середньої школи ділитися оригінальними копіями своїх сертифікатів з будь–якої точки світу.

(52) *The NCF 2022 for foundational age groups, a 360–page document, favours developing an interactive curriculum for children at various levels using story–telling techniques and real–life experiences* (ТТКТNCFISE). – NCF 2022 для базових вікових груп, 360–сторінковий документ, сприяє розробці інтерактивної навчальної програми для дітей різного рівня з використанням техніки оповідання і досвіду реального життя.

(53) *Members of the renowned Bristol band Massive Attack have collaborated on a new educational project aimed at increasing the diversity of the school curriculum in England* (MAJPTIDOESC) – Учасники відомого брістольського гурту Massive Attack співпрацюють над новим освітнім проектом, спрямованим на збільшення різноманітності шкільної програми в Англії.

У кожному з прикладів додавання було використано для збереження граматичної цілісності висловлення при передачі його з мови оригіналу у мову перекладу.

Остання, але не менш важлива група перекладацьких трансформацій – лексико граматична. Прийоми, що включаються до неї, характеризуються впливом на лексичну та граматичну наповненість висловлювання при його передачі у мову перекладу водночас. Мовознавці відносять до таких перекладацьких трансформацій:

- Антонімічний переклад;
- Описовий переклад;
- Синонімічний переклад;
- Компенсація.

Суть антонімічного перекладу полягає у використанні протилежних за значенням слів або частки «не» при перекладі. Описовий переклад використовує дескрипцію лексеми, необхідність у якій, як правило викликана або відсутністю відповідного еквіваленту у мові перекладу, або необхідністю пояснення слова, якщо воно є, наприклад, неологізмом. Відразу варто зауважити, що таких перекладацьких трансформацій при аналізі ілюстративного матеріалу ідентифіковано не було.

Щодо синонімічного перекладу, то його суть полягає у використанні синонімів при перекладі, за наявності прямого еквіваленту у мові перекладу. Метою використання такої трансформації є урізноманітнення перекладу та уникнення тавтології. Варто зауважити, що використання такої трансформації потребує особливої уваги, оскільки першочергове завдання перекладу – збереження адекватності та еквівалентності, тому досить важливо передати зміст

висловлюванню, зберігаючи при цьому сенс висловлювання автора. При аналізі ілюстративного матеріалу було ідентифіковано 7 випадків використання синонімічного перекладу, зокрема:

(63) *Online Assessments will be taken by using their product UCanAssess, an online examination system under which two devices online proctored examinations can be conducted* (UАОЕВТVC).. – Онлайн–оцінювання проводитиметься за допомогою їхнього продукту UCanAssess, системи онлайн–екзаменів, за допомогою якої можна проводити онлайн–іспити на двох пристроях.

(90) *The International Baccalaureate, taken by thousands of British pupils, will move to digital exams to “future-proof” the qualification for the next generation. The IB Diploma, which is taught in 203 British schools in place of A-levels and gives students a wider curriculum, will look towards developing online exams and possibly virtual reality assessments* (IBTMEО). – Іспити International Baccalaureate, які здають тисячі британських учнів, перейдуть на цифрові іспити, щоб «підтвердити» кваліфікацію для наступного покоління. Диплом IB, який викладають у 203 британських школах замість A-levels і дає учням ширшу навчальну програму, спрямований на розробку онлайн–іспитів і, можливо, оцінювання у віртуальній реальності.

У обох прикладах використання синонімічного перекладу обґрунтовується необхідністю уникнення тавтологій та урізноманітненням лексичного наповнення перекладу. Також, варто зауважити, що синонімічний переклад досить часто використовується разом з іншими перекладацькими трансформаціями. Так, наприклад у другому реченні також було використано калькування та транспозицію.

Остання трансформація, яку варто розглянути у роботі – компенсація. Компенсацією називається такий спосіб перекладу, при якому елементи змісту оригіналу, що були втрачені при перекладі, передаються в тексті якимось іншим чином для компенсації семантичної втрати [28: 73]. Аналіз матерералу англомовного медійного дискурсу дав змогу ідентифікувати два приклади використання, зокрема:

(65) *The examination will have all three sections: Verbal Ability and Reading Comprehension, Quantitative Aptitude and Logical Reasoning and Data Interpretation (ICCEDOWPC).* – Екзамен складатиметься з усіх трьох розділів: вербальні здібності та розуміння прочитаного, кількісні здібності та логічне мислення та інтерпретація даних.

(74) *Berner Middle School Expands Sports Options. The school has added a cheerleading team and expanded intramural sports to include older students (BMSESO)* – Бернерська середня школа розширює можливості для занять спортом. Школа додала команду чирлідерів і розширила шкільні заняття спортом, щоб включити старших учнів..

За рахунок використання компенсації у перекладі було збережено семантичні особливості оригінального висловлювання та передано сенс оригінального висловлювання, що необхідно для виконання перекладу відповідно до поставлених до нього вимог.

Підсумовуючи результати практичного застосування перекладацьких трансформацій для збереження прагматичних функцій концепту ОСВІТА у перекладі текстів англомовного дискурсу можемо зробити висновок про їх важливу роль при виконанні перекладу. На перекладацькі трансформації покладено ряд важливих функцій як, наприклад збереження еквівалентності, адекватності висловлювання, передача стилістичних особливостей оригіналу, тощо. І в загальному, використання трансформацій різних груп є досить ефективним. Однак, слід зауважити, що їх надмірне використання псує переклад і змінює оригінальне висловлювання автора.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ III

1. Перекладацькі трансформації – чудовий інструмент, що допомагає перекладачу відтворювати висловлювання автора із мови оригіналу у ову перекладу із максимальних збереженням вимог до виконання перекладу: адекватності та стилістичної відповідності. Однак досить важливо правильно

визначити, яка із перекладацьких трансформацій буде найбільш доречна, при виконанні тієї чи іншої роботи, адже характер їх неправильновикористання має оберненопропорційний

2. Результати дослідження використання перекладацьких трансформацій під час відтворення концепту ОСВІТА у англійськомовному медійному дискурсі дали змогу виокремити використання 166 трансформацій у 100 одиницях ілюстративного матеріалу. Для найкращого розуміння особливостей використання цих трансформацій результати вивчення слід подати у формі таблиці (дивитися Таблиця 1).

Таблиця 1

«Використання перекладацьких трансформацій при передачі концепту ОСВІТА у англійськомовному медійному дискурсі»

Перекладацька трансформація	Кількість, од.	Співвідношення, %
<i>Еквівалентна група</i>	87	54,41%
Транскрипція	18	10,84%
Транслітерація	11	6,63%
Калькування	58	34,94%
<i>Лексико-семантична група</i>	16	8,26%
Конкретизація	1	0,60%
Генералізація	12	7,23%
Модуляція	3	1,81%
<i>Граматична група</i>	53	31,92%
Транспозиція	38	22,89%
Додавання	14	8,43%
Вилучення	1	0,60%
<i>Лексико-граматична група</i>	10	6,02%
Антонімічний переклад	0	0,00%
Описовий переклад	0	0,00%
Компенсація	3	1,80%

Синонімічний переклад	7	4,22%
-----------------------	---	-------

3. Аналіз даних, викладених в таблиці дозволяє зробити висновок про переважаючу роль еквівалентних способів перекладу при передачі (калькування, транскрипція, транслітерація) концепту ОСВІТА з англomовного медійного дискурсу в українську мову. Транспозиція, транскрипція та калькування є досить простими у використанні та зрозумілими для реципієнта перекладацькими прийомами, що допомагають ясно та чітко передати різного роду лексеми.
4. Щодо перекладцьких трансформацій, то важко не помітити вагому роль граматичної групи трансформацій (транспозиція, додавання, вилучення). Така частота використання пояснюється різницею у граматиці мови оригіналу (англійської) та мови перекладу (української).
5. Лексико-граматична група перекладацьких трансформацій (антонімічний, синонімічний та описовий переклад, а також компенсація) були використанні у проаналізованому матеріалі найменшу кількість разів, оскільки вони досить сильно впливають на контекст висловлювання, що, як правило, має негативний вплив на переклад текстів медійного дискурсу, які потребують максимального наближення до оригінального висловлювання.

ВИСНОВКИ

Лінгвістичне явище вербалізації концепту – широке поле для мовознавчих досліджень. Його вивчення потребує різностороннього аналізу кожного компонента для кращого розуміння суті питання, що, власне і було виконане у роботі. Підсумовуючи результати слід перш за все вказати на концепт як окрему одиницю, що слугує базовим поняттям когнітивної лінгвістики. Поняття концепту має безліч підходів. Аналіз мовознавчих досліджень, здійснений під час виконання роботи дозволяє ідентифікувати концепт як можна як абстрактну одиницю відображення поняття предмету реального або ідеального світу, що збережена в національній пам'яті носіями мови у вигляді пізнаного, вербально позначеного субстрату. Простими словами концепт – це те, як людина сприймає та ідентифікує будь-який предмет або явище.

Концепт є самостійною одиницею в структурі ієрархії концептології як лінгвістичного явища. Загалом ця ієрархія виглядає наступним чином: мовна картина світу → концептуальна система мови → концептуальна сфера → концепт → концептополе → лексема.

Концепт знаходить своє місце у мові шляхом вербалізації – явища номінативної діяльності, що базується на визначенні визначення ознак об'єкту/явища, спрямований на його осмислення та репрезентацію мовними одиницями (лексемами). Вербалізація здійснюється трьома основними способами: номінативним, дескриптивним та експресивним.

Питання розуміння концепту, його репрезентації та вербалізації у мові є перекладацькою проблемою, основними аспектами якої є:

- питання сприйняття контексту носієм мови оригіналу;
- ступінь відповідності такого перекладу концептуальній системі мови перекладу;
- наявність концептуально відповідних еквівалентів для перекладу термінології мови оригіналу у термінологію мови перекладу;

- вибір найбільш доречного засобу вербалізації концепту при його передачі з мови оригіналу до мови перекладу.

Концепт в цілому, та концептуальні відмінності мовних картин світу мови оригіналу та мови перекладу мають обов'язково бути враховані перекладачем при виконанні його роботи задля реалізації поставлених до перекладу вимог, зокрема еквівалентності, адекватності, збереження стилістики тексту та сенсу висловлювання.

Концепт існує в усіх сферах, в тому числі в дискурсах. Не виключенням є і медійний дискурс, який також називають мовою засобів масової інформації. Він має свої особливі характеристики та направлений на передачу інформації та її чітке усвідомлення реципієнтом. Переклад концепту у медійному дискурсі вимає особливої уваги, тому що, окрім відтворення висловлювання, має зберігатися сенс концептуальної одиниці, яка не завжди має еквівалент у мові перекладу.

Дослідження вербалізації концепту у медійному дискурсі в нашій роботі було здійснено на прикладі вербалізації концепту ОСВІТА. Це досить об'ємний за своєю структурою концепт, що включає в себе такі концепто- та мікроконцептополя:

- Людина як учасник освітнього процесу, імовірні ролі людини в навчальному процесі:
  - Людина, котра навчає;
  - Людина, котра навчається;
  - Людина – носій знань;
  - Людина, котра займає соціальний статус.
- Освіта як фізичний об'єкт:
  - Будівля/приміщення, де відбувається освітній процес;
  - Носії інформації;
  - Канцелярське приладдя.
- Освіта як результат освітньої діяльності:
  - Результат отримання інформації;
  - Результат здобуття освіти;

- Результат здобуття вченого ступеню;
  - Результат наукової роботи.
- Освіта як процес, вид людської діяльності спрямований на отримання знань та навичок:
- Процес навчання;
  - Процес передачі інформації;
  - Процес виховання;
  - Процес інтелектуального розвитку.

Результати дослідження показали, що вербалізація концепту ОСВІТА здійснюється переважно за допомогою номінативного методу, що пояснюється великою кількістю іменників у ядрі концепту. Наступним за частотою використання є дескриптивний метод, що пов'язано із наявністю лексем, що мають суттєву різницю у концептуальних картинах української та англійської мов або взагалі не мають еквіваленту при передачі. Найрідше доводилося стикатися з експресивним методом вербалізації.

Щодо питання застосування перекладацьких прийомів, то слід зауважити, що вагомий вплив на вербалізацію того чи іншого концепту є вплив дискурсу, в рамках якого така вербалізація досліджується. Медійний дискурс, при перекладі вимагає максимального наближення до оригінального висловлювання автора, задля уникнення спаплюження первинного джерела інформації. Це яскраво відображає статистика використання перекладацьких засобів та прийомів.

Найчастіше використовуються саме еквівалентні способи перекладу, їх частка становить 54,12% від загальної кількості трансформацій. Особливу вагу у цій групі займає калькування як спосіб еквівалентного відтворення оригіналу.

Наступною групою за використанням є граматичні трансформації (транспозиція, додавання, вилучення). Така статистика пояснюється існуванням концептуальних відмінностей у граматиці англійської та української мов. Англійська мова має чітку структуру речення і визначене місце кожної частини речення, на відміну від української мови, і тому дослівний переклад є не завжди є зрозумілим та доречним для використання.

Значно рідше використовуються лексико-семантичні трансформації (конкретизація, генералізація та модуляція), їх частка становить 8,26% та лексико-граматична група (антонімічний, описовий, синонімічний переклад та компенсація), що становить лише 5,7% від усіх трансформацій, виявлених під час аналізу матеріалів. Пояснюється це, знову ж таки вимогами до перекладу медійного дискурсу, який має бути максимально близьким до оригіналу, та загальною подібністю лексичних одиниць концепту ОСВІТА в українській та англійській мовах, що дозволяє уникнути зайвих дій з боку перекладача під час виконання його роботи.

Підсумовуючи результати виконаної роботи можемо зробити висновок про значущу роль концепту як лінгвістичного явища в мовознавстві. Його вербалізація досить цікавий та значущий процес, що обов'язково має бути врахований під час виконання перекладу.

Результати, отримані в ході виконання роботи мають значне практичне та аналітичне значення та є внеском до загальної теорії перекладу та когнітивної лінгвістики української та англійської мов. Внаслідок вивчення предмету дослідження було одержано результати, які можна використовувати у викладанні практичного курсу перекладу у вищій школі, зокрема у розділах, що стосуються вивчення концепту як елементу когнітивної лінгвістики, його вербалізації та особливостей перекладу із застосуванням трансформацій.

Досить перспективними вважаємо дослідження концепту ОСВІТА в інших дискурсах, наприклад політичному або юридичному. Ще однією не менш перспективною сферою дослідження можна вважати практичне використання перекладацьких трансформацій під час відтворення концепту ОСВІТА з урахуванням особливостей його вербалізації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аліфіренко М. Ф. Когнітивно–семіологічні аспекти лінгвокультурології / Микола Федорович Аліфіренко // Питання когнітивної лінгвістики. – 2006. – № 1 (007). – С. 36 – 44.
2. Бацевич Ф. Основи комунікативної лінгвістики: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. – К.: Вид. центр “Академія”, 2004. – 344 с.
3. Бацевич Ф. Термінологія комунікативної лінгвістики: аспекти дискурсивного підходу // Вісник Нац. ун–ту “Львівська політехніка”. – 2002. – № 453. – С. 30–34.
4. Белова А. Д. Категоризація та концептуалізація знання в теоретичній та прикладній лінгвістиці / А. Д. Белова // Лінгвістика ХХІ століття: нові дослідження і перспективи / НАН України, Центр наукових досліджень і викладання іноземних мов; редкол. А. Д. Белова (голов. ред.) – К.: Логос, 2008. – С. 26 – 36.
5. Белова А. Д. Лінгвістичні перспективи і прогнози у ХХІ ст–ті : зб. наук. праць / А. Д. Белова // Лінгвістика ХХІ ст–тя: нові дослідження і перспективи. – К. : Логос, 2006. – № 1. – С. 21–32.
6. Боднар І. Концепт ОСВІТА як фрагмент мовної картини світу носіїв англійської мови Ірина Боднар // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2015. № 4. С. 17–21.
7. Боднар І. М. Об’єкт та суб’єкт дидактичного процесу: семантико–когнітивний аспект / І. М. Боднар // Мови та літератури в глобалізованому світі: взаємодія та самобутність. – К., 2012. – С. 119–125.
8. Ваховська О. В. Вербалізація концепту гріх в англомовному дискурсі ХІV – ХХІ століть [Текст]: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: 10.02.04 “Германські мови” / О. В. Ваховська; Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна. – Х., 2011. – 20 с.

9. Вільчинська Т. П. Розвиток концептосфери сакрального в українській поетичній мові XVII–XX ст.: автореф. дис. ... д-ра філол.наук: 10.02.01 – укр. мова / Т. П. Вільчинська. – К., 2009. – С.10–12.
10. Воробйова О. П. Концептологія в Україні: здобутки, проблеми, прорахунки / О. П. Воробйова // Вісник КНЛУ. Сер. Філологія. – 2011. – Т. 14, № 2. – С. 53–64.
11. Вороніна Д. О. Засоби вербалізації емоційного концепту JEALOUSY/РЕВНОЩІ у сучасному англomовному художньому дискурсі. Вісник ХНУ №1103, 2014. – С. 30–34.
12. Гайдученко Л. В. Концепт Влада в сучасних лінгвістичних дослідженнях /Л. В. Гайдученко // Мовні і концептуальні картини світу. – Вип. 23. – Ч.1. – 2007. – С. 139–143.
13. Голубовська І. О. Етнічні особливості мовних картин світу / І. О. Голубовська. – К. : Логос, 2004. – 284 с.
14. Житарюк М. Телевізійно–політичний дискурс – нова реалія українських електронних мас–медіа.
15. Карабан В. І. Переклад англійської наукової та технічної літератури / В'ячеслав Іванович Карабан. – Вінниця : Нова кн., 2004. – 575 с.
16. Караман С. О. Сучасна українська літературна мова. URL : <http://litmisto.org.ua/?p=5796>.
17. Коновець С.П. Комунікативно–прагматичні особливості актуалізації фразеологізмів у дискурсі сучасної преси (за матеріалами іспанських періодичних видань): автореф. дис. на здобуття ступеня канд. філол. наук.: спец. 10.02.04 «Германські мови» / С.П. Коновець. – К., 2002. – 22 с.
18. Кононенко В. І. Концептологія в лінгвістичному аспекті. Мовознавство. 2006. № 2–3. С. 111 – 117.
19. Кононенко В. Лексичні трансформації в перекладі суспільно–політичних текстів арабської мови. URL : <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/7999/3/kononenko.pdf>

20. Кононенко І. В. Національно–мовна картина світу: зіставний аспект (на матеріалі української та російської мов) / І. В. Кононенко // Мовознавство. – 1996. – № 6. – С. 39–46.
21. Кочерган М. П. Загальне мовознавство. Київ: Академія, 2003. 464 с.
22. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. К.: Видавничий центр "Академія", 2001. 368 с.
23. Краснобаєва–Чорна Ж. В. Класифікаційні параметри концепту ЖИТТЯ. Лінгвістичні студії. Донецьк: ДонНУ, 2007. Вип. 15. С. 48–54.
24. Крацило С. О. Профілізація концепту MARRIAGE в англійській мові : дис. ... канд. філ. наук: 10.02.04 / ЛНУ ім. І. Франка. Львів, 2016. 260 с.
25. Крижко О. А. Становлення і розвиток теорії дискурсу у сучасній українській мові // Актуальні проблеми слов'янської філології: Міжвуз. зб. наук. ст. / Відп. ред. В. А. Зарва. – К. – Ніжин: ТОВ “Видавництво “Аспект – Поліграф”, 2007 – Вип. XII: Лінгвістика і літературознавство. – [11. 06. 2007].
26. . Кучерова О. О. Плани змісту та повідомлення британського газетного новинного дискурсу (початок ХХІ століття) : автореф. дис. ... ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.08 – “Журналістика” / О. О. Кучерова. – Л., 2005. – 20 с.
27. Левченко О. П. Вербалізація концепту Покарання (лінгвокультурологічний аспект). Лінгвістика. Луганськ: Альма–матер. 2004. № 2. С. 15–25. 33
28. Лобода В. А. Перекладацькі трансформації: дефінітивний характер та проблема класифікації. Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2019. №43. С. 72-74.
29. Мартинюк А. П. Когнітивно–дискурсивний напрям дослідження концептів у сучасній лінгвістиці. Проблеми романо–германської філології: зб. наук. пр. Ужгород, 2006. С. 92–107.
30. Мілютіна О. К., Заремська І. М. Поняття концепту з погляду лінгвоконцептології. Актуальні проблеми перекладознавства та романогерманської філології. Чернівці, 2018. Вип. 1(15). С. 240 –244.

31. Огар А. Суперечливі аспекти поняття «концепт». URL : http://dspu.edu.ua/filol_gum/wpcontent/uploads/2016/04/2013_20.pdf.
32. Пилипак В. П. Антропоцентричні та егоцентричні концепції в лінгвістиці. Лінгвістичні студії : зб. наук. праць. Донецьк : ДонНУ, 2009. Вип. 18. С. 13–17.
33. Плотнікова Н. В., Кондратенко О. О. Книш: периферійний концепт мікроконцептосфери святки / Н. В. Плотнікова, О. О. Кондратенко // Уч. зап. Тавр. нац. ун-та ім. В. И. Вернадського. Сер. : Филоло-гія. Социальные коммуникации. – Т. 26 (65), № 1. – С. 57–62.
34. Потапенко С.І. Сучасний англомовний медіа-дискурс: лінгвокогнітивний і мотиваційний аспекти Ніжин : Видавництво НДУ імені Миколи Гоголя, 2009. 391 с.
35. Полюжин М. Поняття, концепт та його структура. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2015. Вип. 4. С. 214–224 34
36. Селіванова О. О. Світ свідомості в мові. Мир сознания в языке. Черкаси : Ю.Чабаненко, 2012. 488 с.
37. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / О. О. Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2006. – 716 с.
38. Серажим К. С. Дискурс як соціолінгвальний феномен сучасного комунікативного простору (методологічний, прагматико-семантичний і жанрово-лінгвістичний аспекти: на матеріалі політичного різновиду українського масовоінформаційного дискурсу): Автореф. дис... д. філол. н. – К., 2003. – 32 с.
39. Сімонок В. П. Мовна картина світу: взаємодія мов //X.: Основа. – 1998.
40. Слободян М. Методика концептуального аналізу у сучасній когнітивній лінгвістиці / М. Слободян. – Мовознавство. – 2009. – Вип. 17. – С. 105–115.
41. Ткачук Т. І. Застосування перекладацьких трансформацій з метою досягнення еквівалентності. URL : http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v31/part_3/43.pdf

42. Томенюк О. Когнітивний підхід до аналізу мовних явищ Олесь Томенюк. URL : <https://dspu.edu.ua/hsci/wp-content/uploads/2017/12/011-21.pdf>
43. Чередниченко О. Український медіадискурс: проблема іншомовних впливів // Українознавство. – [18. 07. 2006].
44. Фрасинюк Н.І. Концепт як основна одиниця когнітивної лінгвістики та лінгвокультурології. URL : [www.irbis-nbuv.gov.ua Nrpknu_fil_2011_25_158.pdf](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/Nrpknu_fil_2011_25_158.pdf) с.510–5120 (дата звернення 20.09.20)
45. Штерн І. Б. Вибрані топіки та лексикон сучасної лінгвістики: Енцикл. словник для фахівців. – К.: Артек, 1998. – 336 с.
46. Шугаєв А. В. Медіа-дискурс крізь призму когнітивної прагматики. <https://tsj.journal.kspu.edu/index.php/tsj/article/view/437/430>
47. Южакова О. Концепт як головна одиниця когнітивної лінгвістики в аналізі терміносистем (на матеріалі термінології холодильної техніки) <https://science.lpnu.ua/terminology/all-volumes-and-issues/visnik-no-675-2010/koncept-yak-golovna-odinicya-kognitivnoyi>
48. Яворська Г. М. Прескриптивна лінгвістика як дискурс: Мова, культура, влада / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. – К., 2000. – 288 с.
49. Яцимірська М. Медіатекст як продукт журналістської творчості (психолінгвістичний аналіз логічного прийняття та емоцій) / М. Яцимірська // Вісник. – Серія «Журналістика» / Львівський національний університет ім. Івана Франка ; голов. ред. М. Присяжний. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2007. – Вип. 30. – С. 267–276.
50. Baker M. In other words. London : Routledge, 1992. 301 p.
51. Longman Dictionary of Contemporary English. The Living Dictionary. Harlow: Pearson Education Limited, 2004.
52. Ludwig K. The Mind-Body Problem: An Overview The Blackwell Guide to Philosophy of Mind / eds. Stephen P. Stich and Ted A. Warfield. Blackwell Publishing Ltd. 2003, P. 4.
53. Mitchell D. Black Swan Green. UK: Hachette. URL: <https://www.booklistonline.com/Black-Swan-Green-David-Mitchell/pid=1579319>

54. Mumbi D. Organizational Discourse. Discourse Studies: A Multidisciplinary Study / D. Mumbi, R. Clair. – Vol.2. – L.: Sage, 1997. – P. 181– 205.
55. Munday, Jeremy. Introducing Translation Studies: Theories and Applications. Second Edition, London: Routledge, 2008.
56. Modulation: A Translation Method to Obtain Naturalness in Target Language Texts Adventina Putranti. URL : file:///C:/Users/%D0%B0%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BD/Downloads/1115–2677–1–SM.pdf
57. Vinay, Jean–Paul & Jean Darbelnet. A Methodology for Translation. Translated by Juan C. Sager and M.J. Hamel. In Lawrence Venuti (Ed.).The Translation Studies Reader (pp. 84 – 93). New York: Routledge, 2000,

СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

(СУМ) – Словник української мови. URL: <http://sum.in.ua/>

(СУМ 20) – Словник української мови у 20-х томах. Київ: Український мовно-інформаційний фонд НАН України; Наукова думка.

(КТСУМ) – Короткий тлумачний словник української мови). 2004. Київ: Радянська Школа; Просвіта. Головредатор: Д. Г. Гринчишин. 6750 слів

(ВТСУМ) – Великий тлумачний словник української мови Харків: Фоліо. Головредатор: Т. В. Ковальова.

(ВТССУМВАДЯ) – Великий тлумачний словник української мови. Сучасна українська мова від А до Я. 2005. Харків: Фоліо. Головредатор: Т. В. Ковальова.

(СУМО) – Словник української мови ONLINE. URL: <https://sum20ua.com/Entry/index?wordid=1&page=0>

(СБС) – Словник. Багатомовний словник. URL: <http://www.slovnyk.org/fcgi-bin/dic.fcgi?hn=sel&ul=uk-ua>

(УАС) – Українсько-англійський словник. Уклад. М. П. Подвезько. — Київ: Рад. школа, 1952. — 1012 с.

(CUED) – J. N. Krett and C. H. Andrusyshen. Saskatoon: University of Saskatchewan, 1955.

(EUD) – English-Ukrainian Dictionary. URL: <http://www.cybermova.com/cgi-bin/onlinedic.pl>

(UED) – Ukrainian-English Dictionary. URL: <http://www.cybermova.com/cgi-bin/oluaen.pl>

(CD) – Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/>

(OLD) – Oxford Learner's Dictionaries. URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

(DHRBLMSAAR) – U.S. Department of Education: Department Hosts Raising the Bar: Literacy & Math Series to Address Academic Recovery. URL: <https://www.ed.gov/news/press-releases/department-hosts-raising-bar-literacy-math-series-address-academic-recovery>.

(MNMBDDHPOB) – Sarah Nicholas : MSU names Matthew Brown to Dr. Donald L. Hall Professorship of Biology. URL: <https://www.msstate.edu/newsroom/article/2022/10/msu-names-matthew-brown-dr-donald-l-hall-professorship-biology>

(FMMIUHUNCG) – Sebastian Robertson : Freshmen move into UW housing under new coronavirus guidelines. URL: <https://www.king5.com/article/news/health/coronavirus/freshman-move-in-to-uw-housing-coronavirus/281-1a899437-e161-4741-bfa3-bd0a509486b0>

(HSFSUAFTS) – The Daily Star : Headmaster stabbed for standing up against female teacher's stalker. URL: <https://www.thedailystar.net/news/bangladesh/crime-justice/news/headmaster-stabbed-standing-against-female-teachers-stalker-3146881>

(PSFWGACHS) – NBC12 Newsroom : Principal student found with gun chesterfield high school/. URL: <https://www.nbc12.com/2022/10/20/principal-student-found-with-gun-chesterfield-high-school/>

(SPRTCAJOL) – Lisa Crampton : School principal reveals the challenges and joys of leadership. URL: <https://www.smh.com.au/business/workplace/school-principal-reveals-the-challenges-and-joys-of-leadership-20220923-p5bkjq.html>

(DHRBLMSAAR) – U.S. Department of Education: Department Hosts Raising the Bar: Literacy & Math Series to Address Academic Recovery. URL: <https://www.ed.gov/news/press-releases/department-hosts-raising-bar-literacy-math-series-address-academic-recovery>.

(BAAC5TWISI) – Jocelyn Titone : Brock alumna among Canada’s ‘5 to Watch’ in sport industry. URL: <https://brocku.ca/brock-news/2022/10/brock-alumna-among-canadas-5-to-watch-in-sport-industry/>

(CEYIED) –East Dunbartonshire Council : Celebrating Early Years in East Dunbartonshire. URL: <https://www.eastdunbarton.gov.uk/news/celebrating-early-years-east-dunbartonshire>

(AMAMHVIFNDM) – Arizona State University : ASU math alumna models high-velocity impact for NASA's DART mission. URL: <https://news.asu.edu/20221016-asu-math-alumna-models-highvelocity-impact-nasas-dart-mission>

(OFTLFCIUOWHMOCTW) – Sebastian Robertson : One of the largest freshman classes in University of Washington history moving onto campus this week. URL: <https://www.king5.com/article/news/local/seattle/university-of-washington-freshman-move-in/281-15de43fb-8c0e-4ab1-9b5d-15167c3e013e>

(MNMBDDHPOB) – Sarah Nicholas : MSU names Matthew Brown to Dr. Donald L. Hall Professorship of Biology. URL: <https://www.msstate.edu/newsroom/article/2022/10/msu-names-matthew-brown-dr-donald-l-hall-professorship-biology>

(DHRBLMSAAR) – U.S. Department of Education: Department Hosts Raising the Bar: Literacy & Math Series to Address Academic Recovery. URL:

<https://www.ed.gov/news/press-releases/department-hosts-raising-bar-literacy-math-series-address-academic-recovery>.

(TAFHSPHWAJGIF) – AnnMarie Hilton : There are few female high school principals in Wisconsin. Appleton just got its first. URL: <https://www.postcrescent.com/story/news/education/2022/10/20/meet-appletons-first-female-high-school-principal-jacque-smedberg-who-is-also-an-alum/8189314001/>

(EMTOOSCHPPW) – Jeff Parsons : Elon Musk’s thousands of orbiting satellites could hit planes, professor warns. URL: <https://metro.co.uk/2022/10/18/elon-musks-orbiting-satellites-could-hit-planes-professor-warns-17586196/>

(AVFTPOEAIF) – Star Tribune : A voice from the past on education and its failings. URL: <https://www.startribune.com/a-voice-from-the-past-on-education-and-its-failings/600212094/>

(HDOTWTOHTFAOTS) – Cecilia Seiter : How Does Online Tutoring Work? Tips On How To Find An Online Tutoring Service. URL: <https://www.forbes.com/advisor/education/find-a-tutor-online/>

(AVFTPOEAIF) – Star Tribune : A voice from the past on education and its failings. URL: <https://www.startribune.com/a-voice-from-the-past-on-education-and-its-failings/600212094/>

(TTTOLALBAT) – Wjla Staff : Teen turns to online learning after anti-LGBTQ bullying at school. URL: <https://www.alaskasnews.com/2022/10/23/teen-turns-online-learning-after-anti-lgbtq-bullying-school/>

(DCSGSJTMGBASFST) – FOX 4 Staff : Dallas Cowboys stars give signed jerseys to Michigan girl bullied at school for supporting team. URL: <https://www.fox4news.com/news/dallas-cowboys-stars-give-signed-jerseys-to-michigan-girl-bullied-at-school-for-supporting-team>

(SWIAVSSPTSOPD) – Nicola Seguin : School workers in Annapolis Valley, South Shore, poised to strike over pay disparity Social Sharing. URL: <https://www.cbc.ca/news/canada/nova-scotia/school-support-workers-in-annapolis-valley-set-to-strike-over-unequal-pay-1.6624856>

(CBGWLALMOC) – Morehead State University : Centennial birthday gift will leave a lasting mark on campus. URL: <https://moreheadstate.edu/news/2022/10/centennial-birthday-gift-will-leave-a-lasting-mark-on-campus>

(SPSNSUCOS) – Raley Pellitteri and Gray News staff : Several people shot near Southern University's campus, officials say. URL: <https://www.live5news.com/2022/10/21/several-people-shot-southern-universitys-campus-officials-say/>

(TTC) – William & Mary Emergency Alert Team : Threat to campus. URL: <https://news.wm.edu/announcements/threat-to-campus/>

(PSAFOSASTAM) – PennState : Penn State Alumni Fellow offers service and support to alma mater. URL: <https://www.psu.edu/news/development-and-alumni-relations/story/penn-state-alumni-fellow-offers-service-and-support-alma/>

(CTSCVTAMNIP) – Express News Service : CDS, three service chiefs visit their alma mater NDA in Pune. URL: <https://indianexpress.com/article/cities/pune/cds-three-service-chiefs-visit-their-alma-mater-nda-in-pune-8223270/>

(FBAKSURTAMNADOBO) – Sam Smith : Former Bulls assistant Karen Stack-Umlauf returns to alma-mater Northwestern as Director of Basketball Operations. URL: <https://www.nba.com/bulls/news/former-bulls-assistant-karen-stack-umlauf-returns-to-alma-mater-northwestern-as-director-of-basketball-operations>

(WVFPMLHAMTMDTITC) – Grant Hughes : West Virginia football: Pat McAfee labels his alma mater 'the most disappointing team' in college football. URL: <https://247sports.com/Article/West-Virginia-football-Pat-McAfee-labels-his-alma-mater-the-most-disappointing-team-in-college-football-195913503/>

(NTTA6INSP) – India News : No textbooks till age 6 in new syllabus plan. URL: <https://www.hindustantimes.com/india-news/no-textbooks-till-age-6-in-new-syllabus-plan-101666290834039.html>

(PDRFTD) – Jenny Davis. Professors deny responsibility for textbook delays. URL: <https://lafayettstudentnews.com/137884/news/professors-deny-responsibility-for-textbook-delays/>

(TWCLLIBOTB) – Laura Bowen : The Wood County library levy is back on the ballots. URL: <https://www.wtap.com/2022/10/22/wood-county-library-levy-is-back-ballots/>

(CTALNYPUN) – Patti Epler : Coming To A Library Near You: Pop-Up Newsrooms. URL: <https://www.civilbeat.org/2022/10/coming-to-a-library-near-you-pop-up-newsrooms/>

(FOTLGUFABSWMTI) – Aida Mallard : Friends of the Library gearing up for annual Fall Book Sale with more than 500,000 items. URL: <https://www.gainesville.com/story/news/guardian/2022/10/18/friends-library-book-sale-hosting-its-annual-book-sale-featuring-more-than-500-000-books-and-other-i/10508549002/>

(TTKTNCFISE) – The Hindu Bureau : Teacher training key to National Curriculum Framework implementation, say experts. URL: <https://www.thehindu.com/news/national/teacher-training-key-to-national-curriculum-framework-implementation-say-experts/article66044747.ece>

(MAJPTIDOESC) – Sally Weale : Massive Attack join project to increase diversity of English school curriculum. URL: <https://www.theguardian.com/education/2022/oct/14/massive-attack-join-project-to-increase-diversity-of-english-school-curriculum>

(QQHJWOUHSAZ) – The Peninsula : QU, QM hold joint workshop on Unesco heritage site Al Zubarah. URL: <https://thepeninsulaqatar.com/article/24/10/2022/qu,-qm-hold-joint-workshop-on-unesco-heritage-site-al-zubarah>

(BCHWFIOBC) – Patricia Perry : Burkhart Center hosting workshop for information on breast cancer. URL: <https://www.kcbd.com/2022/10/24/burkhart-center-hosting-workshop-information-breast-cancer/>

(UAOEBTVC) – Manish Mohta : Universities and online examinations, bringing the vast, closer! URL: <https://www.financialexpress.com/education-2/online-offline-hybrid-education/2730111/>

(LTOODRLEAT) – Vietnam : Lawmakers to opine on draft revised Law on Medical Examination and Treatment. URL: <https://en.vietnamplus.vn/lawmakers-to-opine-on-draft-revised-law-on-medical-examination-and-treatment/240574.vnp>

(O30MWADCW) – Olamide Famuwagun : Over 30 million will access digital certificates – WAEC. URL: <https://punchng.com/over-30-million-will-access-digital-certificates-waec/>

(IUCAAS) – Guardian Nigeria : Is University certificate actually a scam? URL: <https://guardian.ng/saturday-magazine/youth-magazine/is-university-certificate-actually-a-scam/>

(FINBLHTLCSID) – Iowa State University : Forgetting is natural, but learning how to learn can slow it down. URL: <https://www.sciencedaily.com/releases/2022/10/221019172239.htm>

(CCOATC30DCP) – Jason Gonzales : Community College of Aurora to cut 30 degree, certificate programs. URL: <https://co.chalkbeat.org/2022/10/6/23390220/community-college-aurora-cut-30-degree-program-offerings-jobs>

(AHSGTWWT) – Austin Peay State University : APSU helping students graduate on time with winter term. URL: <https://www.apsu.edu/news/october-2022-winter-term.php>

(BSCCCWTG) – Suffolk University : BUSINESS School's certificate cohort chats with the governor. URL: <https://www.suffolk.edu/news-features/news/2022/10/13/17/45/baker-2>

(MOTYKISFPGISOEI) – Ng Wei Kai : Mother of three young kids is SUSS' first PhD graduate in study of elderly issues. URL: <https://www.straitstimes.com/singapore/parenting-education/mother-of-three-young-kids-is-suss-first-phd-graduate-in-study-of-elderly-issues>

(WBEIDSWTBSPSI) – Paul Esterhuizen : With basic education in dire straits, will the business sector please step in? URL: <https://www.moneyweb.co.za/news/south-africa/with-basic-education-in-dire-straits-will-the-business-sector-please-step-in/>

(CIDABMWABIB) – Matt Kefford : Can I Do A Business Master's Without A Bachelor's In Business? URL: <https://www.businessbecause.com/news/masters-in-management/8330/can-i-do-business-masters-without-bachelors-in-business>

(EYSKAEAMIC) – Ilana Hamilton : Everything You Should Know About Earning A Master's In Cybersecurity. URL: <https://www.forbes.com/advisor/education/masters-in-cyber-security/>

(EAMOLCCAC) – Sheryl Grey : Earning A Master Of Legal Studies: Common Courses And Careers. URL: <https://www.forbes.com/advisor/education/masters-of-legal-studies/>

(IBTMEO) – Emma Yeomans : International Baccalaureate to move exams online. URL: <https://www.thetimes.co.uk/article/international-baccalaureate-to-move-exams-online-6f8fm0tkk>

ДОДАТОК

№ З/П	ПРИКЛАД	ПЕРЕКЛАД
1	<p><i>We always knew the pandemic would have a profound impact on <u>students' learning</u>, which is why the Biden–Harris administration made it a priority from Day One to safely reopen our schools and secure the American Rescue Plan's \$122 billion investment in public education to support <u>students' recovery</u>," said <u>U.S. Secretary of Education Miguel Cardona</u>.</i></p>	<p>«Ми завжди знали, що пандемія матиме глибокий вплив на навчання <u>учнів</u>, саме тому адміністрація Байдена–Харріса з першого дня поставила пріоритетом безпечне відновлення наших шкіл і забезпечення інвестицій Американського плану порятунку в державну освіту в розмірі 122 мільярдів доларів на підтримку поновлення <u>учнів</u>», – сказав <u>міністр освіти США Мігель Кардона</u>.</p>
2	<p><i>The <u>professorship established by Hall</u>, a 1962 pre–medicine graduate, honors the former MSU professors who impacted him.</i></p>	<p><u>Професура</u>, заснована Холлом, який закінчив медичний факультет 1962 року, вшановує колишніх професорів МДУ, які вплинули на нього.</p>
3	<p><i>While COVID–19 precautions are encouraged, many of these <u>freshmen</u> will stay two to a room and classes will be in person.</i></p>	<p>Хоча запобіжні заходи щодо COVID–19 заохочуються, багато з цих <u>першокурсників</u> залишатимуться по двоє в кімнаті, а заняття проводитимуться особисто.</p>
4	<p><i>A youth stabbed three people including a primary school's <u>headmaster</u> for allegedly protesting against the stalking of a female <u>teacher</u> in</i></p>	<p>Хлопець поранив ножом трьох людей, у тому числі <u>директора</u> початкової школи, які нібито протестували проти переслідування</p>

	<i>Lalmonirhat this morning.</i>	вчительки в Лалмонірхаті сьогодні вранці.
5	<i>Headmaster stabbed for standing up against female teacher's stalker</i>	<u>Директора</u> поранили ножом за те, що він протистояв переслідувачу <u>вчительки</u>
6	<i>In an email to families, L.C. Bird High School's principal Adrienne Blanton said at around 3:15 p.m., administrators received information that a student may have a weapon on school property</i>	В електронному листі до сімей L.C. Директор середньої школи Берд Едрієнн Блантон повідомила, що близько 15:15 адміністратори отримали інформацію про те, що <u>учень</u> може мати зброю на території школи.
7	<i>“Parents, please help us reinforce this message ... Even if a student were to bring something to school by mistake, they could face serious consequences that could include suspension, expulsion or time in the juvenile detention center,” Blanton said.</i>	«Батьки, будь ласка, допоможіть нам посилити це повідомлення... Навіть якщо <u>учень</u> помилково принесе щось до школи, він може зіткнутися з серйозними наслідками, зокрема відстороненням, виключенням або перебуванням у центрі ув'язнення для неповнолітніх», – сказав Блантон.
8	<i>The hardest part of a principal's job is when there is tragedy within the school community.</i>	Найважча частина <u>роботи директора</u> – це коли в шкільній громаді трапляється трагедія.
9	<i>As teachers, helping others is at our core, and when there is tragedy, we feel helpless.</i>	Як і у <u>вчителів</u> , допомога іншим є нашою суттю, і коли трапляється трагедія, ми відчуваємося безпорадними.
10	<i>Launched the National Partnership for</i>	Започатковано Національне

	<i>Student Success to recruit 250,000 new <u>tutors, mentors, and other adults in high-impact roles, and support states, school districts and community organizations in establishing high-quality programs.</u></i>	партнерство для успіху студентів, щоб залучити 250 000 нових <u>репетиторів, наставників</u> та інших дорослих на важливі посади та підтримати штати, шкільні округи та громадські організації у створенні високоякісних програм.
11	<i>Brock University Sport Management alumna Erin Mathany was one of five women recipients to recently receive a 5 to Watch – Canada's Sport Business Award.</i>	<u>Випускниця</u> спортивного менеджменту Університету Брока Ерін Матані була однією з п'яти жінок–лауреатів, які нещодавно отримали нагороду 5 to Watch – канадську нагороду Sport Business Award.
12	<i>The seminar was opened by Greg Bremner, Interim <u>Chief Education Officer</u>, and speeches were delivered by Early Years professionals, authors, education consultants and pedagogues</i>	Семінар відкрив Грег Бремнер, <u>тимчасово виконуючий обов'язки директора з питань освіти</u> , а з доповідями виступили професіонали, автори, <u>освітні консультанти та педагоги</u> .
13	<i>Arizona State University math alumna models high-velocity impact for NASA's DART mission –</i>	<u>Випускниця</u> факультету математики Університету штату Арізона моделює високошвидкісний удар для місії NASA DART
14	<i>One of the largest <u>freshman</u> classes in University of Washington history moving onto campus this week</i>	Цього тижня один із найбільших класів <u>першокурсників</u> в історії Вашингтонського університету переїжджає на кампус
15	<i>“In <u>academia</u> an endowed</i>	«В <u>академічному середовищі</u>

	<i>professorship is a pinnacle achievement in a professor's career,"</i> Brown said.	професорська посада є вищим досягненням у <u>кар'єрі професора</u> », – сказав Браун.
16	<i>The kickoff event on Oct. 26, hosted at the U.S. Department of Education, is a continued call to action to practitioners, <u>education leaders</u>, <u>teachers</u>, <u>parents</u>, <u>students</u>, and <u>policymakers</u> to continue to leverage the extraordinary level of available federal resources to mitigate learning loss and accelerate academic recovery</i>	Стартова подія 26 жовтня, організована в Міністерстві освіти США, є безперервним закликком до дій для практиків, <u>освітніх керівників</u> , <u>вчителів</u> , <u>батьків</u> , <u>студентів</u> і політиків продовжувати використовувати надзвичайний рівень доступних федеральних ресурсів для пом'якшення навчання втрати та прискорення академічних виплат.
17	<i>Over 7,200 new <u>students</u> will start school at the University of Washington this year; it's one of the biggest incoming classes in the school's history</i>	Понад 7200 нових <u>студентів</u> розпочнуть навчання в Університеті Вашингтона цього року; це один із найбільших класів в історії школи.
18	<i>Newly minted <u>principal</u> Jacquie Smedberg loves being the first person to walk into the gym at Appleton East High School each morning as the automatic lights detect her motion and turn on.</i>	Новоспеченому <u>директору</u> Жаку Смедбергу подобається бути першою людиною, яка щоранку заходить у спортзал середньої школи Appleton East, коли автоматичне освітлення виявляє її рух і вмикається.
19	<i>A packed car and a hopeful <u>freshman</u> may be the latest metric that the world is getting back to normal. The University of Washington <u>campus</u> will be busy for the next three days with</i>	Заповнений автомобіль і сповнений надії <u>першокурсник</u> можуть бути останнім показником того, що світ повертається до нормального життя. У <u>кампусі</u> Університету Вашингтона

	<i>students moving into <u>on-campus housing</u></i>	протягом наступних трьох днів буде зайнято студентів, які переїжджатимуть у гуртожиток на території кампусу.
20	<i>Andy Lawrence, <u>Regius Professor of Astronomy at the University of Edinburgh</u>, suggests the amount of satellites up in space will inevitably lead to collisions. From there, it wouldn't take much for debris to rain down on Earth.</i>	Енді Лоуренс, <u>професор астрономії Единбурзького університету</u> , припускає, що кількість супутників у космосі неминуче призведе до зіткнень. Звідти не знадобиться багато, щоб сміття впало на Землю.
21	<i>Finding a <u>tutor online</u> can run you as little as \$31 per hour, if not less. If you seek out <u>online tutors</u> based outside of the U.S., you might pay far less.</i>	Пошук <u>репетитора онлайн</u> може коштувати лише 31 долар за годину, якщо не менше. Якщо ви шукаєте <u>онлайн-репетиторів</u> за межами США, ви можете заплатити набагато менше.
22	<i>Regardless of the learner's unique needs and requirements, there's a high chance of finding a <u>tutor online</u> who can meet those needs.</i>	Незалежно від унікальних потреб і вимог учня, існує висока ймовірність знайти <u>репетитора онлайн</u> , який зможе задовольнити ці потреби.
23	<i>But what was even worse than the cost, Mencken thought, was that the "true aim of the <u>pedagogue</u>" was to force their "victims into a mold," rather than awaken in their charges anything approaching "independent and logical thought."</i>	Але що ще гірше, ніж ціна, вважав Менкен, це те, що «справжня мета <u>педагога</u> » полягала в тому, щоб змусити своїх «жертв увійти в форму», а не пробудити в їхніх підопічних щось, що наближається до «незалежної та логічної думки».
24	<i>I think Galamian made a valuable contribution to <u>pedagogy</u> in getting us</i>	Я вважаю, що Галаміан зробив цінний внесок у <u>педагогіку</u> ,

	<i>away from the obsession with "number of hours practiced," which is a number rather than anything to do with the issue of learning the violin.</i>	позбавивши нас від одержимості «кількістю годин тренувань», яка є числом, а не має відношення до проблеми навчання гри на скрипці.
25	<i>“What we’re seeing is that <u>students</u> overall are looking for more community, asking us for ways in which they can connect to <u>campus</u> and when we host events, we’re seeing large numbers of people show up,” Suite said.</i>	«Ми бачимо, що <u>студенти</u> загалом шукають більше спільноти, запитують у нас способи підключення до <u>кампусу</u> , і коли ми проводимо заходи, ми бачимо, що на них з’являється велика кількість людей», – сказав Суїт.
26	<i>With scenes of <u>school</u> walkouts, contentious <u>school board</u> meetings and plans to rollback accommodations for transgender students, some families have started to weigh their options when it comes to schooling. –</i>	Завдяки сценам виходу зі <u>школи</u> , суперечливим засіданням <u>шкільної ради</u> та планам скасування умов для студентів–трансгендерів деякі сім’ї почали зважувати свої варіанти, коли справа стосується навчання.
27	<i>The company that runs the academy is called Stride, Inc. It has partnered with 1,000 school districts and charters <u>schools</u> across the country.</i>	Компанія, яка керує академією, називається Stride, Inc. Вона співпрацює з 1000 шкільними округами та приватними <u>школами</u> по всій країні.
28	<i>The Dallas Cowboys stepped up to show their support for a 10–year–old fan from Michigan who was bullied earlier this month for wearing a Dez Bryant jersey to <u>school</u>.</i>	Ковбої Далласу висловили свою підтримку 10–річній вболівальниці з Мічигану, яка зазнала знущань на початку цього місяця за те, що вона одягала у <u>школу</u> футболку Деза Брайанта.
29	<i>Late this week, Veinot received a phone call from Mallory's principal, saying</i>	Наприкінці цього тижня Вейнот зателефонував директор Меллорі,

	<i>she would have to stay home in the event of a strike because it wouldn't be safe for her to go to <u>school</u>.</i>	сказавши, що їй доведеться залишитися вдома в разі страйку, оскільки для неї буде небезпечно ходити до <u>школи</u> .
30	<i>Veinot said the <u>school</u> will be providing a Chromebook computer for Mallory, as well as learning materials.</i>	Вейно сказав, що <u>школа</u> надасть Меллорі комп'ютер Chromebook, а також навчальні матеріали.
31	<i>In recognition of this centennial milestone, philanthropists Ron (Class of 1965) and Diane Cartee have provided a generous contribution to commissioning a bronze Eagle statue that will become a new focal point on <u>campus</u>.</i>	На знак визнання цього столітнього ювілею філантропи Рон (випуск 1965) і Даян Карті зробили щедрий внесок у будівництво бронзової статуї Орла, яка стане новим центром у <u>кампусі</u> .
32	<i>"Mascot statues are a fixture across many <u>campuses</u>, and I'm honored to be able to gift one to MSU in honor of the centennial.</i>	«Статуї–талісмани є невід'ємною частиною багатьох <u>студентських містечок</u> , і я маю честь подарувати одну Університету штату Морхед на честь сторіччя.
33	<i>The <u>university</u> also said, "We are keeping anyone affected by this incident in our thoughts. Officials, including the Southern University Police Department, are continuing to work to ensure that students, employees, alumni and other visitors to <u>campus</u> are safe during this Homecoming weekend."</i>	<u>Університет</u> також сказав: «Ми пам'ятаємо усіх, хто постраждав від цього інциденту. Офіційні особи, включно з департаментом поліції Південного університету, продовжують працювати над тим, щоб студенти, співробітники, випускники та інші відвідувачі <u>кампусу</u> були в безпеці під час вихідних, присвячених Поверненню

		додому».
34	<i>Campus entrances have reportedly reopened after having been blocked off earlier Friday morning.</i>	Повідомляється, що входи в <u>кампус</u> знову відкрилися після того, як їх заблокували вранці в п'ятницю.
35	<i>The safety of our <u>campus</u> community is a top priority, and we are grateful this incident was resolved safely and without injury.</i>	Безпека спільноти нашого <u>кампусу</u> є головним пріоритетом, і ми вдячні, що цей інцидент вдалося вирішити безпечно та без травм.
36	<i>When it comes to Raiman's <u>alma mater</u>, Penn State, the ancient Roman maxim has doubled as a personal directive.</i>	Коли мова заходить про <u>альма-матер</u> Раймана, штат Пенсільванія, давня римська максима подвоюється як особиста директива.
37	<i>Chief of Defence Staff General Anil Chauhan, accompanied by the three service chiefs, Chief of Army Staff Gen Manoj Pande, Chief of Naval Staff Admiral R Hari Kumar and Chief of Air Staff Air Chief Marshal V R Chaudhari, visited their <u>alma mater</u> National Defence Academy at Khadakwasla in Pune Friday.</i>	Начальник штабу оборони генерал Аніл Чаухан у супроводі трьох начальників служб, начальника штабу армії генерала Маноджа Панде, начальника військово-морського штабу адмірала Р. Харі Кумара та начальника штабу ВПС, головного маршала авіації В. Р. Чаудхарі, відвідали свою <u>альма-матер</u> Національну академію оборони на Хадаквасла в Пуні в п'ятницю.
38	<i>The women's basketball pioneer and longtime Bulls executive assistant and later assistant coach is returning to her <u>alma mater</u> as Director of Basketball Operations for women's basketball at Northwestern University.</i>	Піонерка жіночого баскетболу та давній виконавчий помічник Буллз, а пізніше помічник тренера повертається до своєї <u>альма-матер</u> як директор з операцій жіночого баскетболу в Північно-Західному

		університеті.
39	<i>Asante Samuel Jr. might still be a relatively newcomer to the NFL, but he has a lot of wisdom to share with his <u>alma mater</u>.</i>	Асанте Семюель–молодший може бути відносно новачком у НФЛ, але він має багато мудрості, якою може поділитися зі своєю <u>альма–матер</u> .
40	<i>During a segment on ESPN's College GameDay, former West Virginia kicker Pat McAfee had some strong words for his <u>alma mater</u>.</i>	Під час виступу на ESPN College GameDay колишній футболіст із Західної Вірджинії Пет Макафі висловив кілька сильних слів на адресу своєї <u>альма–матер</u> .
41	<i>The document also recommended that <u>textbooks</u> should avoid stereotypes such as women working in the kitchen, and dark–skinned people depicted as evil.</i>	У документі також рекомендовано уникати в <u>підручниках</u> стереотипів на кшталт жінок, які працюють на кухні, а темношкірих людей зображувати як злих.
42	<i><u>Textbooks and learning material for the foundational stage will be prepared by the National Council of Educational Research and Training (NCERT) on the basis of this framework by January 2023, the minister added.</u></i>	<u>Підручники та навчальні матеріали</u> для базового етапу підготує Національна рада освітніх досліджень і навчання (NCERT) на основі цієї основи до січня 2023 року, додав міністр.
43	<i>The document said that for ages three to six, there should not be any prescribed <u>textbooks</u> for the children, and instead recommended simple worksheets for curricular goals and pedagogical needs.</i>	У документі говорилося, що для дітей віком від трьох до шести років не повинно бути жодних прописаних <u>підручників</u> , а натомість рекомендовані прості робочі аркуші для навчальних цілей і педагогічних потреб.
44	<i>In September, assistant manager of the</i>	У вересні помічник керівника College

	<i>College Store Pete Violante said that supply chain issues, over-registration and even professors are to blame for students not receiving <u>textbooks</u> on time.</i>	Store Піт Віоланте заявив, що проблеми з ланцюгом постачання, надмірна реєстрація та навіть професори є винуватцями того, що студенти не отримують <u>підручники</u> вчасно.
45	<i>“The advantage of that system was that students could wait until they got on campus to see what books they needed, and if they added and dropped classes, they could just go to return one set of <u>textbooks</u> and buy a new set. And it was all right there.”</i>	«Перевага цієї системи полягала в тому, що студенти могли чекати, доки вони приїдуть у кампус, щоб побачити, які книги їм потрібні, і якщо вони додавали або відмовлялися від занять, вони могли просто повернути один комплект <u>підручників</u> і купити новий. І все було добре».
46	<i>The money is used to pay off past projects like building the South Parkersburg <u>Library</u> as well as a new project, according to Raitz. He plans on using levy funding to build a new library in Williamstown. –</i>	За словами Райтца, гроші використовуються для оплати минулих проектів, таких як будівництво <u>бібліотеки</u> Південного Паркерсбурга, а також для нового проекту. Він планує використати кошти зборів для будівництва нової бібліотеки у Вільямстауні.
47	<i>Local Marsha Houston said, “You really cannot overemphasize how useful the <u>library</u> is to people who may not have all the resources that everyone else has so I see people from the apartment complex from across the</i>	Місцева жителька Марша Х'юстон сказала: «Неможливо переоцінити, наскільки <u>бібліотека</u> корисна для людей, які, можливо, не мають усіх ресурсів, які є у всіх інших, тому я бачу людей із житлового комплексу,

	<i>street from me out here reading the newspaper, getting on the internet, doing all sorts of things that they can't afford to do or have come to their own home."</i>	які знаходяться через дорогу від мене, читають газети, заходять в Інтернеті, роблячи всілякі речі, які вони не можуть собі дозволити або прийшли у свій власний дім».
48	<i>For the next couple of months editors, reporters, photographers and multimedia producers plan to spend at least one day a week working out of a public <u>library</u> somewhere in Hawaii.</i>	Наступні пару місяців редактори, репортери, фотографи та продюсери мультимедіа планують проводити принаймні один день на тиждень, працюючи в публічній <u>бібліотеці</u> десь на Гаваях.
49	<i>The book sale will feature more than 500,000 <u>books</u> and other items available at ridiculously low prices, including DVDs, games, artwork, puzzles, cookbooks, rare <u>books</u>, audio books and more.</i>	На книжковому розпродажі буде представлено понад 500 000 <u>книг</u> та інших предметів, доступних за смішно низькими цінами, включаючи DVD-диски, ігри, твори мистецтва, головоломки, кулінарні <u>книги</u> , рідкісні книги, аудіокниги тощо.
50	<i>The larger main part of the building houses all the other <u>books</u> that make up more than 50 categories, organizers say.</i>	У більшій основній частині будівлі розміщені всі інші <u>книги</u> , які складають понад 50 категорій, кажуть організатори.
51	<i>The National <u>Curriculum</u> Framework for foundational age children provides an "organic" and "well-framed" roadmap for <u>teaching</u> 3- to 8-year-olds, but would be difficult to implement in the absence of proper teacher training and infrastructural</i>	Національна організація з питань організації <u>навчальних планів</u> для дітей дошкільного віку містить «органічну» та «добре сформульовану» дорожню карту для <u>навчання</u> дітей від 3 до 8 років, але її було б важко реалізувати за

	<i>support, experts say.</i>	відсутності належної підготовки вчителів та інфраструктурної підтримки, кажуть експерти .
52	<i>The NCF 2022 for foundational age groups, a 360–page document, favours developing an interactive <u>curriculum</u> for children at various levels using story–telling techniques and real–life experiences</i>	NCF 2022 для базових вікових груп, 360–сторінковий документ, сприяє розробці інтерактивної <u>навчальної програми</u> для дітей різного рівня з використанням техніки оповідання і досвіду реального життя.
53	<i>Members of the renowned Bristol band Massive Attack have collaborated on a new educational project aimed at increasing the diversity of the school <u>curriculum</u> in England.</i>	Учасники відомого брістольського гурту Massive Attack співпрацюють над новим освітнім проектом, спрямованим на збільшення різноманітності <u>шкільної програми</u> в Англії.
54	<i>The Cargo Classroom project, which is the subject of a new BBC TV documentary, comes at a time of mounting concern about the shortcomings of the <u>curriculum</u> in terms of Black history, with growing calls to “decolonise” the curriculum and increase Black visibility.</i>	Проект Cargo Classroom, який є темою нового документального фільму BBC TV, з’являється в період зростаючого занепокоєння щодо недоліків <u>навчальної програми</u> з точки зору історії темношкірих, де зростають заклики до «деколонізації» навчальної програми та збільшення видимості темношкірих.
55	<i>Among the figures on the Cargo <u>curriculum</u> are revolutionaries such as Nanny of the Maroons (1686–1733), a leader of slavery resistance in Jamaica, Dutty Boukman, a spiritual leader and</i>	Серед постатей у <u>навчальній програмі</u> Cargo є такі революціонери, як Нанні з маронів (1686–1733), лідер опору рабству на Ямайці, Датті Букман, духовний лідер і підбурювач

	<i>instigator of the Haitian uprising who died in 1791, and Paul Bogle (1820–1865), leader of the rebellion of enslaved people in Jamaica. –</i>	повстання на Гаїті, який помер у 1791 році, і Пол Богл (1820–1865), лідер повстання поневоленого народу на Ямайці.
56	<i>This <u>workshop</u> aimed to provide a platform and an opportunity to the various participants to communicate and exchange information with a focus on future research projects.</i>	Цей <u>семинар</u> мав на меті створити платформу та можливість для різних учасників спілкуватися та обмінюватися інформацією з акцентом на майбутні дослідницькі проекти.
57	<i>A series of <u>workshops</u> and events are being organised jointly with the Gulf Studies Centre of Qatar University in future.”</i>	У майбутньому спільно з Центром досліджень Перської затоки Катарського університету організовується серія <u>семинарів</u> і заходів».
58	<i>Ahmed Al Namlah, CEO of Qatar Museums, thanked the organisers of the <u>workshop</u> for their efforts in forming this platform in protecting, promoting and sharing the national heritage, with regard to the Al Zubarah site.</i>	Ахмед Аль Намла, генеральний директор музеїв Катару, подякував організаторам <u>семинару</u> за їхні зусилля у формуванні цієї платформи для захисту, популяризації та обміну національною спадщиною щодо місця Аль-Зубара.
59	<i>The Texas Tech Burkhart Center for Autism Education & Research is hosting a free <u>workshop</u> on breast cancer Thursday afternoon at 1:30 p.m. The workshop will cover how to keep an eye out for breast cancer and why frequent checkups are important.</i>	У четвер вдень о 13:30 Техаський центр навчання та дослідження аутизму Tech Burkhart проводить безкоштовний <u>семинар</u> на тему вивчення раку молочної залози. На семінарі розповість про те, як стежити за раком молочної залози та

		чому важливі часті огляди.
60	<i>“Women’s well-check and self-breast exam workshop that we’re offering for anyone who might have questions or just wants more information about the importance of these type of annual visits that we should have with our doctors,” Hamrick said.</i>	«Семінар із жіночого огляду та самостійного обстеження грудей, який ми пропонуємо для тих, хто може мати запитання або просто хоче отримати більше інформації про важливість таких щорічних візитів, які ми повинні проводити з нашими лікарями», – сказав Хемрік.
61	<i>Entrance examinations of many universities are done online to save the commute of the aspirants and the hassles that come with it, but with innumerable benefits of <u>online examinations</u> comes a handful of doubts.</i>	Вступні іспити в багато університетів проводяться онлайн, щоб абітурієнти не витрачали час на поїздку на роботу та звільняли від клопоту, але незліченні переваги <u>онлайн-іспитів</u> викликають кілька сумнівів.
62	<i>Hence, to ensure fair means and avoid cheating, Learning Spiral combines several essential and popular digital solutions for holding credible <u>online examinations</u> with automated and live violation monitoring.</i>	Отже, щоб забезпечити справедливі кошти та уникнути шахрайства, Learning Spiral поєднує в собі кілька важливих і популярних цифрових рішень для проведення надійних <u>іспитів</u> онлайн із автоматизованим моніторингом порушень у реальному часі.
63	<i>Online Assessments will be taken by using their product UCanAssess, an <u>online examination</u> system under which two devices <u>online proctored examinations</u> can be conducted.</i>	Онлайн-оцінювання проводитиметься за допомогою їхнього продукту UCanAssess, системи онлайн-екзаменів, за допомогою якої можна проводити

		онлайн–іспити на двох пристроях.
64	<i>The 15th National Assembly is set listen to the report on and discuss the draft amended Law on Medical Examination and Treatment during the ongoing fourth session in Hanoi on October 24 morning.</i>	15–та Національна асамблея збирається заслухати доповідь та обговорити проект зміненого Закону про медичне <u>обстеження</u> та лікування під час поточної четвертої сесії в Ханой 24 жовтня вранці.
65	<i>The <u>examination</u> will have all three sections: Verbal Ability and Reading Comprehension, Quantitative Aptitude and Logical Reasoning and Data Interpretation.</i>	<u>Іспит</u> складатиметься з усіх трьох розділів: вербальні здібності та розуміння прочитаного, кількісні здібності та логічне мислення та інтерпретація даних.
66	<i>The School ranked №3 in the Western United States and №15 nationally among 72 private schools of pharmacy for total <u>extramural</u> research funding awards during fiscal year 2021.</i>	Школа посіла 3 місце на заході Сполучених Штатів і 15 місце в національному рейтингу серед 72 приватних фармацевтичних шкіл за загальне фінансування <u>заочних</u> досліджень протягом 2021 фінансового року.
67	<i>Applicants for an Associate Professor position should have a strong record of peer–reviewed research publications and a strong record of <u>extramural</u> funding.</i>	Кандидати на посаду доцента повинні мати значний досвід рецензованих наукових публікацій і значний досвід <u>позашкільного</u> фінансування.
68	<i><u>Extramural</u> projects support research and innovation–increasing knowledge and providing solutions to improve quality of life.</i>	Заочні проекти підтримують дослідження та інновації – підвищення знань і надання рішень для покращення якості життя.
69	<i>They also support graduate students,</i>	Вони також підтримують аспірантів,

	<i>postdocs, research staff and faculty, and allow our researchers to develop highly competitive proposals for <u>extramural</u> grant support.</i>	постдокторантів, дослідницький персонал і викладачів, а також дозволяють нашим дослідникам розробляти висококонкурентоспроможні пропозиції для <u>зовнішньої</u> грантової підтримки.
70	<i><u>Extramural</u> funding is external investments from the federal government, industry and non-profit organizations that support research and academic activities conducted by university faculty and staff.</i>	<u>Заочне</u> фінансування – це зовнішні інвестиції від федерального уряду, промисловості та некомерційних організацій, які підтримують науково–дослідницьку та академічну діяльність, яку проводять викладачі та співробітники університету.
71	<i>Truly Secure, the cybersecurity provider in the Middle East, has announced its partnership with Edify, the immersive learning platform for higher <u>education</u> and enterprise training.</i>	Truly Secure, постачальник кібербезпеки на Близькому Сході, оголосив про партнерство з Edify, платформою для навчання з ефектом занурення для вищої <u>освіти</u> та корпоративного навчання.
72	<i>Applicants must demonstrate dexterity with and knowledge of contemporary global issues/practices in design communication and a commitment to <u>heuristic education</u>.</i>	Кандидати повинні продемонструвати спритність і знання сучасних глобальних проблем/практик у комунікації дизайну та прихильність <u>евристичній освіті</u> .
73	<i>The mathematical teaching traditions in Hungary focus on <u>heuristic</u> methods and problem-solving.</i>	Традиції навчання математики в Угорщині зосереджені на <u>евристичних</u> методах і розв’язанні

		проблем.
74	<i>Berner Middle School Expands Sports Options. The school has added a cheerleading team and expanded intramural sports to include older students.</i>	Бернерська середня школа розширює можливості для занять спортом. Школа додала команду чирлідерів і розширила <u>шкільні</u> заняття спортом, щоб включити старших учнів.
75	<i>Superintendent Dr. William Brennan explained that although students in grades 7 and 8 have the opportunity to join teams, some want to play sports in a less competitive environment, and intramurals are the perfect opportunity for that.</i>	Інспектор д-р Вільям Бреннан пояснив, що хоча учні 7 і 8 класів мають можливість приєднатися до команд, деякі хочуть займатися спортом у менш конкурентному середовищі, і <u>очна школа</u> є ідеальною можливістю для цього.
76	<i>The UREC Sports Complex, located at 1486 Mitchell St., offers one competition and practice club sports surface, four intramural playing surfaces and two sand volleyball courts.</i>	Спортивний комплекс UREC, розташований за адресою: 1486 Mitchell St., пропонує одну спортивну площадку для змагань і тренувань, чотири <u>внутрішні</u> ігрові поверхні та два піщаних волейбольних майданчики.
77	<i>The West African Examination Council, has said its digital certificate platform will enable over 30 million West African Senior Secondary School Certificate Examination holders to share the original copies of their certificates from anywhere in the world.</i>	Західноафриканська екзаменаційна рада заявила, що її платформа цифрових <u>сертифікатів</u> дозволить більше ніж 30 мільйонам західноафриканських власників іспитів про закінчення середньої школи ділитися оригінальними копіями своїх <u>сертифікатів</u> з будь-якої точки світу.

78	<p><i>A <u>graduate</u> of the Ladoke Akintola University of Technology (LAUTECH), Ogbomoso, Oyo State, Osunleke Oludare Alaba, recently stormed his alma mater, returning his <u>certificate</u> and asking for a refund of fees paid to the school before he <u>graduated</u>. Alaba claimed that the certificate he received after leaving the institution since 2015 was of no use to him, describing it as a scam. He vehemently opined that the <u>certificate</u> obtained as a <u>graduate</u> of Agricultural Extension and Rural Development from the Ladoke Akintola University of Technology had not in any way advanced his aspirations.</i></p>	<p><u>Випускник</u> Технологічного університету Ладокі Акінтола (LAUTECH), Огбомосо, штат Ойо, Осунлеке Олударе Алаба, нещодавно вдерся до своєї альма-матер, повернувши свій <u>сертифікат</u> і попросивши відшкодувати кошти, сплачені школі до його <u>закінчення</u>. Алаба стверджував, що <u>сертифікат</u>, який він отримав після виходу з закладу з 2015 року, не був корисним для нього, описуючи це як шахрайство. Він рішуче висловив думку, що <u>сертифікат</u>, отриманий ним як <u>випускником</u> сільськогосподарського дорадництва та сільського розвитку в Технологічному університеті Ладокі Акінтоли, жодним чином не сприяв його прагненням.</p>
79	<p><i>In the <u>paper</u>, Carpenter and her co-authors describe spacing as a strategy to <u>learn</u> in small doses over time. It's the opposite of cramming the night before an exam.</i></p>	<p>У <u>статті</u> Карпентер та її співавторки описують інтервал як стратегію <u>навчання</u> малими дозами з часом. Це є протилежним зубрінню інформації ввечері перед іспитом.</p>
80	<p><i>The Community <u>College</u> of Aurora will phase out over 30 <u>degree</u> programs that school leaders say have low demand or less utility in the job market. The majority of the program cuts at the</i></p>	<p>Громадський <u>коледж</u> Аврори поступово скасує понад 30 <u>навчальних</u> програм, які, за словами керівників шкіл, мають низький попит або менш корисні на ринку</p>

	<p><i>Aurora college focus on the arts, business, and computer and digital technology, according to Bobby Pace, vice president of <u>academic success</u>.</i></p> <p><i>Pace said he <u>learned</u> in conversations that leaders in industry no longer need <u>graduates</u> with <u>certificates</u> in Cisco systems, or skills in computer networking.</i></p>	<p>праці.</p> <p>За словами Боббі Пейса, віце-президента з академічних успіхів, більшість програм <u>коледжу</u> Аврора зосереджено на мистецтві, бізнесі, комп'ютерних і цифрових технологіях. Пейс сказав, що з розмов він дізнався, що лідерам галузі більше не потрібні <u>випускники</u> з <u>сертифікатами</u> систем Cisco або навичками роботи з комп'ютерними мережами.</p>
81	<p><i>There are thousands of Suffolk <u>graduates</u> who work or have worked in state and local government in Massachusetts. Indeed, the Sawyer Business School's Moakley Center for Public Management alone has awarded <u>certificates</u> to more than 2,000 government and nonprofit employees.</i></p>	<p>Є тисячі <u>випускників</u> Саффолка, які працюють або працювали в державних і місцевих органах влади в Массачусетсі. Дійсно, один лише центр державного управління Moakley Business School Sawyer Business School нагородив <u>сертифікатами</u> понад 2000 державних і некомерційних службовців.</p>
82	<p><i>Austin Peay State University helping Students <u>graduate</u> on time with Winter Term. Earned credit hours will be applied to the individual's spring semester. Recent student success data shows that students who complete more than 15 hours a semester have higher GPAs and are more likely to <u>graduate</u>.</i></p>	<p>Університет штату Остіна Пі допомагає студентам <u>закінчити навчання</u> вчасно на зимовому семестрі. Зароблені кредитні години будуть застосовані до весняного семестру особи. Останні дані про успішність студентів показують, що студенти, які навчаються більше 15 годин на семестр, мають вищі середні</p>

		бали та мають більше шансів <u>закінчити навчання</u> .
83	<i>Mother of three young kids is SUSS' first PhD graduate in study of elderly issues.</i>	Мати трьох маленьких дітей є першою докторанткою SUSS з вивчення проблем людей похилого віку.
84	<i>In the United States, a very small percentage of middle schools and high schools – 18 and 43 percent respectively – teach material that covers key topics in sexual education as defined by the CDC.</i>	У Сполучених Штатах дуже невеликий відсоток середніх і старших шкіл – 18 і 43 відсотки відповідно – викладають матеріали, які охоплюють ключові теми сексуального виховання, як це визначено CDC .
85	<i>The transformation of <u>education</u> begins with teachers. A shortage of quality teachers and the consequent ongoing delivery of poor educational outcomes are just the tip of the iceberg when it comes to the challenges facing basic <u>education</u> in South Africa.</i>	Трансформація <u>освіти</u> починається з учителів. Дефіцит якісних вчителів і, як наслідок, низькі результати навчання є лише верхівкою айсберга, коли йдеться про проблеми базової <u>освіти</u> в Південній Африці.
86	<i>The <u>dissertation</u> explores Black American women's silhouetted representation in Hollywood's version of history. In the <u>dissertation</u>, Winfield frames new concepts, such as "intersectional call and response" and "Black living room pedagogy," to explain how Black memories and storytellers shape how Black history is</i>	У <u>дисертації</u> досліджується силуетне зображення чорношкірих американських жінок у версії історії Голлівуду. У <u>дисертації</u> Вінфілд створює нові концепції, такі як «перехресний виклик і відповідь» і «педагогіка вітальні темношкірих», щоб пояснити, як спогади темношкірих і оповідачі впливають

	<i>learned.</i>	на те, як вивчається історія чорношкірих.
87	<i>Kwasi Kwarteng's failure was to ignore his own doctoral <u>thesis</u>. Mr Kwarteng also has a doctoral <u>thesis</u> in the 1695 re-coinage crisis that crashed the markets the year after the Bank of England was established.</i>	Невдача Квасі Квартенга полягала в тому, що він проігнорував власну докторську <u>дисертацію</u> . Пан Квартенг також має докторську <u>дисертацію</u> про кризу повторного карбування 1695 року, яка обрушила ринки через рік після заснування Банку Англії.
89	<i>'Ignorant, uneducated': Guv Khan continues tirade against Kerala ministers. Labeling Rajeev as an "ignorant and uneducated man", Khan pointed out that only courts can scrutiniz a Governor's action. "The law minister has no power over me. With his statement [to review Khan's actions], he has shown that he is an ignorant, uneducated man.</i>	« <u>Нетямущий</u> , неосвічений»: Гув Хан продовжує тираду проти міністрів Керали. Позначивши Раджива як « <u>нетямущу</u> та неосвічену людину», Хан зазначив, що лише суди можуть перевіряти дії губернатора. «Міністр юстиції не має влади наді мною. Своєю заявою [переглянути дії Хана] він показав, що він невіглас, неосвічена людина.
90	<i>The International <u>Baccalaureate</u>, taken by thousands of British pupils, will move to digital exams to “future-proof” the qualification for the next generation. The IB <u>Diploma</u>, which is taught in 203 British schools in place of A-levels and gives students a wider curriculum, will look towards developing online exams and possibly</i>	Іспити International <u>Baccalaureate</u> , які здають тисячі британських учнів, перейдуть на цифрові іспити, щоб «підтвердити» кваліфікацію для наступного покоління. <u>Диплом</u> IB, який викладають у 203 британських школах замість A-levels і дає учням ширшу навчальну програму, спрямований на розробку онлайн-

	<i>virtual reality assessments.</i>	іспитів і, можливо, оцінювання у віртуальній реальності.
91	<i>Scientists <u>discover</u> molecular link between lung tumor growth and disrupted circadian rhythms. Scientists <u>discovered</u> an important molecular link between lung tumor growth and disrupted circadian rhythms, according to a new <u>paper</u> co-authored by a University of Rochester Wilmot Cancer Institute investigator and led by the Scripps Research Institute in California.</i>	Вчені <u>виявили</u> молекулярний зв'язок між ростом пухлини легенів і порушенням циркадних ритмів. Вчені <u>виявили</u> важливий молекулярний зв'язок між ростом пухлини легенів і порушенням циркадних ритмів, згідно з новою <u>статтею</u> , співавтором якої є дослідник Інституту раку Вілмота Університету Рочестера під керівництвом Дослідницького інституту Скріппса в Каліфорнії.
92	<i>This coming spring semester, University of Central Florida's (UCF) <u>Themed Experience</u> program will be joining forces with Universal Creative to give students a unique blend of classroom and on-site <u>learning</u>. This new program, UCF/Universal Creative Lab, will allow UCF students to <u>learn</u> from some of the most creative minds in the <u>theme park</u> industry.</i>	Цього весняного семестру <u>тематична</u> програма Університету Центральної Флориди (UCF) об'єднає зусилля з Universal Creative, щоб надати студентам унікальне поєднання <u>навчання</u> в класі та на місці. Ця нова програма, UCF/Універсальна творча лабораторія, дозволить студентам UCF <u>навчатися</u> у деяких із найбільш креативних умів у галузі <u>тематичних</u> парків.
93	<i>A social media meet organised by UNICEF engaged instagrammers, and bloggers here on Monday. Around 35 bloggers participated in the meeting and they were sensitised on the issue of</i>	Зустріч у соціальних мережах, організована ЮНІСЕФ, залучила інстаграммерів і блогерів у понеділок. Близько 35 блогерів взяли участь у зустрічі, і вони були

	<i>education, learning, challenges on learning post covid and efforts by the State.</i>	інформовані про <u>освіту</u> , <u>навчання</u> , проблеми з навчанням після COVID та зусилля держави.
94	<i>If you have a bachelor's <u>degree</u> in the humanities or liberal arts, you might feel that studying a business masters isn't an option for you. But that's not necessarily the case.</i>	Якщо ви маєте <u>ступінь</u> бакалавра гуманітарних наук або гуманітарних наук, ви можете вважати, що навчання на магістра бізнесу не для вас. Але це не обов'язково так.
95	<i>A cybersecurity master's <u>degree</u> develops learners' technical skills and deepens their understanding of the discipline's importance. This <u>degree</u> may also help you land a lucrative cybersecurity salary.</i>	<u>Ступінь</u> магістра з кібербезпеки розвиває технічні навички учнів і поглиблює їхнє розуміння важливості дисципліни. Цей <u>ступінь</u> також може допомогти вам отримати прибуткову зарплату в галузі кібербезпеки.
96	<i>A <u>master of legal studies</u> is a <u>degree</u> for professionals who don't intend to become lawyers but who need a solid understanding of the law for their work. This <u>degree</u> can benefit professionals in many different industries.</i>	<u>Магістр</u> права – це <u>ступінь</u> для професіоналів, які не збираються ставати юристами, але яким для роботи потрібне глибоке розуміння закону. Цей <u>ступінь</u> може принести користь професіоналам у багатьох галузях промисловості.
97	<i>70-foot-high graduation: Apprentice lineworkers <u>finish</u> Austin Energy Climbing School.</i>	70-футовий випускний: учні лінійних робітників <u>закінчують</u> школу скелелазіння Austin Energy
98	<i>Lineworkers go through a three-week training process designed to introduce fundamental aspects of line work, according to Austin Energy. The</i>	Відповідно до Austin Energy, працівники ліній проходять трижневий процес навчання, спрямований на ознайомлення з

	<i>training includes <u>formal</u> classroom and field training.</i>	основними аспектами роботи на лініях. Навчання включає <u>офіційне</u> навчання в аудиторії та на місцях.
99	<i><u>Graduate student Terrance King says his goal is to make an impact in the special <u>education</u> field and its classrooms. King, who recently completed his Ph.D. coursework, is instructing a <u>graduate</u> seminar in teaching in the School of Education.</u></i>	<u>Аспірант</u> Терранс Кінг каже, що його мета – вплинути на сферу спеціальної <u>освіти</u> та її класи. Кінг, який нещодавно захистив докторську дисертацію, курсову роботу, веде <u>аспірантуру</u> з викладання в педагогічному.
100	<i><u>Bob Jones University announced the Republican candidate in next month's election for South Carolina Superintendent of Education recently <u>finished</u> her <u>master's degree</u>. According to the South Carolina State House, a superintendent of <u>education</u> must hold a <u>master's degree</u> and have experience in public <u>education</u>. At the time, Weaver did not have a <u>master's degree</u>, so she enrolled at Bob Jones University.</u></i>	Університет Боба Джонса оголосив кандидата від Республіканської партії на виборах наступного місяця на посаду інспектора освіти Південної Кароліни, яка нещодавно <u>отримала ступінь магістра</u> . Відповідно до палати штату Південна Кароліна, інспектор <u>освіти</u> повинен мати <u>ступінь магістра</u> та досвід роботи в державній <u>освіті</u> . У той час Уівер не мала <u>ступеня магістра</u> , тому вона вступила до Університету Боба Джонса.

RESUME

Linguistics is a science that studies language in all its complexity. The nature of the meaning of words, the relationship between language and thinking, between the concept and the definition materialized in the word – all these aspects are subject to detailed analysis and consideration from the point of view of scientists. Therefore, researchers' interest in language as a human cognitive activity can be considered quite natural. This interest, in turn, became the reason for the emergence of a whole field of linguistics – cognitive linguistics – a linguistic direction that considers language as a type of cognitive activity, and linguistic phenomena as a way of studying cognitive mechanisms and the structure of human consciousness.

The process of cognition, i.e. obtaining information from the environment, its analysis and use in everyday activity, is realized in cognitive linguistics, by studying one or another concept. It is he who represents a unit of consciousness that reflects the essence of a certain object that is subject to definition. Concepts as elements of culture reflect language models (pictures) of the world. Each separate language is a separate world, full of different, sometimes diametrically opposed concepts that were formed by the speakers of the language under the influence of cultural, social, economic, or geographical factors.

The diversity and multifacetedness of concepts cause the increased interest of linguists in the study of this phenomenon of cognitive linguistics, which determines the relevance of the topic of concept verbalization. It is especially interesting to explore the concept on the example of such a complex social phenomenon as education – a phenomenon studied by cultural studies, philosophy, sociology, pedagogy and a number of other sciences. did not miss the study of this concept and linguistics.

The purpose of the work is the research and analysis of theoretical, analytical and practical material that studies the concept as a linguistic phenomenon, and also determines the ways of its implementation in the language. For a more accurate study of this issue, a field study was chosen: the verbalization of the concept of Education in the modern English–language media discourse as a translation problem.

To achieve the above goal, the following tasks should be performed:

- Consider the theoretical aspects of the concept as a basic element of cognitive linguistics and approaches to the definition of this concept;
- To investigate the process of verbalization of the concept in English as one of the translation problems;
- To characterize the media discourse, as well as to determine its features;
- Analyze the concept field "Man as a participant in the educational process";
- Explore the concept field "Education as a physical object";
- Study of the concept field "Education as a result";
- To characterize the concept field "Education as a process";
- To study the application of lexical translation methods of reproduction of the concept of "Education" in the Ukrainian language in the translation of texts of English–language media discourse;
- Consider examples of the use of grammatical translation transformations to preserve the pragmatic functions of the concept of "Education" in the translation of English discourse texts;
- To study examples of the application of lexical–grammatical translation transformations for adequate transfer of the meaning of the concept of Education during the interpretation of media discourse texts.

The object of the research is the process of verbalization of the concept as a linguistic phenomenon, determination of principles and methods of concept translation. The subject of the work is the verbalization of the concept of education in the English–language media discourse as a phenomenon in general, and as a translation problem, in particular.

The methodological basis of the research consists of general scientific and dialectical methods of cognition: formal–logical, system–functional, system–comparative and special methods used in linguistic research. In particular, conceptual analysis and the method of frame modeling in combination with methods of definitional and etymological analysis were used to create a concept model based on the analyzed

material. As well as a descriptive method, which made it possible to systematize concepts and approaches to defining the concept of "concept" in general.

The scientific novelty of the study consists in improving the definition of the concept as a linguistic phenomenon and further deepening the study of the core and periphery of conceptual fields through the prism of studying the concept of Education.

The practical significance of the study is that the obtained results are a certain contribution to the general theory of translation and cognitive linguistics of the Ukrainian and English languages. In addition, as a result of the study of the research subject, results were obtained that can be used in the teaching of a practical translation course in higher education, in particular, in the sections related to the study of the concept as an element of cognitive linguistics.

The structure of work includes:

- Introduction, which outlines the general characteristics of the work, its purpose, subject, object and scientific value;
- The first chapter, which has a theoretical nature and highlights the issue of defining the concept, choosing translation strategies and characteristics of media discourse
- The second section contains industry analytical material on the topic of the concept fields of the concept of Education, which are used in the media discourse, illustrated by examples;
- The third section outlines the application of translation techniques during the reproduction of the concept of Education in practice.

Summarizing all of the above, it can be concluded that the study of the verbalization of the concept of Education and the method of its translation is a rather broad field for linguistic research that requires detailed attention and has rich scientific and, especially, practical value.